

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק א הלכה א

[דף א עמוד א] מתני': כל כינוי נזירות כנזירות. האומר אהא, או אהא נאוה, ה"ז נזיר. נזיר נזיק נזיח פזיח, ה"ז נזיר הריני כזה, הריני מסלסל, הרי אני מכלכל, הרי עלי לשלח פרע, הרי זה נזיר. הרי עלי צפרים, ר' מאיר אומר נזיר. וחכמים אומרים אינו נזיר:

גמ': כתיב [במדבר ל ג] איש כי ידר נדר. איש כי ידר, מה ת"ל נדר? אלא מיכן שכינוי נדרים כנדרים. כתיב [במדבר ל ג] או השבע שבועה. או השבע מה ת"ל שבועה? אלא מיכן שכינוי שבועות כשבועות. כל המשך הסוגיה גרסין שם בראשה דנדרים פרק קדמיתא עד דמטי לתיבות אשכח תני ר"י

ציטוט ממסכת נדרים

כתיב [ויקרא כז כח] אך כל חרם אשר יחרים. אך כל חרם, מה ת"ל יחרים? אלא מיכן שכינוי חרמים כחרמים. כתיב [במדבר ו ב] נדר נזיר להזיר. נדר נזיר, מה ת"ל להזיר? אלא מיכן שכינוי נזירות כנזירות. עד כדון כר' עקיבא דאמר לשונות כפולין ריבויין הן. לר' ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן והתורה דיברה כדרכה כלשון בני אדם כגון. [בראשית לא ל] הלוך הלכת [בראשית לא ל] נכסף נכספת [שם מ טו] גונב גונבתי. כינויים מנלן? מדכתיב, איש כי ידר נדר ליי' או השבע שבועה לאסור אסור על נפשו לא יחל דברו, ככל היוצא מפיו יעשה. מה ת"ל ככל היוצא מפיו יעשה? אלא מיכן שכינוי נדרים כנדרים. וכינוי שבועה כשבועה. ומניין שכינוי חרמים כחרמים? אתיא נדר נדר. בנדרים כתיב [במדבר ל ג] איש כי ידר נדר. ובפרשת ערכין וחרמים כתיב [ויקרא כז ב] איש כי יפליא נדר בערכך. מה נדר שנאמר להלן גבי נדר ושבועה, כינוי נדרים כנדרים. וכינוי שבועה כשבועה. אף נדר שנאמר כאן גבי ערכין וחרמים, כינוי חרמין כחרמין. ומניין שכינוי נזירות כנזירות? אתיא נדר נדר. בנדרים כתיב [במדבר ל ג] איש כי ידר נדר. וכתיב בנזירות [במדבר ו ב] נדר נזיר להזיר. מה נדר שנאמר להלן בנדרים, כינוי נדרים כנדרים. אף נדר שנאמר כאן גבי נזיר, כינוי נזירות כנזירות. מה מקיים ר' עקיבא [במדבר ל ג] ככל היוצא מפיו יעשה? מיכן לנדר שבטל מקצתו בטל כולו. ולית ליה לר' ישמעאל כן? כולה מן תמן. אית ליה מיכן שכינוי נדרים כנדרים וכינוי שבועות כשבועות. ואית ליה מיכן לנדר שבטל מקצתו בטל כולו. מה מקיים ר' ישמעאל נדר נזיר להזיר? מיכן שאדם קובע עליו נזירות בתוך נזירותו. ולית לרבי עקיבא כן? כולה מתמן. אית ליה מכן שכינוי נזירות כנזירות. ואית ליה מיכן שאדם קובע עליו נזירות בתוך נזירותו.

עד כאן ציטוט ממסכת נדרים

תני ר' ישמעאל כתיב איש כי ידור נדר נזיר להזיר. מיכן שאדם קובע עליו נזירות בתוך ימי נזירותו. תני כל כינוי נזירות כנזירות, ולוקין עליהן. אף על גב דרבי יוחנן אמר אין לוקין על האיסרות, דאיתפלגון ר' יוחנן ור' אלעזר. ר' יוחנן אמר, לוקין על האיסרות כגון שאמר קונם עלי כיכר זה ואכלו. ר' אלעזר אומר, אין לוקין שאיסור קונמות מדרבנן. מודה הוא הכא בכינוי נזירות שהוא לוקה. אף על גב דרבי שמעון אמר, ספק נזירות להחמיר אבל אינו מביא קרבן, מודה הוא הוא הכא בכינוי נזירות שהוא לוקה שאין זה ספק אלא ודאי. אף על גב דר' יודה אמר ספק נזירות מותר, מודה הוא הכא בכינוי נזירות שהוא לוקה שאין זה ספק אלא ודאי. תנן, נזיר נזיק נזיח פזיח הרי זה נזיר. מה אנן קיימין? [דף א עמוד ב] אם במתכוין ליזור, אפילו אמר כשאזכיר פת אהא נזיר, הרי הוא נזיר. ואם בשאינו מתכוין ליזור, אף על גב שהוציא נזירות מפיו, לא יהא נזיר. וכי כך אתה אומר שאם היה קורא בתורה והזכיר נזיר, או בשעת לימוד הזכיר נזיק, יהיה נזיר? פשיטא שלא. אלא כי אנן קיימין, באומר, באחד מכל הלשונות הללו נדרתי. והתכוונתי, שאם תופש אחד מהן לשון נזירות, תחול עלי נזירות. ואם לאו, לא תחול עלי נזירות. אמור לו כתיב, שמור ושמעת. אם אמרתה לשון שאמרו חז"ל שהוא לשון נזירות, חלה עליך נזירות. תנן, האומר אהא או אהא נאוה ה"ז נזיר. אמר שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן, הכא במאי עסקינן? בשראה נזירין עוברין ואמר אהא, או אהא נאוה. ראה נזירין עוברין ואמר נאוה מהו? מלעיג עליהון? או אהא

כמותן קאמר? אמר ר' יוסי בי ר' בון בשם שמואל, הלואי ואהא נזיר כמותן קאמר, והרי זה נזיר. תנן האומר אהא, או אהא נאוה, ה"ז נזיר. מה אנן קיימין? אם כשעבר לפניו נזיר ואמר אהא נה, הדא היא קדמייתא, שאהא נה לא, גרע מאם אמר רק אהא. בשלא עבר לפניו נזיר, אלא שהיה תפוס בשערו ואמר אהא נה. והתנן הריני כזה, הרי זה נזיר. ואמר יוסי בר' חנינא, בתפוס בשערו ואמר הריני כזה? והוא הדין בתפוס בשערו ואמר אהא אפילו בלא שיאמר נה. אלא כי אנן קיימין, כשנזיר עובר לפניו ואמר אין נאה כזה. דמהו דתימא, אין זה נאה קאמר, קמ"ל דלשבח קאמר, אין נאה אלא כזה. תנן, נזיק נזיח פזיק. א"ר יוחנן, לשונות שביירו להן ראשונים להיות נודרין בהן דלא לימרו לשון קרבן שרגילות לאמר לה' קרבן שמא יכשלו לומר לה' והתחרטו ולא יאמרו קרבן ונמצא מזכירים שם שמיפ לבטלה אין רשות לבירייה להוסיף עליהן. והא תני ר' חיה רזיח הזיח? א"ר שילא, לשונות שביירו להן משניות, אין רשות לבירייה להוסיף עליהן. ואף ר' חיה שנה ממשנה. והא תני בר קפרא חרס והוא אמורא ולא הביא מקור ממשנה? וחרס לא חספא הוא? אמר ר' זעירא אף שחרס פירושו גם חספה, כיוון שגם לשון גבוה הוא דכתיב [איוב ט ז] האומר לחרס ולא יזרח. כוון שאמר יהי חרס עלי, בלשון נדר אמרינן שלנדר התכוון. ר"ש בן לקיש אמר הכינויים לשון אומות העולם הוא. רבי זעירא אמר לשון ניוותאי, שלא ידעו לבטא נכון את האותיות דינון קריין לחספא, כספא. והוא הדין שבמקום חרס אמרו חרס ובמקום נזיר אמרו נזיק. אמר ר' יוסי, נראין הדברים שהמשנה באה לחדש, שאף במקומות אחרים שאין מדברים כך, לשון זו תופסת. אבל במקום שקוראין לנזיר נזיק פשיטא שתופס. וכי כן אני אומר, נזיר פסיליס עילג שלא יכול לבטא את המלה נזיר, לא יהא נזיר? תני ב"ש אומרים, בין כינויים, בין כינויי כינויים אסורין. ובית הלל אומרים, כינויין אסורין. כינויי כינויין מותרין. היי דן אינון כינויי כינויין? אמר ר' אבא בר זבדא מנזקא מנזיקנא מפחזנא. א"ר יוסה, אין אילו כינויי כינויין, דכינויין ממש אינון. דהא אילו האומר מנדרנא, אני נודר שמא אינו נדור? אילו אומר מנזירנא אני נודר להיות נזיר שמא אינו נזיר? [דף ב עמוד א] אף האומר מפחזנא כן אני נודר להיות פזיח. אילין אינון כינויי כינויין על דעתיה דרבי יוסי? הדא היא דתנינן, הרי עלי ציפורין. רבי מאיר אומר נזיר. וחכמים אומרים, אינו נזיר. אמר ר' יוחנן טעמי דרבי מאיר משום כינויי כינויין. דציפורים כינויי לשער, דכתיב [דניאל ד ל] עד די שעריה כנישרין רבא וטיפרוהי כציפורין. ושיער כינויי לנזיר. נמצא שציפורים כינויי כינויין לנזירות. תנן הריני כזה, הרי זה נזיר. אמר ר' יוסי בר חנינה בתפוס בשערו ואמר הרני כזה. תנן, הריני מסלסל הריני מכלכל הרי זה נזיר. שהוא כאומר הריני מן המסלסלין הריני מן המכלכלין. אמר הריני מסלסל ומכלכל הרי זה נזיר, שהוא כאומר לא אסלסל ולא אכלכל פחות משלשים אלא שלשים. אמר הרי עלי שלא אסלסל שלא אכלכל, הרי זה נזיר, שהוא כאומר לא אסלסל ולא אכלכל יותר על שלשים אלא שלשים. ותני כן. הרי אני מסלסל ומכלכל או שאמר הרי עלי שלא אסלסל ושלא אכלכל או שאמר הרי עלי לשלח פרע הרי זה נזיר. הרי עלי ציפורין. ר' מאיר אומר, נזיר. וחכמים אומרים, אינו נזיר. א"ר יוחנן, טעמי דר מאיר משום כינויי כינויין הרי עלי ציפורין. רבי מאיר אומר נזיר. וחכמים אומרים, אינו נזיר. אמר ר' יוחנן טעמי דרבי מאיר משום כינויי כינויין. דציפורים כינויי לשער, דכתיב [דניאל ד ל] עד די שעריה כנישרין רבא וטיפרוהי כציפורין. ושיער כינויי לנזיר. נמצא שציפורים כינויי כינויין לנזירות. רשב"ל אמר טעמי דרבי מאיר, משום שנזיר טמא מביא עוף. וכי ציפורין הוא מביא? הרי תורין ובני יונה הוא מביא? אית תניי תני, כל עוף טהור קרוי ציפורין. ואית תניי תני, כל עוף, בין טמא בין טהור קרוי ציפורין. ומאן דאמר כל עוף טהור קרוי ציפורין מדכתיב [דברים יד יא] כל צפור טהורה תאכלו. ומאן דאמר כל עוף בין טמא בין טהור קרוי ציפורין מדכתיב [יחזקאל לט יז] אמור לצפור כל כנף. מה נפק מביניהון בן רבי יוחנן לר"ל? אמר הרי עלי אשם. לדעת רבי יוחנן, בן לרבי מאיר בן לרבנן לא הוי נזיר שאין כאן אפילו כינויי כינויים. לדעת ר"ל, בן לרבי מאיר בן לרבנן הוי נזיר [דף ב עמוד ב] לרבנן לפי שאין מתנדבין אשם לבדק הבית, ודאי על נזיר קאמר. ולר"מ כיון דנזיר טמא אינו מביא אלא אשם, לנזיר קמיכווין:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק א הלכה ב

מתניי": הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגין ומן התגלחת ומן הטומאה, הרי זה נזיר וכל דיקדוקי נזירות עליו. הריני כשמשון בן מנוח כבעל דלילה כמי שעקר דלתות עזה כמי שניקרו פלשתים את עינו הרי זה נזיר שמשון. מה בין נזיר עולם לנזיר שמשון? נזיר עולם. הכביד את שערו מיקל בתער, ומביא שלש בהמות חטאת עולה ושלמים בשעה שמיקל כדון נזיר

טהור. ואם ניטמא, מביא קרבן טומאה. נזיר שמשון. הכביד את שערו, אינו מיקל. ואם ניטמא, אינו מביא קרבן טומאה:

גמ': תנן, הריני נזיר מן החרצנים ומן הזגין ומן התגלחת ומן הטומאה, הרי זה נזיר וכל דיקדוקי נזירות עליו. כיני מתניתא. הריני נזיר רק מדבר אחד או מן החרצנים. או מן הזגין. או מתגלחת. או מטומאה. הרי זה נזיר וכל דיקדוקי נזירות עליו. תני רבי שמעון אומר אינו נזיר עד שיזיר מכולם. אם אמר בכולן אלא שפרט ואמר, הריני נזיר מן החרצנים מן הזגין מן התגלחת מן הטומאה הרי זה נזיר. לרבי יהודה דווקא אם הזכיר ויום ואמר, מן החרצנים ומן הזגים ומן התגלחת ומן הטומאה. ברם לר' מאיר, אפילו לא הזכיר ויין. אמר הריני נזיר ונזיר. נזיר זמן של שתיים שישים יום, שאם היה רוצה לנדור שתי נזירות של שלושים כל אחת, יכיל מימר הריני נזיר הריני נזיר, ואז היה נזיר שתיים. אמר הריני נזיר ואחת. הרי זה נזיר שתיים. אמר הריני נזיר ואחת ועוד הרי שלש. אמר הריני נזיר ואחת ועוד ושוב נזיר ארבע. אמר רבי יוסי בי ר' בון אמר הריני נזיר ואחת ועוד ושוב וכהם וכמותם נזיר שש עשרה. סומכוס אמר. אם אמר הרני נזיר טטרגון בלשון יוון ארבע, נזיר ארבע. טריגון, נזיר שלשה. דיגון, נזיר שתיים. אמר הריני. יד לנזירות. כאילו אמר הרני נזיר. אמר הרי עלי. יד לקרבן. כאילו אמר הרי עלי קרבן תנן התם, שאיני אוכל לך שאיני טועם לך. אמר רבי אלעזר בשם ר' הושעיה, תופשין אותו משם יד לקרבן. כאילו אמר קרבן שאיני אוכל לך או קרבן שאיני טועם לך. ר' בון בר חיייה בעי, אם אמר לא אוכל לך תופשין אותו משם יד לשבועה, כאילו אמר שבועה לא אוכל לך? א"ר יוסה אורחיה דבר נשא למימר שבועה לא אוכל לך. דלמה לא אוכל לך שבועה? א"ר מתנייה יאות, אורחא דבר נשא למימר קנתא דכולבא ידיית הצבת דילמא כולבה דקנתה: כיוון שדרך בן אדם להשמיט את סוף דיבורו ואין דרך בן אדם להשמיט תחלת דיבורו אין זה נחשב יד לשבועה. אם מזגו לו את הכוס, ולא שתה, ואמר לא נזרתי, ולא שתה, אינו נזיר. אבל אם אמר: כבר הייתי נזיר, אע"פ שלא נזר, אסור, שהרי כוונתו לאמר, אפילו לא נזרתי כבר הייתי נזיר עכשיו. אמר ר' בון בר חיייה בשם ר' אבינה. ור' אימי אמר בשם ר' יוסי בר חנינה, האומר הריני מיין של ערלה. לא אמר כלום. חברייא אמרין [דף ג עמוד א] במחלוקת היא שנויה וכו"ש דתנינן תמן, שבועה שלא אוכל, ואכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים, חייב שגם דברים אסורים בכלל אכילה. אף כאן כשנזר מיין של איסור הרי הוא נזיר, שאף יין של איסור בכלל יין. ורבי שמעון פוטר. שכשנשבע לא לאכול כוונתו לא לאכול דברים מותרים, ואף כאן כשנזר מיין ערלה לא נזר מיין התר ואינו נזיר. אמר רבי זעירא, בכולל נחלקו שאמר שבועה שלא אוכל. שחכמים אומרים, מתוך שהשבועה חלה על הדברים המותרים חלה גם על הדברים האסורים. אבל בפורט כגון אם היה אומר שבועה שלא אוכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים, כל עמא מודיי שאין שבועות חלות על איסורין. וכאן לא בכולל אבן קיימין שהרי אמר מיין של ערלה. ואף לרבנן לא אמר כלום. ר' יודן אמר. האומר הריני מיין של ערלה, אפילו ר"ש מודה שהוא נזיר. כאן בנדרים כאן בשבועות. נדרים חלין על איסורין לכן כשאמר הריני מיין של ערלה אף שיש ערלה אסור הנזירות חלה. ואין שבועות חלות על האיסורין. לכן כשנשבע שלא לאכול לא חל השבועה על נבילות וטריפות שקצים ורמשים, וחכמים אומרים, מתוך שהשבועה חלה על הדברים המותרים חלה גם על הדברים האסורים. כשם שכינוי נזירות כנזירות, כך כינוי שמשון כשמשון. הידין אינון כינוי שמשון? אמר ר' אבינא. שמשוך שמשור שמשוך. כמאן אזלא הא דתניא הכא נזיר עולם הכביד שערו מקל בתער ונזיר שמשון אסור? דלא כרבי היא, דאמר ר' ירמיה משום ר' אימי, לדברי רבי, נזיר עולם מגלח אחד לשנים עשר חדש. לדברי חכמים פעמים שהוא מגלח אחת לשלשים יום, פעמים שהוא מגלח אחת ל"ב חדש. תלוי אם הכביד שערו או לא. אמר ר' הילא בשם ר' אסי. מתניתא אמרה כן דתנן, הריני נזיר כשער ראשי, וכעפר הארץ, וכחול הים. הרי זה נזיר עולם, ומגלח אחת לשלשים יום. רבי אומר, אין זה מגלח אחת לשלשים יום, אלא אחת ל"ב חדש שנזירות ארוכה קיבל. רואים שלרבי נזיר עולם מגלח אחת לשנים עשר חדש ולרבנן אחת לשלושים יום. ואי זהו שמגלח אחת לשלשים יום גם לרבי? האומר הרי עלי נזירות משמע הרבה נזירות כשערות ראשי, וכעפר הארץ, וכחול הים. שקיבל על עצמו נזירות הרבה וכל אחת שלושים יום. ר' זעירא אמר אין מכאן ראייה שלרבי נזיר עולם מתגלח כל שנים עשר חדש ולרבנן כל שלושים יום. שכאן אינם חולקים בדינו של נזיר עולם, אלא האם הוא נזיר עולם, או שנדר הרבה נזירות, ובסתם חלוקין. מה אבן קיימין? אם באומר מלא שער. כל עמא מודיי שנזירות ארוכה קיבל ומגלח לאחר שנים עשר חדש. אם באומר כמינין שערות ראשי כל עמא מודיי שמגלח אחד לשלשים יום. אלא כי אבן קיימין באומר כשיער. רבי אומר, כאומר מלא ראשי. ורבנין אמרין, כאומר כמינין שערות ראשי, שאם רצה האיש הזה לנזור נזירות עולם, למה נדר כשערות ראשי ולא אמר נזירות עולם? לא קשיא שאינו אלא כמזרז עצמו מן האסורין לכן נקט לשון כזו ועוד ראייה שלרבי אם אמר נזירות,

כוונתו להרבה נזירות ומגלח אחת לשלושים יום מן הדא דתני, הוסיף רבי יהודה שלא רק אם אמר כמניין, כוונתו להרבה נזירות. אלא אפילו אם אמר [דף ג עמוד ב] כמלקטי קיץ וכשבילי שמיטה וככוכבים שברקיע הרי זה נזיר עולם ומגלח אחת לשלושים יום. אין תימר שר' יהודה כרבנין שנזיר עולם מגלח אחת לשלושים יום. אי אפשר לאמר כך, שהרי רב יהודה כרבי הוא. דתני, הוסיף ר' יהודה. אבשלום נזיר עולם הוה, ומגלח אחת לשנים עשר חדש. אם כך מאי טעמא שמגלח אחת לשלושים יום? משום שאמר נזירות ואף רבי מודה בכך. דנזירות משמע הרבה נזירות קטנים. ויידא אמרה על רבנין שהוא מגלח אחת לשלושים יום? הדא היא דתנין, הריני נזיר מלא הבית או מלא הקופה. בודקין אותו, אם אמר נזירות אחת גדולה כבית נדרתי, הרי זה נזיר שלושים יום, ואם אמר נדרתי סתם כפי שיפרשו חכמים דברי, רואים את הבית כאילו מלא חרדל ויהיה נזיר עולם. ותני עלה, שהוא מגלח אחת לשלושים יום. והבריתא על כרחך כרבנן. דאי כרבי, הא אמר שנזיר עולם מגלח אחת לי"ב חדש. לרבי שנזיר עולם מתגלח כל י"ב חדש. מנה ששה חדשים ונטמא וגילח לטומאה. מונה עוד ששה חדשים ומגלח בזמן שהיה אמור לגלח אם לא היה נטמא?, או חוזר ומונה שנים עשר חדש מיום תגלחת הטומאה? נזיר עולם שהשלים שנים עשר חדשי נזירותו, ולא הספיק לגלח עד שעברו עליו שנים שלשה ימים וניטמא. האם נזיר עולם זה כנזור הרבה נזירות של י"ב חדש כל אחת, וכשנטמא אחר י"ב חדש נחשב כמו נזיר שנטמא אחר מלאת ימי נזירותו, ומגלח לנזירותו אחר שנטהר. או שנזיר עולם זו נזירות אחת, ולעולם כשנטמא נחשב כנטמא בתוך מלאת, שסותר נזירותו ואינו מגלח עד שימנה שוב י"ב חדשים? ר' מנא בעי. מאי מספקא ליה הרי כל ההתר בניזיר עולם לגלח כל י"ב חדש זה משום שהכביד שערו. וזה אחר שגלח שערו לתגלחת הטומאה, אינו יכול להביא קרבנותיו הא מכיון שלא קידש שערו בדם מי מתירו לגלח? הריני נזיר לאחר עשרים יום ונזיר עולם מכבר. מאחר שיש בידו לגלח, בתוך נזירות עולם אחר שימלאו י"ב חדש לנזירות עולם שלו, הוי כמי שיש להן הפסק. וחל עליו נזירות עולם מיד ולאחר עשרים מונה נזירות של שלושים ומגלח אחר י"ב חדש. או דילמא מאחר שאילו נטמא בתוך נזירות עולם, אין לו מהיכן לסתור. שאחר שכבר חלה נזירות עולם אינו יכול להתחיל נזירות אחרת והוי נזירות שאי אפשר להפסיקה. וכיון שאי אפשר ליה בלא הפסק, לא חיילא עליה נזירות עולם עד שישלים נזירותו שנדר לאחר עשרים יום, והדר הוי נזיר עולם. ובהנך עשרים קמאי מותר ביין ובתגלחת וטומאה. הריני נזיר לאחר [דף ד עמוד א] שלשים יום. ונזיר שמשון מכבר. מי אמרינן דחיילא עליה נזירות שמשון מיד, ותו לא מצי למימני נזירות לאחר ל' יום. דהא נזיר שמשון אי אפשר לו לגלח, או דילמא מהאי טעמא אמרינן דלא חיילא עליה מיד נזירות שמשון. אלא קדם ינהג סתם נזירות וגלח, ורק אחר כך יתחיל נזירות שמשון. אמר ר' חנינא, מסתברא שתדחה נזירות תורה לנזירות שמשון. מה טעמא? דכתיב [במדבר ו כא] כן יעשה על תורת נזרו. את שנזירותו תורה. יצאה נזירות שמשון שאינה תורה. תנן, נזיר שמשון אם ניטמא אינו מביא קרבן טומאה. לא אמר אלא אינו מביא קרבן טומאה. הא ללקות אם ניטמא, לוקה. מתניתא דלא כרבי יודה, דתני בשם ר' יודה, נזיר שמשון מטמא למתים. שכן היה שמשון עצמו מיטמא למתים. ר' שמעון אומר. אם אמר כשמשון, לא אמר כלום. שהרי שמשון, לא חלה נזירותו מפיו עליו. ובנזיר כתיב, כפי נזרו. את שנזירותו חלה מפיו עליו. יצא נזירות שמשון, שלא חלה מפיו עליו אלא מפי הדיבור. מאי טעמא מנין שלא חלה הנזירות מפיו? דכתיב [שופטים יג ה] כי נזיר אלהים יהיה הנער מן הבטן

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק א הלכה ג

מתני': סתם נזירות ל' יום. אמר הריני נזיר אחת גדולה, הריני נזיר אחת קטנה, אפילו מיכן ועד סוף העולם, נזיר שלשים יום. הריני נזיר ויום אחד, הריני נזיר ושעה אחת, או שאמר הריני נזיר אחת ומחצה, הרי זה נזיר שתיים. הריני נזיר ל' יום ושעה אחת, הרי זה נזיר שלשים וא' יום, שאין ניזורים שעות:

גמ': מנין לסתם נזירות שהיא שלושים יום? בר קפרא אמר כתיב [במדבר ו ה] קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. יהיה בגימטריא תלתין. אמר ר' שמואל בר נחמן בשם רבי יהונתן, כנגד כ"ט פעמים שכתוב בתורה בפרשת נזיר, נדר נזיר להזיר. והא תלתין אינון? אמר ר' יוסי בי ר' בון אחד לחידושו יצא. על דעתיה דבר קפרא, אם גילח יום שלשים לא יצא. על דעתיה דר' יהונתן, אם גילח יום שלשים יצא. ואית דבעי נישמעניה מן הכא כתיב [במדבר ו ה] גדל פרע שער ראשו. שיערו חכמים כמה הוא

גידול שיער פרע? שלשים יום. ואית דבעי נישמעניה מן הכא כתיב [דברים כא יג] ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים. וכתוב בנזיר שנטמא והימים הראשונים יפלו. מה ימים שנאמר להלן שלשים. אף ימים שנאמר כאן ל'. ואית דבעי מישמעניה מן הכא כתיב [במדבר ו יב] והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו. ימים שהותרו, שהתירן משה ובית דינו הלכה למשה מסיני. ואית דבעי מישמעניה מן הכא כתיב [במדבר ו ה] עד מלאת הימים. וכמה הן ימים מלאין של חדש? שלשים יום. [דף ד עמוד ב] מעתה ששלושים יום זה מגזרת הכתוב אם גילח יום שלשים לא יצא? אמר ר' יצחק בר אלעזר ימם כתיב חסר יו"ד. תנן, אפילו מיכן ועד סוף העולם, נזיר שלשים יום. תמן תנינן, האומר הריני נזיר מיכן ועד מקום פלוני. אומדין כמה ימים הליכה מכאן עד מקום פלוני. ואם יותר משלשים יום, נזיר כמנין הימים, ולמה הכא הוא אמר אכין, שאם אמר מכאן ועד סוף העולם. אינו נזיר אלא שלשים יום? דאמרינן שכוונתו הייתה דאריכא לי הדא מילתא כמכאן עד סוף העולם. ואמאי לא אמרינן התם נמי אריכא לי הדא מילתא כמכאן עד מקום פלוני? שנייא היא הכא דאמר אחת מיכן ועד סוף העולם. אמר רב. אמר הריני נזיר שלשים יום ויום אחד, נזיר שתיים. מ"ט? כיוון דהוה יכול מימר שלשים ואחד יום, ואמר שלשים יום ויום אחד ודאי כוונתו לשתי נזירות. מתני' פליגא על רב דתנן, הריני נזיר ל' יום ושעה אחת, נזיר שלשים וא' יום. שניא היא, דמה הוה ליה למימר? יכול לאמר שלשים ושעה אחת. מתניתא פליגא על רב דתני, לא נחלקו ר' ישמעאל ורבי עקיבה על האומר הריני נזיר שלשים יום ויום אחד, שאינו נזיר אלא אחת. ועל מה נחלקו? על האומר הריני נזיר שלשים יום, ועוד יום אחד. שרבי ישמעאל אמר נזיר שתיים, ורבי עקיבה אמר נזיר אחת.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק א הלכה ד

מתני': הריני נזיר כשיער ראשי, וכעפר הארץ, וכחול הים. הרי זה נזיר עולם, ומגלח אחת לשלשים יום. רבי אומר, אין זה מגלח אחד לשלשים יום. ואי זהו שהוא מגלח אחת לשלשים יום? האומר הרי עלי נזירות בלשון רבים כשיער ראשי, וכעפר הארץ, וכחול הים. האומר הריני נזיר מלא הבית, או מלא הקופה. בודקין אותו. אם אמר, אחת גדולה מזרתי. נזיר שלשים יום. ואם אמר, סתם נזרתי והתכוונתי לנזור כפי שיפרשו חכמים דברי. רואין את הקופה כאילו מליאה חרדל, ונזיר כל ימיו:

גמ': אמר ר' מני, מטילין אותו לחומרין. בתחילה רואין אותה כאילו מליאה אתרוגין ומונה נזירות כמספר האתרוגים שיכולים להיכנס לקופה ואחר כל נזירות מגלח ומביא קרבן ואחר כך רמונים ומוסיף ומונה נזירות כמו ההפרש בין מספר הרימונים למספר האתרוגים שנכנסים לקופה. אבל אינו יכול להביא קרבנותיו שמא לא התכוון לנזור כך, לכן צריך לנזור על תנאי וכן בכל האחרים ואחר כך אגוזים ואחר כך פונדקין מן אגוזים קטנים ואחר כך פלפלין ואחר כך שומשמיין ואחר כך חרדל. אמר ר' יוסי ברבי בון בשם רב. הנותן תקוה קצבה כגון אלף שנה לנזירותו, אין מתירין אותו לגלח שאין זה נזיר עולם שמגלח אחת ל"ב חדש, אלא כנזיר לזמן מוגדר שאסור בתגלחת כל ימי נזרו. ותני כן, הריני נזיר כל ימי, הרי אני נזיר עולם, הרי זה נזיר עולם. מאה שנה, או מאתיים שנה, אין זה נזיר עולם.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק א הלכה ה

[דף ה עמוד א] מתני': הריני נזיר מיכן ועד מקום פלוני. אומדין כמה ימים מיכן ועד מקום פלוני. פחות משלשים יום, נזיר שלשים יום. ואם לאו, נזיר כמיניין הימים. הריני נזיר כמיניין ימות השנה. מונה נזירות כמיניין ימות השנה. אמר ר' יהודה. מעשה היה, וכיון שהשלים מת:

גמ': מה אנו קיימין? אם אמר כמיניין ימות החמה. הרי זה נזיר שס"ה נזירות כמיניין ימות החמה. ואם כמיניין ימות הלבנה. הרי זה נזיר שנ"ד נזירות כמיניין ימות הלבנה. אם כמיניין ימות השנה ולא פרש, צריכה. תנן מעשה היה, וכיון שהשלים מת. תני בשם ר' יודה, ראוי היה זה למיתה, אלא שתלת לו נזירותו. תנן, כנדבותם של כשרים, נדר בנזיר ובקרבן. מתניתא שאמרה שכשרים נודרים בנזיר דר' יודה, דתני בשם רבי יודה. חסידים הראשונים היו מתאווין להביא קרבן חטאת, ולא היה המקום מספיק על ידם, והיו נודרים בנזיר בשביל להביא קרבן חטאת. רבי שמעון אומר, חוטאים היו שהיו נודרים בנזיר שנאמר,

[במדבר ו יא] וכפר עליו מאשר חטא על הנפש. חטא זה על עצמו, שמנע עצמו מן היין. ואתייא דשמעון הצדיק כר"ש דתני, אמר שמעון הצדיק. מימי לא אכלתי אשם נזיר אלא אחד. פעם אחד עלה אלי אדם אחד מהדרום, וראיתיו אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו מסודרות תילי תילים. ואמרתי לו בני, מה ראיתך להשחית את השיער הנאה הזה? ונם לי, רבי. רועה הייתי בעירי והלכתי למלאות את השאוב מים, וראיתי את הבובייה שלי בתוך המים ופחז יצרי עלי וביקש לאבדיני מן העולם. אמרתי לו, רשע אתה מפחז בדבר שאינו שלך, עלי להקדישך לשמים. והרכנתיו בראשי ואמרתי לו, בני, כמותך ירבו עושי רצון המקום בישראל. עליך הכתוב אומר [שם ב] איש או אשה כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר ליי'. ר' מנא בעי, אפילו תימא שמעון הצדיק כר"ש שנזיר נחשב חוטא, למה הוא לא אכל אשם נזיר? וכי לא אכל שמעון הצדיק חטאת חלב מימיו? וכי לא אכל שמעון הצדיק חטאת דם מימיו? הסיבה שהוא לא אכל אשם נזיר שבא אם נטמא הנזיר דסבר שמעון הצדיק, בני אדם מתוך הקפידה מתוך כעס הם נודרין. מכיון שנודרין מתוך הקפדה, אם נטמא וצריך לספור מחדש, סופו לתהות. מכיון שהוא תוהא, נעשו קרבנותיו כשוחט חולין בעזרה. וזה מתוך ישוב נדר. ופיו ולבו שווין.

הדרן עלך פרק כל כינוי נזירות

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה א

מתני': הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה. בית שמאי אומרים נזיר. ובית הלל אומרים אינו נזיר. אמר ר' יהודה, אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר הרי הוא עלי קרבן. שלא התכוון לנזירות אלא להקדיש אותם

[דף ה עמוד ב] גמ': א"ר יוחנן. טעמא דב"ש משום שהוציא נזירות מפיו, וכשהוסיף ואמר מן הגרוגרות הרי זה כמתחרט ואינו כלום. ר"ש בן לקיש אמר, משום כינוי כינויין, שגרוגרות כינויין ליינן. א"ר יודה בן פזי. קרייא מסייע לרבי שמעון בן לקיש דכתיב [ישעי' סה ח] כה אמר ה'. כאשר ימצא התירוש באשכול. וגומר. תורה קראת לאשכול תירוש. ובני אדם קורין לגרוגרות תירוש. הרי כשאמר הרני נזיר מן הגרוגרות הרי זה נזיר משום כינוי כינויין. מה נפק מביניהון? אמר הריני מן הגרוגרות ומן הדבילה, על דעתיה דרבי יוחנן אינו נזיר שלא הזכיר נזירות. על דעתיה דר"ל נזיר משום כינוי כינויין. הריני נזיר מן הככר. על דעתיה דרבי יוחנן נזיר שהזכיר נזירות. על דעתיה דרבי שמעון אינו נזיר, שאן כיכר כינוי ליינן. מן הככר לכולי עלמא לא אמר כלום, לר"י שלא הזכיר נזירות. ולר"ל שאן כיכר כינוי ליינן. ר' עוקבא בעא קומי ר' מנא, מחלפה שיטתיה דרבי שמעון בן לקיש? דתנינן תמן הרי עלי מנחה מן השעורין. יביא מן החיטים. ואמר רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש, כיוון שהוציא מנחה מתוך פיו. והכא הוא אמר אכן? שאינו נזיר בגלל שהזכיר נזירות אלא בגלל שגרוגרות כינוי ליינן. אית ליה הכין ואית ליה הכין. אית ליה משום שהוציא נזירות מפיו. ואית ליה משום כינוי כינויין. והא דקאמר הכא טעמא משום כינוי כינויין, ה"ק, דלא צריכת להאי טעמא. דבלאו הכי משום כינוי כינויין איכא. תדע לך שהוא כן דתנינן, אמר אמרה פרה הרני נזירה אם עומדת אני. כלום באמרה פרה יש בו משום כינוי כינויין? ולמה אמרת הרי זה נזיר? לא משום שהוציא נזירות מתוך פיו? אף הכא משום שהוציא נזירות מתוך פיו. כל הלשונות שיובאו בהמשך משמשין לשון נזירות חוץ מלשון קרבן שאינו משמש כלשון נזירות. כל הלשונות משמשין לשון קרבן חוץ מלשון נזירות שאינו משמש כלשון קרבן. לכן אם אמר לאשכול ענבים ששיך בו נזירות כלוי אני ממך, פרוש אני ממך, מנוע אני ממנו הריני נזיר ממנו, הרי זה נזיר. ורק אם אמר בפירוש הרי עלי קרבן. לא אסרו עליו אלא לשם קרבן. אמר לככר. כלוי אני ממנו, פרוש אני ממנו, מנוע אני ממנו, הרי הוא עלי קרבן. לא אסרו עליו אלא לשם קרבן. ורק אם אמר בפירוש הריני נזיר ממנו, הרי הוא נזיר. אהן מנוע כלוי ופרוש משמשין לשון נזירות ולשון קרבן. אהן אשכול אית ביה נזירות ואית קרבן. אמר לאשכול כלוי מנוע או פרוש אני ממנו. בא לאוכלו אומר לו לדמים קדוש. פדיו ובא לאוכלו אומר לו לא נזיר אתה? כל הלשונות משמשין לשון חילול חוץ מלשון תמורה. כל הלשונות משמשין לשון תמורה חוץ מלשון חילול. אמר לקדשי מזבח הרי זה תחת זה תמורת זו חליפי זו, הרי זו תמורה. זו מחוללת על זו אינה תמורה. אמר לקדשי בדק הבית הרי זו תחת זו, חליפי זו, נתפשה בדמים. תמורה זו, לא נתפסה

בדמים. שלא שיר תמורה בקדשי בדק הבית. תני רבי הושעיה, אם אמר על קדשי בדק הבית חליפי זו תמורת זו, לא אמר כלום. ששניהן לשון תמורה, ואין קדשי בדק הבית עושין תמורה. אהן תחת משמש לשון חילול ולשון תמורה [דף ו עמוד א] אילין קדשי מזבח, אית בהו חילול ואית בהו תמורה. קדשי המזבח בעלי מום שקדם הקדישן את מומן אמר, הרי זו תחת זו. בא להקריב את התמימה, אומר לו לדמים קדשה שנתחללה על הראשונה. בא לאכל את הראשונה בעלת המום, אומר לו לתמורה קדשה. וכתוב [ויקרא כז י] והיה הוא ותמורתו יהיה קודש. רבי יצחק בר אלעזר אמר, כל לשון שאפשר לתלות שלא התכוון לתמורה תולים, דמסתמא מכיון שהוא יודע שכל המימר לוקה, אף הוא לא עלת על דעתו להמיר. כל הלשונות משמשין לשון ערכין שמשלם כמה שהתורה קצבה חוץ מלשון דמים שמשלם כמה שהוא שווה כל הלשונות משמשין לשון דמים חוץ מלשון ערכין. אמר לאדם עילויין עלי סידורו עלי שומו עלי ערכו עלי נותן את ערכו. דמיו עלי נותן את דמיו. אמר לבהמה עילויין עלי סידורו עלי שומו עלי דמיו עלי נותן את דמיו. ערכו עלי לא אמר כלום שאין ערך לבהמה. אהן שום משמש לשון ערכים ולשון דמים. אהן אדם אית ביה ערכים ואית ביה דמים. אמר לאדם שומו עלי. אם היה נאה, נותן את דמיו. אם היה כאור, נותן את ערכו. תנן, אמר ר' יהודה, אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר הרי הוא עלי קרבן. שלא התכוון לנזירות אלא להקדיש אותם. רבי נתן אמר, לבית שמאי, נדור מהגרוגרת והדבלה, ונזור, לפי שהזכיר לשון נזירות. ובית הלל אומרים, אינו נדור ואינו ניזור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ב

מתני: אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני. אמר הדלת הזה הריני נזיר אם נפתח אני. בית שמאי אומרים נזיר. ובית הלל אומרים אינו נזיר. אמר ר' יהודה. אף כשאמרו בית שמאי, לא אמרו אלא באומר פרה זו קרבן אם עומדת היא שלא התכוון לנזירות אלא להקדיש אותם.

גמ': ראה עכו"ם עובר ואמר, ראו מה אמר העכו"ם הזה הרני נזיר. הרי זה נזיר. האם דווקא והוא דאמר? או מאחר שאין עכו"ם נוזרין נזיר אין חשיבות למה שאמר העכו"ם ואפילו לא אמר, הרי זה נזיר. נשמענה מן הדא דתנן אמר, אמרה פרה. ופרה זו כלום אמרה? אלא ודאי לב"ש הרי הוא נזיר משום שהוציא נזירות מפיו. אף הכא הרי הוא נזיר מפני שהוציא נזירות מתוך פיו. [דף ו עמוד ב] ראה ישראל עובר אמר, ראה מה אמר ישראל זה הרני נזיר. אם לא אמר ישראל כלום, ודאי לא היה דעתו אלא לקבל עליו נזירות וה"ז נזיר. כי קא מיבעיא לן כשבאמת אמר ישראל הריני נזיר. האם אפילו כן הוה נזיר? או מאחר שישראל נוזרין נזיר, אינו אלא כשונה דבריו. שאם לא כן, וכי כך אני אומר, שאם היה קורא בתורה והזכיר נזיר, או לומד והזכיר נזיק הרי הוא נזיר? ודאי שלא, אף כאן כשחזר על דברי ישראל אף שהזכיר נזיר לאו כלום הוא. איש מהו להתפיש לו נזירות בלשון אשה אם אמר הרני נזירה? הנזירות חלה, דתמן בבבל כשנזיר עובר, אמרין הא נזירה איעבר. אשה מהו להתפיש לה נזירות בלשון איש אם אמרה הרני נזיר? א"ר יוסי. הנזירות חלה, דכל עצמו אינו קרוי נזירות אלא בלשון איש, דכתיב איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר. תנן, אמר אמרה פרה זו הריני נזירה אם עומדת אני. אמר הדלת הזה הריני נזיר אם נפתח אני. בית שמאי אומרים נזיר. האם כיוון שהזכיר נזירות הרי הוא נזיר בכל מקרה, או עד שתעמוד הפרה או עד שתפתח הדלת כפי שאמר? נישמענה מן הדא דתנן, היו חמשה מהלכין בדרך ואחד בא כנגדם, אמר אחד מהם הריני נזיר אם זה פלוני, ואחד אמר הריני נזיר שאין זה פלוני, ואחד אמר הריני נזיר שאחד מכם נזיר וכו' בית שמאי אומרים כולן נזירין כיוון שהזכירו מילת נזירות אף אם לא התקיימו דבריהם, ובית הלל אומר אינן נזירין אלא מי שלא נתקיימו דבריו. כיני מתניתא הלל אומר אינן נזירין אלא מי שנתקיימו דבריו. לשון הפך הוא. הכוונה מי שלא התקיימו דבריו לא יהיה נזיר. כמו שנשים רגילות להשבע ולאמר לא לא תקבור את ברה אם היא משקרת, וכוונתה שתקבור. רואים שלב"ש אפילו מי שלא נתקיימו דבריו כיוון שהזכיר נזירות הרי זה נזיר. אף כאן, אפילו לא עמדה פרה, אפילו לא נפתח הדלת הרי זה נזיר. תנן, אמר ר' יהודה. אף כשאמרו בית שמאי, לא התכוון לנזירות אלא להקדיש אותם לא אמרו אלא באומר פרה זו קרבן אם

עומדת היא, רבי נתן אמר, לבית שמאי, נדור מבשר הפרה או מהדלת ונזור. ובית הלל אומרים, אינו נדור ואינו נזור

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ג

מתני': מזגו לו את הכוס. אמר הריני נזיר ממנו, הרי זה נזיר. מעשה באשה אחת שהיתה שכורה. מזגו לה את הכוס ואמרה הריני נזירה ממנו. אמרו חכמים, לא נתכוונה זו אלא לומר, הרי הוא עלי קרבן:

גמ': תנן, מזגו לו את הכוס. אמר הריני נזיר ממנו, הרי זה נזיר. מתניתא בשיכול לשתות את הכוס, לכן אם אמר הריני נזיר ממנו ודאי כוונתו להיות נזיר, אבל אם לא יכל לשתות כגון שהיה שיכור, אמרינן שלא התכוון לנזירות אלא להרחיק אותו מעליו. כהדא דתנינן מעשה באשה אחת שהיתה שכורת מזגו לה את הכוס אמרה הריני נזירה ממנו ואמרו חכמים לא נתכוונה זו אלא לומר, הרי הוא עלי קרבן. ר' ירמיה אמר בשם ר' זעירא. אפילו קרבן אינו. **שלב"ה** אינו קובע עליו לא נזירות בלשון קרבן, ולא קרבן בלשון נזירות, וכאן שאמרה לשון נזירות, אפילו אם כיוונה לקרבן אינו כלום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ד

[דף ז עמוד א] **מתני':** הריני נזיר על מנת שאהא שותה ביין ומיטמא למתים. הרי זה נזיר ואסור בכולן. יודע אני שיש נזירים אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין. הרי זה אסור ביין, ור' שמעון מתיר. יודע אני שהנזיר אסור ביין, אבל סבור הייתי שחכמים מתירין לי, מפני שאיני יכול לחיות בלא יין, או מפני שאני קובר את המתים. הרי זה מותר. ורבי שמעון אסור:

גמ': תנן, הריני נזיר על מנת שאהא שותה ביין ומיטמא למתים. הרי זה נזיר ואסור בכולן. מתניתא דר' מאיר. דרבי מאיר אומר, צריך לכפול את תנאו. דכל תנאי שאינו כפול כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי והמעשה קיים. וכאן שלא כפול ואמר אם לא אהיה שותה ביין ומיטמא למתים לא אהיה נזיר, הלכך אסור בכולן. תמן אמרי, דברי הכל היא. דאמרינן ליה שמור ושמעתה. דכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל. מתניתא דרבי יהודה בן תימא דתני, הרי זה גיטך על מנת שלא תפרחי באויר. שלא תעברי את הים הגדול ברגלייך, הרי זה גט. על מנת שתפרחי באויר. על מנת שתעברי הים הגדול ברגלייך. אינו גט. ר' יהודה בן תימא אומר, גט. אמר רבי זעירא לת"ק אינו גט תדע לך שעילה היה רוצה שלא לגרשה אחר שכבר כתב את הגט, שתלאה בדברים שאינה יכולה לעמוד. מה טעמא דר' יודה בן תימא? מכיון שתלאה בדברים שאינה יכולה לעמוד, כמי שנתקיים התנאי. שאם לא היה רוצה לגרשה למה נתן לה גט? כנראה שלא התכוון באמת לתנאי ורק רצה להפליג בדברים וה"נ כיון שהתנה שישתה יין וזהו דבר שאי אפשר לנזיר לקיימו, התנאי בטל והוא נזיר. מתניתא דלא כר"ש. דתנן, האומר הרי עלי מנחה מן השעורים, יביא מן החיטים. ור"ש פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבים. ואף זה לר"ש כיוון שלא נזר כדרך הנוזרים, לא יהיה נזיר. אמר ר' יהושע בן לוי, שנייא היא, ששייר תגלחת, וכיוון שלגבי תגלחת נזר כדרך הנוזרים, אף לר"ש הרי זה נזיר. ר' ירמיה בעי, אם בששייר תגלחת אמור דבתרה אימא סיפא דתנן, יודע אני שיש נזירות אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין, ה"ז אסור ור"ש מתיר. והרי שייר תגלחת וטומאה, ולמה ר"ש מתיר? שנייא היא שלא התיר ר"ש אלא משום פתיחת נדר. ומה שאמר ר"ש שמותר הכוונה שאם אינו רוצה בנזירות, יכול ללכת לחכם והחכם יתיר לו מיד שיאמר אילו הייתי יודע שהנזיר אסור ביין לא הייתי נזיר כלל, ואינו צריך חפש פתח אחר. אם משום פתיחת נדר, אמור דבתרה אימא סיפא יודע אני שהנזיר אסור בין, אבל סבור הייתי שחכמים לא מתירים לי, שאיני יכול בלא יין וכו' הרי זה מותר ור"ש אסור. רבי שמעון אומר אינו פתיחת נדר לפי שתולה בדעת אחרים וידע שלא בטוח שיתירו לו. ורבנן אמרין פתיחת נדר הוא? למה רבנן אומרים שזה פתח ברור מפני שהוא כתולה נדרו בחייו שאומר שאינו יכול לחיות בלי יין

וודאי החכם יתיר לו. ניחא לשתות יין שייך לאמר תולה נדרו בחייו. ליטמא למתים מה שייך לאמר תולה נדרו בחייו? בשאומנותו קובר מתים:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ה

[דף ז עמוד ב] מתני': הריני נזיר ועלי לגלח נזיר להביא את קרבנותיו. ושמע חבירו ואמר ואני, ועלי לגלח נזיר. אם היו פקחין מגלחין זה את זה. ואם לאו, מגלחים לנזירים אחרים:

גמ': תנן, הריני נזיר ועלי לגלח נזיר. ושמע חבירו ואמר ואני. אהן ואני, מה את עבד לה? ואני על כל דיבורו. או ואני על חצי דיבורו? אין תעבדינה ואני על כל דיבורו. אמר ואני, הרי זה נזיר ועליו לגלח נזיר. אין תעבדינה ואני על חצי דיבורו, אמר ואני הרי זה כאמר הריני נזיר. תני דבית רבי, ואני על חצי דיבורו. שאם לא כן, זה שאמר אני ועלי לגלח נזיר חייב לגלח שנים. אחד מפני שאמר ואני, שבכלל זה להיות נזיר וגם לגלח נזיר. וכשהוסיף ואמר ועלי לגלח נזיר, היה צריך להיות חייב לגלח עוד נזיר. ומזה שהמשנה אמרה שמגלח רק אחד, משמע שכשאמר ואני כוונתו רק על חצי דיבורו של ראשון. אמר רבי יוסה. הדא אמרה, אחד שאמר הריני נזיר ק' יום. ושמע חבירו ואמר ואני. זה נזיר ק' יום, וזה נזיר שלוש יום. עד שיאמר הריני כמותו, או הריני כיוצא בו. תני רבי חייה. הרי עלי לגלח נזיר. וחזר ואמר הריני נזיר. אם גילח עצמו יצא. אמר ר' יוסה. מתניתא אמרה כן דתנן, הריני נזיר ועלי לגלח נזיר. ושמע חבירו ואמר, ואני, ועלי לגלח נזיר. אם היו פיקחין מגלחין זה את זה. הא לעצמן לא. מפני שאמר הריני נזיר ועלי לגלח נזיר. אבל אמר הרי עלי לגלח נזיר. וחזר ואמר הריני נזיר. אם גילח לעצמו יצא. ניחא שני יכול לגלח את הראשון. אבל אך ראשון מגלח את השני? הרי כשנדר הראשון, השני עוד לא נזר? אמר רבי יוסי בשם רבי זעירא. זאת אומרת, שאדם קובע עליו קרבן נזיר גם על העתיד ליזור. אמר ר' חנינא בשם רבי זעירא. הדא אמרה תלת. הדא אמרה אם גילח לעצמו יצא. הדא אמרה שאדם קובע לחבירו קרבן נזירות ליזור שיזור בעתיד. הדא אמרה שאדם קובע לחבירו קרבן נזירות שלא מדעתו שהרי השני אפילו עוד לא נזר, אבל אינו מפרישו אינו מקריב אלא מדעתו דכתיב לרצונו יקריבנו. ר' מנא בעא קומי רבי יודן. אמר הרי עלי קרבן נזיר. בשעה שנזר סתם [דף ח עמוד א] מגלח בין נזיר שכבר נזר בין נזיר שעתיד ליזור. מה הדין אם פירש ואמר שיגלח נזיר שעוד לא נזר? יבא כהדא אם כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך אסור בנכסים שיפלו לה אחר כך רבי לוי בר חייתה בעי, כתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך העתידין ליפול לך, מה הן? ואמרינן דאינו כלום דאין אדם מתנה על דבר שלא בא לעולם. אף כאן אם נדר בסתם מתוך שיכול להביא על מי שכבר נזר, מביא גם על מי שיזור בעתיד. אבל אם פרש שיביא רק על מי שיזור אינו חל, שאין אדם מתנה על דבר שלא היה בעולם

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ו

מתני': הרי עלי לגלח חצי נזיר, ושמע חבירו ואמר ואני עלי לגלח חצי נזיר. זה מגלח נזיר שלם וזה מגלח נזיר שלם דברי ר"מ. שכשאמר הרי עלי לגלח כבר התחייב בשלוש קרבנות נזיר וכשאמר חצי נזיר הרי זה כחזר בו ואינו כלום. וחכמים אומרים זה מגלח חצי נזיר וזה מגלח חצי נזיר:

גמ': אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן ורב חסדא. תרויהון אמרין, בסתם חלוקין. דמה אנן קיימין? אם באומר עלי לגלח חצי ראש נזיר. כל עמא מודיי שהוא מגלח נזיר שלם, שאן חצי נזירות. אם באומר חצי חובה של נזיר, כל עמא מודיי שהוא מגלח חצי נזיר. אלא כן אנן קיימין, באומר חצי, ולא פירש. ר' מאיר אומר, כאומר חצי ראש. ורבנן אמרין, כאומר חצי חובה. אמר ר' יודן אשכחת אמר קלת וחומרת על דעתיה דרבי מאיר. דאף שלרבי מאיר מגלח נזיר שלם. כיוון שאם גילח על אחת משלשתן יצא. אינו צריך להביא אלא קרבן אחד. אבל לרבנן דאמרי דצריך להביא חצי חובה. צריך להביא קרבן

וחצי. וחומרה לפי הדעה שרק חטאת נקראת חובה ואינה קרבה בבמת יחיד. לפי דעה זו לחכמים די שלם חצי חטאת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ז

מתני': הריני נזיר כשיהא לי בן. נולד לו בן, הרי זה נזיר. בת טומטום ואנדרוגינס, אינו נזיר. אם אמר כשאראה לי וולד. אפילו נולד לו בת טומטום ואנדרוגינס, הרי זה נזיר

[דף ח עמוד ב] **גמ':** תנן, הריני נזיר כשיהא לי בן. נולדה בת טומטום ואנדרוגינס, אינו נזיר. בת לא כלום אין בזה חידוש? טומטום ואנדרוגינס צריכה שהייתי חושב שיהיה נזיר מספק. **קמ"ל שלא:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ח

מתני': הפילה אשתו, אינו נזיר. ר' שמעון אומר, יאמר, אם היה בן קיימא, הריני נזיר חובה. ואם לאו, הריני נזיר נדבה. חזרה וילדה, הרי זה נזיר. רבי שמעון אומר, יאמר, אם הראשון היה בן קיימא, הראשונה חובה וזו נדבה. ואם לאו, הראשונה נדבה וזו חובה:

גמ': תנן הפילה אשתו, אינו נזיר, וחש לומר שמא בן קיימה הוא? אמר ר' יוחנן, דרבי יודה היא. דרבי יודה אמר, ספק נזירות מותר. אמר ליה, לא אמר רבי יודה אלא לכתחילה כשספק אם בכלל חייב בנזירות. אבל לבסוף שהספק הוא רק על משך הנזירות אבל ברור שהוא נזיר, אופי רבי יודה מודיי. אי זהו בתחילה ואי זהו בסוף? אמר ר' שמאל בר רב יצחק. איני יודע אם נזרתי ואם לא נזרתי. אהן הוא בתחילה. אם מ' ואם נ', אהן בסוף. רבי יוסי בי רבי בון אומר, איתפלגון רבי חייה בר אבא ורבי שמאל בר רב יצחק. כל עמא מודיי. **שאם אמר** איני יודע אם נזרתי ואם לא נזרתי, אהן הוא בתחילה. אם ארבעים ואם חמשים, אהנו בסוף. מה פליגין? אם **קיבל על עצמו נזירות** אחת אם שתיים. רבי חייה בר אבא עבד ליה כבסוף. רבי שמאל עבד ליה כבתחילה. **אמר** רבי מנא. אם אחת אם שתיים, צריכה לרבי שמאל בר רב יצחק הוא כבתחילה הוא כבסוף. **דאפשר לדמות לה לכבתחילה שהרי כל נזירות בפני עצמה, ואפשר לדמות לכבסוף, דהא עכ"פ נזיר אחת הוא והשניה הוי ספק אם יהיה עוד נזיר והוי כמו מ' או נ'**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה ט

[דף ט עמוד א] **מתני':** הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן. התחיל מונה את שלו ואחר כך נולד לו בן, משלים את שלו ואחר כך מונה את של בנו. הריני נזיר כשיהא לי בן ונזיר. והתחיל מונה את שלו ואחר כך נולד לו בן, מניח את שלו ומונה את של בנו, ואחר כך משלים את שלו ורק לבסוף מגלח על שניהם:

גמ': רבי יוסי בעא, אמר הריני נזיר לשלשים יום אילו, ולשלשים יום אילו שנזר פעמים על אותו זמן מהו? אמר רבי זעירא קומי רבי מנא. ולא מתניתא היא? **דתנן** מניח את שלו ומונה את של בנו. **והא מתניתין** אפילו אשתו יושבת על המשבר **ששני הנזירות שלו ושל בנו על אותו יום, ואפילו כך אמרינן שיקיים נזירות שהוציא מפיו ראשונה ואחר כך השניה. אף כאן שנזר פעמים על אותו זמן צריך שקיים שני נזירות.** אמר ליה נזירותו לנזירות בנו לא דמיא שהרי אף אם אשתו יושבת על משבר לא בהכרח שתלד מיד. אבל כאן אולי בנזירות שלושים אחת נפטר עבור שני הנזירות. אלא אם תרצה לדמות להא תדמי ליה, אמר הריני נזיר מכבר ונזיר לאחר עשרים יום, שמונה נזירות של עכשיו מיד ומגלח אחר ל' יום, וחוזר ומונה עוד ל' יום את הנזירות שקיבל אחר עשרים יום ולא אומרים שיכול לנהוג נזירות חמישים יום ויגלח פעם אחת ויביא קרבנות כפולים. **תנן,** אמר הריני נזיר ונזיר כשיהיה לי בן, משלים את שלו ומונה את של בנו. רבי אלעזר ורבי יוסי בר חנינה תריהון אמרין. אף אחר שהשלים נזירותו, לעולם אין נזירות בנו חלה עליו עד שיביא קרבנתיו ויגלח. וכן נזיר שניטמא, אינו מתחיל נזירות טהרה עד שיביא קרבן טומאה ויגלח. מחלפה שיטתיה דרבי יוסי בן חנינה? תמן הוא

אמר טמא מת שנזר [דף ט עמוד ב] שביעי שלו עולה מן המניין. דזר שניטמא, אין שביעי שלו עולה מן המניין. קס"ד שרק כשרוצה להמשיך באותה נזירות אם נטמא צריך להמתין עד היום השמיני כשיביא את הקרבנות. אבל אם מתחיל נזירות חדשה, אינו צריך להמתין להבאת הקרבנות. וכאן לא כטמא מת שנזר הוא? שהרי נזירות בנו זה נזירות חדשה. ולמה אינו יכול להתחיל בה עד שיביא קרבנות של הנזירות הראשונה? ולא היא. טמא מת שנזר, שביעי שלו עולה מן המניין, לא מפני שזו נזירות חדשה, אלא לפי שאינו זקוק להביא קרבן טומאה. נזיר שניטמא אין שביעי שלו עולה לו מן המניין, שהוא זקוק להביא קרבן טומאה. וכאן הואיל והוא זקוק להביא קרבן על נזירות ראשונה. אין יום שלושים שלו עולה מן המניין לנזירות בנו. תנן, הריני נזיר כשיהא לי בן, ונזיר. והתחיל מונה את שלו ואחר כך נולד לו בן, מניח את שלו ומונה את של בנו, ואחר כך משלים את שלו ורק לבסוף מגלח על שניהם: אמר שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן. אמר הרני נזיר כשיוולד בני ונזיר. התחיל למנות נזירותו ואחר עשרה ימים נולד בנו, הניח נזירותו והתחיל מונה את נזירות בנו, ועברו עשרה ימים ונטמא, והתרו בו אל תטמא משום נזירות שלך. שניטמא בנזירות בנו והתרו בו משום נזירותו לוקה שהרי עדיין לא סיים נזירותו. הפריש קרבנותיו על נזירות שלו, קדשו אף שהוא באמצע נזירות בנו. ולא חשין להדא דתני רבי חייה [במדבר ו כא] קרבנו לה' על נזרו, שיקדום נזרו לקרבנו, ולא שיקדום קרבנו לנזרו ואף שרק כשיסתיים נזירות בנו יחזור לנזירותו. רבי יודה בעא קומי רבי יוסי, ותקדם נזירותו לנזירות בנו. לא כן אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן, אם אמר הרי זה עולה לאחר שלשים יום, ומכרה בתוך שלשים יום מכרה. ואם הקדישה קדשה. אף כאן כיוון שאמר הרני נזיר כשיוולד בני, אם נזר נזירות אחרת קדם שנולד בנו למה צריך להפסיק? מה שאמר רבי יוחנן שאם אמר הרי זו לעולה לאחר שלושים ימים שאם מכרה מכור, לא אמר דין זה אלא באומר הרי זו לעולה. דילמא באומר הרי עלי להביא בהמה זו? הרי כשאמר כך מוטלת עליו החובה להביאה לעולה ואינו יכול למכרה או להקדישה. והאומר הרי אני כאומר הרי עלי, שהרי הנזירות מוטלת עליו. תני רבי חייה. הרני נזיר לאחר כ' יום, ונזיר מעכשיו לק' יום. ה"ז מונה עשרים יום, ומפסיק, וחוזר ומונה עוד שלשים יום, וחוזר ומונה עוד שמונים כדי להשלים נזירותו הראשונה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ב הלכה י

מתני': הריני נזיר כשיהא לי בן, ונזיר מאה יום. נולד לו, עד שבעים יום לא יפסיד כלום. לאחר שבעים, סותר שבעים. שאין תגלחת פחות מל' יום:

גמ': פשיטא שאם נולד הבן באמצע היום שסוף היום עולה לו לנזירות בנו ליום אחד. תחילת אותו היום מהו שיעלה לו לנזירותו ליום אחד. או דלמא כיון דנמנה אותו יום לנזירות בנו, אינו נמנה לנזירותו. ולא מתניתא היא? [דף י עמוד א] דתנן לאחר שבעים, סותר שבעים. לא אפילו נולד במקצת יום ע"א סותר? ואי סלקא דעתך מקצת היום אינו עולה לנזירותו, אין כאן סתירה שהרי יום ע"א אינו נמנה אלא בסופו ונחשב שהוא עדין ביום שבעים. הדא אמרה, שתחילת היום עולה לו ככולו. נולד ביום שמונים, סותר עשרה כיוון שחייב להשלים לשלושים יום כדי שיגדל שערו. נולד ביום תשעים, סותר עשרים. נולד ביום תשעים והשלים נזירות בנו ובא להשלים נזירותו. ניטמא בתוך עשרה ימים הראשונים שהם להשלמת נזירותו, סותר הכל. בתוך כ' ימים האחרונים שאינם מעיקר נזירותו אלא תוספת כדי שיגדל שער שלושים יום מה דינו? אמר רבי אבא. רב ורבי יוחנן תריהון אמרינסותר שלושים ימים. ר' שמואל אמר, אינו סותר אלא שבע. שמואל בר אבא בעא קומי רבי יסא. מיסבר סבר רבי יוחנן, סתירת תער סתירה בימים שמוסיף על נזירותו רק כדי שיוכל לגלח. כסתירת ממש כטומאה שהייתה באמצע ימי הנזירות? א"ר זעירא [דף י עמוד ב] אין יסבור רבי יוחנן סתירת תער כסתירת ממש, למה לי למימר סותר לשלושים יום, ויסתור הכל? א"ר אבין בר חייה קומי רבי זעירא. תיפתר שלדעת רבי יוחנן, הימים שמוסיף לצורך גידול השער, נחשבים כאילו הם יום המאה ואחד של נזירותו. היום שבו הוא היה אמור להביא קרבנותיו, רק שאינו ראוי להביא בו קרבן כיוון שאינו יכול לגלח. שהדין הוא שאם נטמא בתוך ימי הנזירות סותר הכל. אבל אם נטמא ביום שלאחר השלמת ימי הנזירות ובו הוא אמור לגלח ולהביא קרבנותיו, הרי הוא סותר שלושים יום. ואם נטמא בימים שאחר כך, אינו סותר כלום אלא ממתין שבעה של ימי טהרה ומגלח ומביא קרבנותיו. הגע עצמך שנטמא בלילה של מאה

ושתים הרי אינו ראוי להביא קרבן **האם גם נאמר שהוא כיום מאה ואחד ארוך ויסתור שלושים?** ראוי הוא לילה הוא שגרם. הגע עצמך הרי **שנטמא** בשבת **ביום מאה ושתים** הרי אינו ראוי להביא קרבן **האם גם נאמר שהוא כיום מאה ואחד ארוך ויסתור שלושים?** ראוי הוא, שבת היא שגרמה. השלים נזירותו ולא הספיק לגלח עד שנולד הבן מגלח תגלחת אחת לשתיהן. הפריש קרבנותיו ולא הספיק לגלח עד שנולד הבן, תמן אמרין מגלח תגלחת אחת על שתיהן. רבי יוחנן אמר מגלח וחוזר ומגלח מתנייתא פליגא על רבי יוחנן **דתני**, שאלו את ר"ש בן יוחי, הרי שהיה נזיר ומצורע. מהו שיגלח תגלחת אחת ותעלה לו לנזירותו ולצרתו? אמר להן, אילו זה מגלח להעברת שיער, **וזה מגלח להעברת שיער**, יפה הייתם אומרים. אלא שהנזיר מגלח להעביר שיער. ומצורע מגלח **תגלחת ראשונה** לגידול שיער לפני **תגלחת שניה**. אמרו לו [דף יא עמוד א] לא תעלה לו ימי גמרו היינו כשמסיים חליטתו **שמתגלח תגלחת ראשונה. כמו שאמרתה. אבל למה לא תעלה לו ימי ספירו היינו לתגלחת שניה** כגון שהמתין שלושים יום ולא גילח אחר שבעה, **שהרי שניהן מגלחין להעברת שיער? אמר להם**, אילו זה מגלח לפני זריקת דמים. וזה מגלח לפני זריקת דמים. יפה הייתם אומרים. אלא שהנזיר מגלח לאחר זריקת דמים, ומצורע מגלח לפני זריקת דמים. אמרו לו, לא תעלה לו **תגלחת נזירות טהרה לא ימי גמרו. ולא לימי ספירו. אבל למה לא תעלה לו תגלחת נזירות טומאה לתגלחת ימי ספירו? שהרי שניהן מגלחין לפני זריקת דמים.** אמר להן, אילו זה מגלח לפני ביאת המים וזה מגלח לפני ביאת המים. יפה הייתם אומרים. אלא שהנזיר מגלח לאחר ביאת המים **שצריך לטבול לטמאתו**, והמצורע מגלח לפני ביאת המים. אמרו לו תקן **ושלם** הדבר. לא תעלה לו ימי גמרו לא תעלה לו ימי ספירו לא תעלה לו לטהר לא תעלה לו לטמא. הרי שהיה נזיר ומצורע. אבל אם היה נזיר ונזיר, **כגון שנולד לו בן בסוף נזירותו קדם שגילח, הרי סופר נזירות בנו ומגלח תגלחת אחת על שתיהם, וקשה לרבי יוחנן שאמר תגלחת לכל נזירות.** מה עבד לה רבי יוחנן? פתר לה חלוקים הן על ר' שמעון בן יוחי

הדרן עלך פרק הריני נזיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה א

מתני': מי שאמר הריני נזיר. מגלח יום שלשים ואחד. ואם גילח יום שלשים יצא. הריני נזיר שלשים יום. אם גילח יום שלשים לא יצא:

גמ': מנין לסתם נזירות שהיא שלושים יום? בר קפרא אמר כתיב [במדבר ו ה]קדוש יהיה גדל פרע שער ראשו. יהיה בגימטריא תלתין. אמר ר' שמואל בר נחמן בשם רבי יהונתן, כנגד כ"ט פעמים שכתוב בתורה בפרשת נזיר, נדר נזיר להזיר. והא תלתין אינון? אמר ר' יוסי בי ר' בון, אחד לחידושו יצא. על דעתיה דבר קפרא, אם גילח יום שלשים לא יצא. על דעתיה דר' יהונתן, אם גילח יום שלשים יצא. סיפא מסייע לבר קפרא דתנן, אם גילח יום שלשים לא יצא. רישא מסייע לר' יונתן דתנן, אם גילח יום שלשים יצא. הא תרתיי? לית היא אלא חדא, כאן לכתחילה כאן בדיעבד. שאף לבר קפרא אם גילח ביום שלשים יצא דמקצת יום ככולו. ואף לרבי יונתן לכתחילה לא יגלח ביום כ"ט גזרה שמא נדר שלושים. תנן זו עדות העיד רבי פפייס על מי שנזר שתי נזירות. שאם גילח את הראשונה יום שלשים, מגלח את השניה יום שלשים. ולמה נצרך לעדות זו? יודעין היו שהוא אסור לגלח ביום שלשים, אלא שהן סבורין שאף בדיעבד אם גילח יום שלשים לא יצא. לכן בא להעיד שאם גלח יום שלשים יצא. ר' אמי הוה ליה עובדא, וגילח יום ל"א שלא אומרים מקצת יום ככולו באבולות. רבי הוה ליה עובדא וגילח יום ל"א, א"ר זריקן, מן מתניתן יליף לה ר' אמי שלא אומרים מקצת היום ככולו דתנינן תמן, מי שנזר שתי נזירות, מגלח את הראשונה יום שלשים ואחד [דף יא עמוד ב] והשנייה יום שלשים ואחד והא תני סיפא ואם גילח את הראשונה יום שלשים, מגלח את השנייה יום שלשים, ואם גילח יום שלשים חסר אחד, יצא. שיום שלשים ואחד עולה לכאן ולכאן? רואים שכן אומרים מקצת היום ככולו. א"ר יוסי, תמן לשעבר בדיעבד והכא בתחילה. ר' ירמיה הורי לר' יצחק עטושייא, ואית דאמרי לר' חייה בריה דר' יצחק עטושייא, לגלח יום ל', מן מתניתן דתנן, שמונת ימים קודם לרגל, בטלו ממנו גזירת ל', הוא שמיני הוא שלשים. כמו שביום השמיני שהוא ערב הרגל מתגלח לפני סוף היום מכאן שמקצת היום ככולו והוא הדין ביום שלשים. אמר רבי יוסה, שנייא היא תמן, שמפני כבוד הרגל התירו להקדים ולגלח לפני סוף היום. תדע לך

שהיא כן, דאמר רבי חלבו, אמר רב חונה בשם רב, חל יום שמיני שלו להיות בשבת, מגלח ערב שבת, אין תימר שלא מפני הרגל התירו, מעתה אפ"ל חל יום שלשים שלו להיות בשבת מגלח ערב שבת? ועוד מן הדא דתני, על כל המתים הוא שולל לאחר שבעה, ומאחה לאחר שלשים. וישלול יום שבעה אחר שיעבור מקצתו, ויאחה יום שלשים? אמר רבי חגי, זו מחלוקת תנאים די הוה שמעתא כן ושמעתיא כן.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ב

מתני': מי שנזר שתי נזירות. מגלח את הראשונה יום שלשים ואחד, ואת השנייה יום ששים ואחד. ואם גילח את הראשונה יום שלשים, מגלח את השנייה יום ששים. ואם גילח יום ששים חסר אחד, יצא. זו עדות העיד רבי פפיס על מי שנזר שתי נזירות. שאם גילח את הראשונה יום שלשים, מגלח את השנייה יום ששים, ואם גילח יום ששים חסר אחד יצא. שיום שלשים עולה לו מן המניין:

גמ': השלים נזירותו הראשונה, ובא להישאל על השנייה. לא מצאו פתח לשניה עד שמצאו פתח לראשונה. עלת לו שנייה ראשונה [דף יב עמוד א] מה אנן קיימין? אם באומר הריני נזיר שנים, נדר שבטל מחציתו בטל את כולו. אם באומר הריני נזיר שלשים יום אילו, שלשים יום אילו. לא בדא אמרה המשנה שעלת לו שנייה ראשונה. שהרי אמר שנזירות שניה תחול רק אחר שלושים הימים הראשונים. אלא כי אנן קיימין באומר, הריני נזיר ונזיר. ולא הגדיר באזה ימים תחול כל נזירות. באומר קרבנות אילו לנזירות. אבל אם אמר אילו לנזירותי הראשונה ואילו לנזירותי השניה, לא בדא עלת לו שנייה בראשונה. אמר רבי אלעזר. השלים נזירותו לראשונה, והביא קרבן אחד וגילח, אפילו אם מצאו לו פתח לראשונה, לא עלת לו ראשונה שנייה. רבי יעקב בר אחא פקיד לחברייא. אין שמעתון מילה מרבי אלעזר, הוון ידעין דרבי יוחנן פליג. וסובר שעד שיביא כל קרבנותיו אם מצאו לו פתח לראשונה, עלת לו ראשונה שנייה. כרבנין שאמרו, שאן הנזיר מותר בין עד שיביא כל קרבנותיו, לכן כל עוד לא הביא את כל הקרבנות, לא הסתיימה הנזירות ויכול להשאל עליה. ברם אם היה סובר כרבי שמעון, שאפילו לא הביא אלא קרבן אחד כבר נגמרה הנזירות ויכול לשתות יין, ולא שייך להשאל עליה. גמר נזירות ראשונה ולא הביא קרבנות, ואחר שסיים נזירות שניה הפריש קרבנות שתיהן כאחת. אין בידו אלא אחת שאין הנזירות השניה חלה, עד שיגלח ויביא קרבנות הנזירות הראשונה. הפרישה זו בפני עצמה וזו בפני עצמה, החליף והביא של זו בזו ושל זו בזו, לא יצא. הא לקדש, קדשה? לא כן תני ר' חיה, קרבנו לה' על נזרו. שיקדים נזרו לקרבנו ולא שיקדים קרבנו לנזרו? שנייא היא שעומד בנזירותו כיוון שנדר את שני הנזירות כאחד והתחיל את הנזירות הראשונה נחשב שקדם נזירותו לקרבנו. כשלא נדר את שניהן כאחת ניחא שאם הביא את קרבנות השנייה עבור הראשונה לא יצא. אבל אם הביא את קרבנות הראשונה אחר השניה למה לא יצא ידי ראשונה? שהרי כיוון שמה שהקריב אחר ראשונה אינו כלום, נמצא שהנזירות הראשונה נמשכה והשניה לא התחילה. אם כן כשהביא את קרבנות הראשונה למה לא עלו לראשונה? א"ר יודה והדא מסייע לרבי אלעזר שאמר שאפילו אם הביא קרבן אחד כבר הסתיימה הנזירות ויכול לשתות יין כי נוכל להעמיד שמדובר שהביא קרבן אחד של הראשונה והשאר של השניה. כך שיכל להתחיל את הנזירות השניה, ואחריה הביא אחת משל שניה ואת האחרים משל הראשונה. לא כן רבי יעקב בר אחא מפקד לחברייא אין שמעתון מילה מרבי אלעזר הוון ידעין דרבי יוחנן פליג וסובר שאינו יכול להתחיל את הנזירות השניה עד שיביא כל קרבנותיו? סברין מימר כרבנין, והכא כרבי שמעון אנן קיימין. אמר רבי חיננא בשם רבי פינחס, תיפתר בנזירותו ובנזירותו של בנו דתנן, הריני נזיר כשיהא לי בן ונזיר. והתחיל מונה את שלו ואחר כך נולד לו בן, מניח את שלו ומונה את של בנו, ואחר כך משלים את שלו. ורק לבסוף מגלח על שניהם, ומביא את קרבנות שניהם ויכול להיות שהביא את של הראשונה עבור השניה ואת השניה עבור [דף יב עמוד ב] הראשונה. אמר רבי יוסי בי רבי בון לא כן סברנן מימר באומר הריני נזיר הרני נזיר, בדין היה שלא יהא נזיר אלא אחת את הוא שהחמרתה עליו שיהא נזיר שנים שדרשנו גזרת הכתוב שנזירות חלה על נזירות לא דיין שהחמרת עליו שיהא נזיר שנים אלא שאת אומר אין בידו כלום?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ג

מתני': מי שאמר הריני נזיר. ניטמא יום שלשים, סותר את הכל. ורבי אליעזר אומר לא סתר אלא שבעה. הריני נזיר שלשים יום. ניטמא יום שלשים, סתר את הכל:

גמ': תנן, ורבי אליעזר אומר לא סתר אלא שבעה. למה שבעה? אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן ממצורע למד רבי אליעזר, שכן מצינו בין תגלחת לתגלחת שבעה. ולמה לא יליף לה מנזיר טמא שאחר שמגלח סופר שבעה ימים לטהורתו ומתחיל נזירותו? מצורע מגלח וחוזר ומגלח אחרי שבוע. לכן אפשר להביא ראיה שדי בשבעה ימים בכדי ששיער יגדל דיו כדי שיהיה ראוי לתגלחת. נזיר טמא אינו מגלח וחוזר ומגלח אחרי שבוע, רבנין דקיסרין אמרין בפירוש פליגין ר' יוחנן אמר ממצורע למד רבי אליעזר. רבי אלעזר אומר, מנזיר טמא למד ר' אליעזר. לרבי אליעזר. מה נ"מ בין נזיר שנזר סתם לנזיר שפירש בשעה שנזר? נזר סתם, אם מירט גילה ביום שלשים, אינו סותר, שמקצת היום ככולו וכבר סיים נזירותו, ואם ניטמא ביום שלשים אינו צריך להביא קרבן טמאה ביום השמיני, והשביעי שלו עולה לו מן המניין, ומביא בו קרבנות נזירות טהרה. ובשעה שפירש שנזר שלשים יום כוונתו שיהיו מלאים לכן. אם היה מורט ביום שלשים סותר ואין השביעי שלו עולה לו מן המניין:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ד

[דף יג עמוד א] **מתני':** הריני נזיר מאה יום. ניטמא יום מאה, סותר את הכל. ורבי אליעזר אומר, לא סתר אלא שלשים. ניטמא יום מאה ואחד, סתר שלשים. רבי אליעזר אומר, לא סתר אלא שבעה:

גמ': תנן, ורבי אליעזר אומר, לא סתר אלא שלשים. אמר רבי זעירא בשם רשב"ל. טעמא דרבי אליעזר דכתיב [במדבר ו יג] זאת תורת הנזיר ביום מלאת. המטמא ביום מלאת, נותנין לו תורת נזיר, ואין נזירות פחות משלושים. שמואל בר אבא בעא קומי רבי זעירא. ניטמא באותן הימים שהוספנו [דף יג עמוד ב] מה הן שניתן להן תורת נזיר שיצטרך להביא קרבן טמאה ויסתור שלשים? אמר רבי שמיי. מכיון דאת אמר ניתק לתורתו של נזיר, כולם נחשבים כיום מלאת ארוך. והמטמא ביום מלאת, אין שביעי עולה לו מן המניין, ומביא קרבן טמאה וסותר שלשים. תנן, ניטמא יום מאה ואחד, סתר שלשים. רבי מנא בעא. אם ניטמא ביום הבאת הקרבנות דינו כניטמא בתוך מלאת. למה לי סותר שלשים יום, שיסתור הכל? ואם כמטמא לאחר מלאת, שביעי שלו עולה לו מן המניין ואינו צריך להביא קרבן טמאה ולמה סותר שלשים יום

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ה

מתני': מי שנזר והוא בבית הקברות. אפילו הוא שם שלשים יום, אין עולין לו מן המניין, ואינו מביא קרבן טמאה. יצא ונכנס, עולין לו מן המניין ומביא קרבן טמאה. ר' אליעזר אומר, לא בו ביום שנאמר [במדבר ו יב] והימים הראשונים יפלו. עד שיהו לו ימים ראשונים:

גמ': נזר והוא בין הקברות. ר' יוחנן אמר הנזירות חלה מיד מתרין בו על היין ועל התגלחת. ר"ש בן לקיש אמר אין הנזירות חלה עד שיטהר, מאחר שאין מתרין בו על הטמאה, אין מתרין בו על היין ועל התגלחת. מחלפה שיטתיה דר' יוחנן? תמן הוא אמר, מתרין בו על היין ועל הטמאה ועל התגלחת. והכא הוא אמר אכן? רבנין דקיסרין אמרי, על כולה פליגין. דרבי יוחנן אמר הנזירות חלה, ומאחר ומתרין בו על הטמאה, מתרין בו על היין ועל התגלחת. רשב"ל אמר אין הנזירות חלה. ומאחר שאין מתרין בו על הטמאה,

אין מתרין בו לא על היין ולא על התגלחת [דף יד עמוד א] עודינו שם בבית הקברות. רבי יוחנן אמר. **אם** שהה מתרין על כל כדי פרישה ופרישה והוא לוקה. רבי אלעזר אומר, אינו מקבל, עד שיפרוש ויחזור. א"ר אבא. כך היה משיב רבי יוחנן את ר' אלעזר. והא כתיב [במדבר ו ז] **על נפש מת לא יבוא, לאביו ולאמו לא יטמא. משמע שחייב על הביאה, וחייב על טומאה אף שלא בא,** כגון שכבר נמצא בבית הקברות. אמר לו, להכי כתבי קרא ללמדך, כל היכא דאיתיה בלא יבא, לוקה נמי אם התרו בו משום לא יטמא. לאפוקי הכא דכיון דאינו בלא יבא, אינו לוקה משום לא יטמא. אמר רבי הילא. מהשתחויה למד רבי יוחנן. דתנינן תמן, נטמא בעזרה והשתחוה או ששהא כדי השתחויה חייב. אלמא אפילו נטמא שם ולא בא אל המקדש טמא, אם שהא כשיעור השתחויה חייב, וה"ל אף על פי שהוא בבה"ק אם שהא כדי שיעור פרישה חייב. אמר רבי מתנייה, הוינן סברין מימר, מה פליגינן? במכות. הא קרבן. לא. מן מה דאמר רבי הילא, מהשתחויה למד רבי יוחנן. הדא אמרה, היא במכות היא בקרבן. מתניתין פליגא על רבי יוחנן דתנן, נזיר שהיה שותה יין כל היום, אינו חייב אלא אחת, ואן מחייבים אותו על כל זמן שיכל לפרוש מן היין. פתר לה, שאין בית הבליעה פנוי וכל זמן השתיה נחשבת אחת. אבל אם היה מפסיק, היה חייב על כל שתיה ושתיה. מתניתא פליגא על רבי יוחנן דתנן. נזיר שהיה מטמא למת כל היום, אינו חייב אלא אחת. פתר לה, בשלא יכול לפרוש, אבל בשיכול לפרוש ושהא, על כל כדי פרישה ופרישה הוא לוקה. מתניתא פליגא על ר' יוחנן דתנן, כהן שעומד בבית הקברות, והושיטו לו מת אחר, יכול יקבל? ת"ל [ויקרא כא ד] לא יטמא בעל בעמיו להחלו אף שהוא כבר טמא. הרי שקיבל. יכול יהא חייב? ת"ל להחלו. את שהוא מוסיף חילול על חילולו. יצא זה, שאינו מוסיף חילול על חילולו. וקשה לרבי יוחנן הרי גם בנזיר אינו מוסיף חילול ואמאי לוקה? א"ר זעירא אמר רבי יוחנן. כתיב יטמא בעל בעמיו להחלו, יצא זה הנוגע במת ונמצא בבית קברות שאינו מוסיף חילול על חילולו. שלא יאמר, הואיל וניטמאתי על אבא, אלקוט עצמות פלוני בידי. שאם נמצא בבית קברות ונוגע במת, הרי הוא מוסיף טומאה ולוקה. תני, להחלו, בשעת מיתה רבי אומר במותם. ר' יוחנן אמר משמעות דורשין בינייהו. אבל לדעת כולם אין הכהן מוזהר עד שעת מיתה, והוא הדין לנזיר. רשב"ל אמר מחלוקת בינייהו. דת"ק סובר משהוא גוסס נקרא חלל, ומטמא טמאת מת והכהן מוזהר עליו. ולרבי דיליף לה מבמותם, גוסס אינו מטמא: ואתייה דר"ש בר ווא כרבי שמעון בן לקיש. דשמעון בר ווא, מי דמך, הוה אמר. הא כהן נפיקא מיכא, והא כהן נפיקא מיכא, שהזהירם שלא יטמאו שהרי הוא קרוב להיות גוסס: יצא ונכנס. ר' טרפון פוטר, ור' עקיבה מחייב. אמר לו רבי טרפון. וכי מה הוסיף זה חילול על חילולו? אמר רבי עקיבה. בשעה שהיה שם, כל הנוגע בו טמא טומאת שבעה טמא בחיבורין. פירש, הנוגע בו טמא טומאת ערב. חזר ונכנס טמא טומאת שבעה. אמר לו רבי טרפון. עקיבה, כל הפורש ממך כפורש מחייו. תנן, יצא ונכנס, עולין לו מן המניין ומביא קרבן טומאה. רב אמר. יצא, מיד מתחיל למנות לנזירות טהרה אף שהוא טמא. [דף יד עמוד ב] ואם נכנס אפילו בו ביום מביא קרבן טומאה. רבי אלעזר אומר, לא בו ביום, דכתיב והימים הראשונים יפלו, עד שיעברו שני ימים בטהרה. כהנא בעא קומי רב. אך יכול למנות לנזירות מיד כשיצא מבית הקברות, ואין טעון הזייה שלישי ושביעי? א"ל, התורה קראת לפרוש מן הקבר טהור, דכתיב [יחזקאל מד כו] אחרי טהרתו שבעת ימים יספרו לו. שמואל אמר. יצא והזה בשלישי ושנה בשביעי וטבל ונכנס בו ביום, מביא קרבן טומאה בו ביום. רבי אליעזר אומר, לא בו ביום. דכתיב והימים הראשונים יפלו עד שיעברו שני ימים בטהרה. עולא בר ישמעאל אמר. מה צריכה ליה? בנזיר שנזר כשהוא טמא. דכתיב כי טמא נזרו, אז צריכים שיעברו יומים בטהרה קדם לטמאה שניה. אבל בנזיר שנזר כשהוא טהור, אף רבי אליעזר מודי דאפילו אין לו ימים להפיל מביא קרבן טמאה. שמואל בר אבא בעי. אם אמר הריני נזיר כשיהיה לי בן ונזיר, והתחיל למנות את שלו יום אחד ונולד לו בן והפסיק את נזירותו והתחיל למנות נזירות בנו, האם הימים שלו ושל בנו מצטרפים ליומים? מה אנן קיימין? אם בשנולד בנו היום, ולמחרת נכנס לבית הקברות. הרי יש לנזירות בנו שני ימים שמקצת היום ככולו. ואם מנה לעצמו יום אחד ונולד בנו למחר, ונכנס למחר. הרי יש לו לנזירותו שני ימים. אמר רבי מנא. תיפתר שנולד בנו בין השמשות ולמחר נכנס לבית הקברות. א"ר אבין. אפילו תימר שהתחיל נזירותו ונולד בנו בחצי היום ונכנס באותו יום לבית הקברות, לא כן סברין מימר, תחילת היום עולה לנזירותו, סוף היום עולה לבנו? השאלה האם נחשב כשני ימים ויתקים הימים הראשונים יפלו. אמר רבי יוסי. הא דמספקא ליה לשמואל בר אבא אם נזירותו ונזירות בנו מצטרפין לשני ימים, זה רק בנזיר טהור שנטמא. אבל אם נזר כשהוא טמא ונולד לו בן, פשיטא ליה שהן מצטרפין. דכיון שטמא הוא מה לי נזירותו ומה לי נזירות בנו. אמר רבי מנא קומי רבי יוסי.

לא כל שכן הוא? ומה ימי טומאה שהם ימים שאין עולין, לא בנזירותו ולא בנזירות בנו, את אומר מצטרפין. ימי טהרה שהם ימים שהן עולין בנזירותו ובנזירות בנו, אינו דין שיצטרפו? אמר רבי יוסי [דף טו עמוד א] תמן אינו ראוי לקבל התרייה לא על נזירות בנו ולא על נזירותו שהרי הוא טמא, כך ששניהם שוים לעניין זה, לכן מצטרפים. ברם הכא כשהוא טהור ראוי לקבל התרייה, ואם הוא בנזירותו אומרים לו אל תטמא בנזירותך, וכשהוא בנזירות בנו אומרים לו אל תטמא בנזירות בנך, וכונן שההתראה שונה אולי לא מצטרפים. רבי בון בר חיייה בעא, כמה דאת אמר תמן על דרבי אליעזר. בתחילה והוא שיהא לו מהיכן להפיל ואם לא עברו יומים אינו מביא קרבן אם נטמא. האם הוא הדין בסוף, שצריך שישארו שני ימים לנזירותו, ואם אין, לא מביא קרבן טומאה. או אף על פי שאין לו מהיכן להפיל מביא? אמר רבי זעירא קומי רבי מנא. ולא מתניתא היא? דתנן, ניטמא יום אחד ומאה, סותר שלשים. ורבי אליעזר אומר לא סותר אלא שבעה. רואים שאפילו ביום האחרון הוא סותר. א"ל שמענו שהוא סותר. כלום שמענו שמביא קרבן טומאה?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ו

[דף טו עמוד ב] מתני': מי שנזר נזירות מרובה והשלים את נזירותו בגולה ואחר כך בא לארץ. בית שמאי אומרים, נזיר שלשים יום. ובית הלל אומרים, נזיר בתחלה. מעשה בהילני המלכה שהלך בנה למלחמה ואמרה, אם יבא בני מן המלחמה אהא נזירה שבע שנים. ובא בנה מן המלחמה והיתה נזירה שבע שנים. ובסוף שבע שנים עלת לארץ, והורוה בית הלל שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות. ובסוף שבע שנים ניטמאת. נמצאת נזירה עשרים ואחת שנה. א"ר יהודה. לא היתה נזירה אלא ארבע עשרה שנה:

גמ': רבי יוסי בי רבי בון אמר. איתפלגון רבי חיייה בר יוסף ורבי יוחנן. חד אמר, רבי יהודה כב"ש ונהגה נזירות שבע שנים בחו"ל ובסוף נטמאה ונהגה עוד שבע שנים ועלתה לארץ ונהגה עוד חדש כבית שמאי. וחרנה אמר, סבר רבי יודה שלא נטמאה כל עיקר. ונהגה נזירות שבע שנים בחו"ל ועלתה לארץ ונהגה עוד שבע שנים כבית הלל אין תימר רבי יודה כב"ש, ולתני שלשים יום וי"ד שנה? לא חש למתני חדשים גבי שנים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ג הלכה ז

מתני': מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו. אילו מעידין שנזר שתיים, ואילו מעידין שנזר חמש. בית שמאי אומרים, נחלקה העדות ואין כאן נזירות. ובית הלל אומרים, יש בכלל חמש שתיים. ויהא נזיר שתיים:

גמ': רב אמר, בכולל נחלקו כשאלו אמרו נזר שנים ואלו אמרו נזר חמש. אבל בפורט כגון שאלו אמרו נזר נזירות אחת ואחר כך נזר נזירות שניה. וכת שניה אמרה נזר. נזירות אחת ואחר כך נזר נזירות שניה אחר כך שלישית ורביעית וחמישית. כולי עמא מודיי, שיש בכלל ה' שתיים, ויהא נזיר שתיים. ר' יוחנן אמר במונה נחלקו. אבל בכולל כל עמא מודיי שנחלקה העדות ואין כאן נזירות. היי דינו כולל היי דינו מונה? כולל אהן אומר תרתיי ואהן אומר חמש. מונה, אהן אמר חדא תרתיי, ואהן אמר תלת ארבע חמש.

רב אמר הכחיש עדות בתוך עדות, לא בטלה העדות הגמרא תביא דוגמא. ר' יוחנן אמר הכחיש עדות בתוך עדות, בטלה העדות. הכחיש עדות לאחר עדות לא בטלה העדות לדברי הכל. רבי יוחנן כדעתיה, דר' אבא ור' חיייה אמרו בשם ר' יוחנן, הוחזק המונה, כגון שיש עדים שראו את המלוה סופר כסף ליד הלוה, זה אמר מן הכיס מנה. וזה אומר מן הצרור מנה. זה הכחיש עדות בתוך עדות. ואף רב מודה שבטלה העדות שהרי אין כאן עדות של שני עדים. מה פליגין? כשהיו שתי כיתי עדים. אילו אומרים, מן הכיס מנה, ואילו אומרים מן הצרור מנה, שזה הכחיש עדות בתוך עדות שלרבי יוחנן בטל העדות, וכרב לא בטלה העדות שכת אחת אומרת אמת וממ"נ חייב. אילו אומרים בתוך חיקו מנה הלוה את הכסף שקיבל אחר ההלוואה, ואילו אומרים בתוך פונדתו מנה. דברי הכל, זה הכחיש העדות

לאחר עדות, ולא בטלה עדות. זה אמר במקל הרגו, וזה אמר בסייף הרגו. הכחיש עדות בתוך עדות בטלה העדות. ואף רב מודה שבטלה עדות[דף טז עמוד א] מה פליגין? כשהיו שתי כתי עדים. אלו אומרים במקל הרגו, ואילו אומרים בסייף הרגו, שזה הכחיש עדות בתוך עדות, שלרבי יוחנן בטלה העדות. ולרב לא בטלה העדות. אילו אומרים לדרום פנה אחר שרצת, ואילו אומרים לצפון פנה. ד"ה זה הכחיש עדות לאחר עדות ולא בטלה העדות. חייליה דרב מן הדא דתנן, אשה אחת אומרת מת, וצרתה אומרת נהרג. ר"מ אומר. הואיל והן מכחישות זו את זו, לא ינשאו. ר' יודה ור"ש אומרים, הואיל וזו וזו מודות שאינו קיים, הרי אלו ינשאו. וקי"ל דהלכה כר' יודה ור' שמעון. ואף שבהכחיש עדות בתוך עדות רב אומר שלא בטלה עדות רק במקרה של שני כיתי עדים, הא נמי כשני כיתי עדים דמי. שהרי האמינה התורה בעדות זו אפילו עד אחד ואפילו אשה. ולא שמיע דאמר רבי אלעזר, מודה ר' יודה ור' שמעון בשני כתות עדים, שאם כת אחת אומרת נהרג ואחת אומרת מת עדותן בטלה? מה בין עדים מה בין צרה? לא עשו דברי צרה אצל חברתה כלום דאמרינן לקלקלה קמכוונת שתנשא ויחזור בעלה ותיאסר עליו, משא"כ בעדים. מתניתא פליגא על רב דתנן, אחד חקירות ואחד בדיקות. בזמן שהן מכחישין זה את זה, עדותן בטילה. אמר רבי מנא, פתר לה רב, שעד אחד מכחיש עד שני באותה כת. א"ר אבון, ואפילו תימר כת בכת, שנייא היא בדיני נפשות דכתיב [דברים טז כ] צדק צדק תרדוף. תני רבי ישמעאל בר רבי יוחנן בן ברוקה. לא נחלקו על מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו, אחת אומרת חמש נזר ואחת אומרת שניים שיהא נזיר בקל שבהן ויהיה נזיר שניים. ועל מה נחלקו? על שני עדים. עד אומר חמש נזר ועד אומר שניים שבת שמאי אומרים נחלקה העדות, ואין נזירות. ובית הלל אומרים, יש בכלל חמש שתיים שיהא נזיר שתיים

הדרן עלך פרק מי שאמר הריני נזיר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה א

מתני': מי שאמר הריני נזיר. ושמע חבירו ואמר ואני ואני ואני. כולן נזירין. הותר הראשון הותרו כולן. הותר האחרון, האחרון מותר וכולן אסורין. הריני נזיר. ושמע חבירו ואמר פי כפיו ושערי כשערו, הרי זה נזיר. הריני נזיר. ושמעה אשתו ואמרה ואני. מיפר את שלה ושלו קיים. הריני נזירה. ושמע בעלה ואמר ואני. אינו יכול להפר:

גמ': כן היא מתניתא. ואני ואני ואני. מאן תנא וויים? רבי יודה. ברם כר"מ, אפילו אם אמרו אני אני בלא ווין תולין בדעת ראשון. מתניתא שהיו כולהם בתוך [דף טז עמוד ב] כדי דיבורו של ראשון. והא תני, הותר האמצעי, ממנו ולמטן מותר ממנו ולמעלן אסור. ואי אמרת שכולם תולין בראשון, למה ממנו ולמעלה הותרו? רק אמצעי היה צריך להיות מותר שהרי כולם תלו בראשון. מתניתא באין כולהם בתוך כדי דיבורו של ראשון, אלא זה בתוך כדי דיבורו של זה, וזה בתוך כדי דיבורו של זה. כמה הוא כדי דיבורו? אמר ר' סימון בשם ריב"ל. כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. אמר אבא בר בר חנה בשם רבי יוחנן. כדי שאילת שלום בין הרב לתלמיד. ויאמר לו, שלום עליך רבי. אחד שאמר הריני נזיר מאה יום. ושמע חבירו ואמר ואני מאה יום. וחזר הראשון ואמר ואני. נעשה הראשון שהיה עיקר טפילה לשני. ואם הותר שני הותר ראשון. אחד שאמר הריני נזיר. ואמר חברו ואני בתוך דיבורו של ראשון. ושמע חבירו ואמר ואני בתוך כדי דיבורו של ראשון. הותר הראשון של ראשון. הותר השני לא הותר השלישי ששניהם נתפסו בראשון. אחד שאמר הריני נזיר שתיים. ושמעו שנים ואמרו ואנו. נזירין ביחד שתיים כל אחד נזירות אחת. או כל אחד ואחד נזיר שתיים? הוא הותר הותרו הן. הותרו הן לא הותרו הוא. שנים שאמרו הרי אנו נזירין. ושמע אחד ואמר ואני. תחת שניהן נזר וחייב שני נזירות? או תחת כל אחד ואחד נזיר ואינו נזיר אלא אחת? הותרו הן הותר הוא. הותר הוא לא הותרו הן. תנן, פי כפיו ושערי כשערו. דווקא במפרש שאמר פי כפיו מן היין, ראשי כראשו מן התגלחת, ידי כידו מן הטומאה, רגלי כרגלו מן הטומאה, אבל אם לא פרש אינו כלום. ראשי נזיר, כבידי נזירה, נזיר. שהתפיס בדבר שהנשמה תלויה בו. הילוכי נזיר, דיבורי נזיר, לא אמר כלום. למה שהתפיס בדבר שאן בו ממש. מנין שאינו נזיר עד שיתפיס בדבר שהנשמה תלויה בו? כתיב כי יפליא לנדור נדר. וכתיב בערכין כי יפליא נדר בערכך נפשות לה'. נאמר כאן נדר, ונאמר להלן נדר. מה נדר שנאמר להלן, דבר שהנשמה

תלויה בו שהרי כתוב נפשות. אף נדר שנאמר כאן, דבר שהנשמה תלויה בו. תנן הריני נזיר. ושמעה אשתו ואמרה ואני וכ"ו. הותר הוא, היא הותרה. הותרה היא, הוא לא הותר. תנן, הריני נזירה. ושמע בעלה ואמר ואני. ההן ואני. מה את עבד לה? כאמן וקיים לך. או כאומר לה יפה עשית? דאי עבד ליה כאמן וקיים לך, שוב אינו יכול להפך. ואם את עביד לה כאומר לה יפה עשית, פלגתה דרבי חייה רובה ורבי הושעיה רובה דתני, האשה שנזרה בנזיר. ושמע בעלה ואמר לה, מה ראית שתזורי? מדוע עשית שנזרת? ולא הייתי רוצה שתזורי. אין כאן נדר. אין כאן שבועה. לא אמר כלום שהבעל מפר ואינו מתיר. אבל אם אמר, יפה עשית שנזרת. וכך הייתי רוצה שתזורי. ואילו לא נזרת הייתי מזירך. **בהא פליגי**, תני רבי חייה, כולהם אינו יכול להפך. תני רבי הושעיה, כולהם יכול להפך. עד שיאמר באמן וקיים לך. שעוד אינו יכול להפך

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה ב

מתני': הריני נזיר ואת? ואמרה אמן. מיפר את שלה ושלו בטל. הריני נזירה ואתה? שמע בעלה ואמר ואני. אינו יכול להפך

[דף יז עמוד א] **גמ':** תנן, הריני נזירה ואתה? שמע בעלה ואמר ואני. הותרה היא הותר הוא. הותר הוא לא הותרה היא. אמר ר' אבהו בשם ר' יוחנן. מפני שהוא כתולה נדרו בה ואומר על מנת אני אם את. אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן. הבעל שאמר אין כאן נדר, אין כאן שבועה. לא אמר כלום. זקן שאמר מופר לך, בטל לך. לא אמר כלום. אלא זה כהילכתו וזה כהילכתו. הבעל אומר, מופר לך בטל לך. וזקן אומר, אין כאן נדר, אין כאן שבועה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה ג

מתני': האשה שנזרה בנזיר, והיתה שותה ביין ומיטמאה למתים. הרי זו סופגת את הארבעים. היפר לה בעלה והיא לא ידעה שהיפר לה בעלה, והיתה שותה ביין ומיטמאה למתים. אינה סופגת את הארבעים. רבי יהודה אומר, אם אינה סופגת את הארבעים, תספוג מכות מרדות:

גמ': מה בן מלקות למכת מרדות? מלקות תורה ארבעים חסר אחת, ואומדין אותו. אם יש בו כח לקבל, מלקין אותו. ואם לאו, אין מלקין אותו. מכת מרדות חובטין אותו עד שיקבל, או עד שתצא נפשו דווקא שיקבל עליו להבא שלא יעשה. אבל על מה שכבר עבר, רק שלוש עשרה מכות. כתיב [במדבר ל ט] וה' יסלח לה. מגיד שטעונה סליחה. כשהיה ר' יעקב מגיע לפסוק זה היה אומר, ומה מי שנתכוון שיעלה בידו בשר חזיר. ועלה בידו בשר כשירה, צריך כפרה. המתכוין שיעלה בידו בשר חזיר, ועלה בידו בשר חזיר. על אחת כמה וכמה. תני, האשה שנזרה בנזיר ושמעה חבירתה ואמרה ואני. ושמע בעלה של ראשונה ואמר מותר לך. הראשונה מותרת והשנייה אסורה. רבי שמעון אומר, אם אמרה לא נתכוונתי אלא להיות כמותה וכיוצא בה, אף השנייה מותרת. תמן, תנינן היו חמשה תובעים אותו תן לנו פיקדון שיש לנו בידך. והוא עונה להם שבועה שאין לך בידך, אינו חייב אלא אחת. ואם אמר שבועה שאין בידך לא לך ולא לך, חייב על כל אחת ואחת. רבי אלעזר אומר, עד שיאמר שבועה באחרונה. רבי שמעון אומר, עד שיאמר שבועה על כל אחת ואחת. אמר רבי יוחנן לדברי רבי שמעון ששבועה הולכת רק למה שצמוד אליה, אמר שבועה שאין לי חטים ושעורים וכוסמין אין השבועה אלא על החיטים. נמצא שאם באמת אין בידו חטים, פטור על השאר אף אם שיקר על השאר ויש לו. אמר רבי אבא. אוף רבי יוסה מודה בה, שלא אמר אלא שאם שיקר בכולם חייב על כולם. אבל כאן שעל הראשונה אמר אמת, פטור על השאר. לר"ש נמצא ששיקר ויש בידו חטין ובשאר אמר אמת שאין לו שעורין וכוסמין. מהו שתחול שבועה על שאר המינין, ואם שיקר גם בהם יהיה חייב על כל שבועה ושבועה או כיוון שבאחד מהם אמר אמת, אינו חייב על אף אחת? חברייא אמרין, לא חלה. רבי זעירא אמר חלה. א"ר יעקב

בר אחא מתניתא מסייע לחברייא דתנן, האשה שנדרה בניזיר. ושמעה חבירתה ואמרה ואני. ושמע בעל הראשונה והיפר לה. הראשונה מותרת והשנייה אסורה. רבי שמעון אומר, אם אמרה לא נתכוונתי אלא להיות כמותה וכיוצא בה. אף השנייה מותרת. מפני שאמרה להיות כמותה וכיוצא בה. הא אם לא אמרה להיות כמותה וכיוצא בה, הראשונה מותרת והשנייה אסורה. [דף יז עמוד ב] מה אם תמן שאין שם עיקר נזירות שכבר הפר הבעל לראשונה, את אומר חלה. כאן שיש כאן עיקר שבועה דאף אם נשבע אמת יש כאן שבועה שאינה בטלה, לא כל שכן? אם כן מהו דא"ר יוחנן לדברי ר' שמעון אם נמצא שבאמת אין בידו חיטין, למה פטור על השאר? הרי השבועה הראשונה קיימת גם אם אמר אמת ואין לו חיטים, ולמה השבועה לא חלה על השאר? במתפיש. שאומר שעורין יהו כחיטין. כוסמין יהו כחיטין. פשיטא דא מילתא שאם היפר לה בעלה של ראשונה אחר שעברה על נדרה, לוקה. שנייה מהו שתלקה אם עברה אחר שהופר נדרה של ראשונה? אמר רבי יוסה, מאחר שזו לוקה אף זו לוקה. ותיעשה שנייה כאומרת הריני נזירה עשרים יום היינו עד שבעלה של ראשונה יפר, והדין שהיא נזירה שלושים יום? אמר רבי אילא, דרבי שמעון היא ור' שמעון כדעתיה דרבי שמעון פוטר שלא נתנדב כדרך המתנדבין: אף כאן אם נזרה פחות משלושים יום אינה נזירה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה ד

מתני': האשה שנדרה בניזיר והפרישה את בהמתה, ואחר כך היפר לה בעלה. אם שלו היתה בהמה, תצא ותרעה בעדר. ואם משלה היתה בהמה. החטאת תמות. ועולה תיקרב עולה. ושלמים יקרבו שלמים, ונאכלין ליום אחד כמו שלמי נזיר ואינן טעונין לחם. היו לה מעות סתומים, יפלו לנדבה. מעות מפורשים. דמי חטאת ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. דמי עולה, יביאו עולה ומועלין בהן. דמי שלמים, יביאו שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם:

גמ': תנן, אם שלו היתה בהמה, תצא ותרעה בעדר. הא אם לא הפר לה בעלה ליקדש קדשה. והא אן אדם מקדיש דבר שאינו שלו? אלא בשנתן לה אחר מתנה ואמר לה, על מנת שלא יהא לבעליך רשות בהן. אם כך שלה הן? ולא במקרה כזה דברה המשנה שהרי נאמר אם שלו היתה בהמה בדין אחר, אמר רבי מתנייה, במשליטה על נכסיו שתעשה בהם כרצונה. במקרה כזה אם בא ומיחה, לא קדשה. ואם לא מיחה קדשה. תמן במי שנדר בניזיר והפריש חטאת לנזרו ואח"כ התיר לו חכם את נדרו את מוצא אומר, תרעה בעדר. והכא בהפר לה הבעל את אומר אכן שהחטאת תמות? [דף יח עמוד א] תמן הזקן עוקר את הנדר מעיקרו. ברם הכא הבעל אינו עוקר אלא מיכן ולבא. אם הבעל מפר רק מיכן ולהבא, אם אחר שסיימה את נזירותה הקדישה קרבנות לנזירותה, אף שהבעל יכול להפר את הנזירות מי מיפר את קדושת הקרבנות שעליה? אמר ר' יוסי בן חנינה, גזירת הכתוב היא דכתיב [במדבר ל ט] והפר את נדרה אשר עליה. וכשמפר את נדרה מפר גם את מה שעליה. תנן, ושלמים יקרבו שלמים, ונאכלין ליום אחד כמו שלמי נזיר ואינן טעונין לחם. תני, אין טעונין לא לחם ולא זרוע מן האיל. ר' בון בר חייה בריה דרבי שמעון בעי, שלמים של נזיר שמת הבאין לאחר מיתה, מהו שיטענו לחם? חזר ואמר וכן בחיים אם גילח על החטאת ועולה ואחר זמן הביא את השלמים. לא על הבטלה הן באין שהרי כבר הותר מנזירותו, ואת אמר טעונין לחם, אף הכא טעונין לחם. א"ר יוסה פשיטה לרבי בון בר חייה בשלמים הבאין לאחר הפרה, שאין טעונין לחם. מה בין מיתה מה בין הפרה? מיתה כבר נראו להיטען לחם. הפרה לא נראו להטען לחם. תני, אשם לאחר הפרה, ואין אשם לאחר מיתה. אם נטמאת ומתה, אין אשמה קרב. היפר לה בעלה, אשמה קרב. מתה אין אשמה קרב, שאין לך אשם קרב לאחר מיתה. היפר לה אשמה קרב, שאין לך אשם בא על הבטלה כזה, שאינו כשאר אשמות הבאים על חטא, אלא חלק ממצות נזירות. תמן תנין מותר נזירים לנזירים. מותר נזיר לנדבה. אמר רב חסדא, והוא שקרבה חטאתו בסוף, שמה שנשאר נראה כמותר חטאת, ומותר חטאת לנדבה עולות לקיץ המזבח. אבל אם קרבו שלמיו בסוף, מותרו שלמים. דמותר שלמים לשלמים. אמר רבי זעירא, אפילו קרבו שלמיו לבסוף. הלכה אחת היא בניזיר, שתהא מותרו נדבה עולות לקיץ המזבח. מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייע לרבי זעירא דתנן, אילו הן מעות סתומין. כל שדמי חטאות מתות מעורבות

בהן, ואפילו הפריש דמי חטאות מתות מתוכן ונשאר רק מעות שלמים, מעות סתומין הן, ומותר לנדבה. מתניתא מסייע לרב חסדא דתנן, אילו לחטאתי והשאר לנזירותי ומת, מועלין בכולן מפני מעות עולה שבהן, ואינן מועלין במקצתן מפני מעות שלמים שבהן. ולא אמר ואם מת יפלו בנדבה אלא דמי חטאת הולכין לים המלח, והשאר חציים קרבים עולה וחציים שלמים. ואם הלכה אחת היא בנזיר, שתהא מותרו נדבה היה צריך הכל ליקרב נדבה עולות לקיץ המזבח. אמר רב חסדא, מותר לחם נזיר ירקב. אמר רבי יוסי ויאות. להקריבו בפ"ע אי אתה יכול, שאין לך לחם קרב בפני עצמו. להקריבו עם נזירות אחרת אין את יכול, שאין לך נזירות באה בלא לחם. לפום כן צריך לומר, מותר לחם נזיר ירקב. סברין מימר, הוא מותר לחמו, הוא מותר נסכיו. אמר רבי יוסי בי רבי בון, מותר נסכיו [דף יח עמוד ב] קדשי קדשים אינון ויפלו לנדבה מותר לחם קדשים קלים ירקב. על דעתיה דרבי יוסי בי רבי בון דאמר שמותר נסכים קדש קדשים ויפלו לנדבה, שמואל ורב חסדא ורבי אלעזר, שלשתן אמרו דבר אחד, שמותר קדשי קדשים יפלו לנדבה. רב חסדא ההן דהכא. שמואל, דאמר רבי יוסי, עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל לרבי שמואל, הפריש שקלו ומת? אל, יפלו לנדבה שהם קדשי קדשין. מותר עשירית האיפה שלו כ"ג? רבי יוחנן אמר יולכים לים המלח. רבי אלעזר אומר יפלו בנדבה. תנן, היו לה מעות סתומים, יפלו לנדבה. אמר רבי אבא בשם רב. מעות סתומין, ואין בהמה סתומה. לפי שהבהמות ניכרות, נקבה ראויה לחטאת. כבש זכר לעולה. ואיל לשלמים. אמר רב ששת ותני כן אדם שחיב חטאת אינו יוצא בקרבן שהפריש אביו קדם שמת. יכול לא יצא בקרבן אביו בבהמה שהפריש. מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, מן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן אינו מגלח על בהמת אביו שהפריש לנזירותו. אבל יצא בקרבן אביו, במעות שהפריש מן הקלה לחמורה, ומן החמורה לקלה, ומן הקלה לקלה, ומן החמורה לחמורה, שכן הוא מגלח על מעות שהפריש אביו לנזירותו. בזמן שהן סתומין ולא בזמן שהן מפורשין? תלמוד לומר [ויקרא ד כח לב] קרבנו. בקרבנו הוא יוצא אינו יוצא בקרבנו של אביו. כשהוא אצל המעות הוא מזכיר סתומין. בהמה אין עליה הילכות סתומין בתחילה, ויש עליה הילכות סתומין בסוף. מעות יש עליהן הילכות סתומין בתחילה, ואין עליהן הילכות סתומין בסוף. מעות יש עליהן הילכות סתומין בתחילה דתנינן, היו לו מעות סתומין, יפלו לנדבה. בהמה אין עליה הילכות סתומין בתחלה דתנן, רבן שמעון בן גמליאל אומר, הביא שלש בהמות ולא פירש, הנקבה שרק היא ראויה לחטאת, תיקרב חטאת. הראויה שלמים תיקרב שלמים. ומעות אין עליהן הילכות סתומין בסוף אם הפריש מהם חטאתו דתנן, אילו לחטאתי ושאר לשאר נזירותי ומת, מועלין בכולן משום דמי עולה שבהן, ואין מועלין במקצתן משום דמי שלמים שבהן. ואינן נופלין לנדבה שהם כמעות מפורשין. בהמה יש עליה הילכות סתומין בסוף, בשהביא מעות סתומין וחיללן על הבהמה שנכנסה הבהמה תחת המעות. הפריש חמור, כמפריש מעות. שודאי עומד למכירה והכסף סתום. הפריש שור שאינו ראוי לקרבנות נזיר, רבי יוסי בי רבי בון ורבי חייה בר לולייני תריהון אמרין בשם שמי. חד אמר, כמפריש מעות. וחד אמר כמפריש בהמה. שאף שאינו ראוי לקרבנות נזיר ראוי לקרבן והרי הוא קדשי מזבח

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה ה

מתני': נזרק עליה אחד מן הדמים, אינו יכול להפר. רבי עקיבה אומר, אפילו נשחטה אף שעדין לא נזרק הדם עליה אחת מכל הבהמות, אינו יכול להפר. בד"א? בתגלחת הטהרה. אבל [דף יט עמוד א] בתגלחת הטומאה יפר. שהוא יכול לומר, אי איפשי באשה מנוולת מעונה שאסורה בין. רבי אומר, אף בתגלחת הטהרה יפר. שהוא יכול לומר, אי איפשי באשה מגולחת:

גמ': תנן, רבי אומר, אף בתגלחת הטהרה יפר. שהוא יכול לומר, אי איפשי באשה מגולחת: ומיפר לה מפני שערה? הרי הנזירות כבר הסתיימה והתגלחת אינה חלק מהנזירות אלא חובה שחלה עליה אחר הנזירות ואיך הבעל יכול להפר? אמר ר' יוסי בן חנינה, גזירת הכתוב היא דכתיב [במדבר ל ט] והפר את נדרה אשר עליה. וכשמפר את נדרה מפר גם את מה שעליה. תנן, נזרק עליה אחד מן הדמים, אינו יכול להפר. אמר רבי אלעזר, דרבי שמעון היא שסובר, שמשנזרק אחד הדמים נסתיימה נזירותו ויכול לשתות יין. אמר רבי יוחנן, דברי הכל היא. שאף לחכמים כשנזרק

אחד הדמים הסתיים הנזירות וניתק מלא תעשה לעשה. ובהא פליגי, רבנין אמרין [במדבר ו כ] ואחר ישתה הנזיר יין, אחר כל המעשים הללו. רבי שמעון אומר, אפילו אחר מעשה יחידי. אמר חזקיה, מתניתא מסייע לרבי אלעזר שהמשנה כרבי שמעון ולא כחכמים. דתנן, במה דברים אמורים? בתגלחת טהרה. אבל בתגלחת טומאה יפר. שהוא יכול לומר, אי איפשי באשה מנוולת מעונה שאסורה בין. הא בתגלחת טהרה אף שהספיקה להביא רק קרבן אחד, אינה מנוולת, שמותרת בין. מאן אית ליה שאם הביאה קרבן אחד, מותרת בין לא רבי שמעון? אמר רבי יוסי בר אבון, אוף רבי דכוותה. דרבי אומר, אוף בתגלחת טהרה יפר. שהוא יכול לומר אי איפשי באשה מגולחת. ואם רבי סובר כחכמים שאסורה בין עד שתביא את כל הקרבנות, וימר אי איפשי באשה מנוולת ומגולחת? תנן, רבי עקיבה אומר, אפילו נשחטה אף שעדין לא נזרק הדם עליה אחת מכל הבהמות, אינו יכול להפר. אמר רבי יונתן. לא אמר ר' עקיבה שאם נשחטה אף קדם זריקת דמים אינו יכול להפר, אלא בחטאת. שחטאת פסולה שלא לשמה, אבל בשאר קרבנות יכול להפר, וזרוק דמם שלא לשמה והם כשרים. מעתה אפילו בחיים קדם שחיטה? שהרי אם הפרישה חטאתה והפר לה בעלה, החטאת תמות. אינה נמסרת לגבוה אלא בשחיטה. וכל זמן שלא נשחטה לא קפדין אהפסדה. שלא נקרא עליהן שם גבוה קדם שחיטה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ד הלכה ו

מתני': האיש מדיר את בנו בנזיר. ואין האשה מדרת את בנה בנזיר [דף יט עמוד ב] כיצד? גילח או שגילחוהו קרובים. מיחה או שמיחוהו קרובים בטלה הנזירות. היתה לו בהמה מופרשת. החטאת תמות, והעולה תיקרב עולה, ושלמים יקרבו שלמים, ונאכלין ליום אחד, ואינן טעונין לחם. היו לו מעות סתומים. יפלו לנדבה. מעות מפורשים. דמי חטאת ילכו לים המלח, לא נהנין ולא מועלין. דמי עולה יבואו עולה ומועלין בהן. דמי שלמים יביא שלמים ונאכלין ליום אחד ואינן טעונין לחם. האיש מגלח על נזירות אביו, ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. כיצד? מי שהיה אביו נזיר, והפריש מעות סתומין על נזירותו ומת. ואמר, הריני נזיר על מנת שאגלח על נזירות מעות אבא. אמר רבי יוסי, הרי אלו יפלו לנדבה, אין הוא מגלח על נזירות אביו. ואי זהו שהוא מגלח על נזירות אביו? מי שהיה הוא ואביו נזירים. והפריש מעות סתומין לנזירותו ומת. זהו שהוא מגלח על נזירות אביו:

גמ': כתיב [ויקרא יג מד] איש צרוע הוא. אין לי אלא איש. אשה מניין? תלמוד לומר צרוע. **מכל מקום**, בין איש בין אשה בין קטן. אם כן למה נאמר איש? לענין שלמטן. **שהאיש** פורע ופורם, ואין האשה פורעת ופורמת. **תנן, האיש מדיר את בנו בנזיר. ואין האשה מדרת את בנה בנזיר.** האיש מגלח על נזירות אביו, ואין האשה מגלחת על נזירות אביה. אמר רבי יוחנן בשם רבי מאיר. כ"ד דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל, וזה אחד מהן. בית שמאי אומרים אין האיש מדיר את בנו בנזיר. ובית הלל אומרים מדיר בנו בנזיר. תני, **וניזר** האב יכול להזירו מרחם. **ועד מתי?** אית דבעי מימר, עד שיביא שתי שערות. אית דבעי מימר, עד שיבא לעונת נדרים שנה לפני גדלות. **ולא היא אלא** הכל מודין שאם יבא לעונת נדרים, שאינו מזירו. והמחלוקת היא רק האם יכול להזיר את בנו קדם שיבא לעונת נדרים בנזירות שתחול אחר שיבא לעונת הנדרים. גילח או שגילחוהו קרובים. מיחה, או שמיחוהו קרובים בכל לשונות כמי שמיחה. ישב לו לפני הספר ועוד לא הסתפר, כמי שלא מיחה **עד שיאמר לספר לספרו. תנן, שמיחוהו קרובים.** קרוב אחד מהו שימחה? **למאן דאמר שאביו מדירו עד שיביא שתי שערות. הגיעה לעונת נדרים והזירו אביו ונזר גם הוא.** מהו שתחול עליו נזירותו ונזירות אביו כאחת? מעשה בי רבי חנינה בן חנינה שהדירו אביו. והיה רבן שמעון בן גמליאל בודקו אם הביא שתי שערות. אמר לו, מפני מה אתה בודקיני? אם נזירות אבא עלי, הריני נזיר. ואם לאו, הריני נזיר מכבר. עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו ואמר לו, בטוח אני שאי את יוצא מן הזקנה עד שתורה הוראות בישראל. אמר רבי אלעזר בר צדוק. אני ראיתיו יושב ודורש ביבנה. **אמר ר' אחא, ר' אימי אמר, רבי יוסי בן חנינה שאל. זה שהזירו אביו ונטמא, מליקת העוף שלו, מהו**

שתיאכל? האם הנזירות מדאוריתא ותאכל, או רק מדין חינוך ואסורה. שמליקתה שלא לצורך הופכת אותה לנבלה. עד דאת מקשי לה למליקת העוף, קשיתה לשחיטת העוף אפילו אם היה דינה בשחיטה שהרי גם אם דינה היה בשחיטה, היה אסור לאכלה משום חולין שנשחטו בעזרה. תמן ספק אחד שמא חולין שנשחטו בעזה אסורים. והכא שני ספיקות. שאף אם תאמר שאין איסור משום חולין שנשחטו בעזרה, שמא מליקה שלא לצורך שויה נבלה. אמר רבי מני. אפילו הכא ספק אחד הוא. כהדא דתני, הנוחר והמעקר, אין בו משום שחיטת חולין בעזרה, שרק לגבי שחיטה כשרה קים ספק אולי נאסרה, כהא דתני, הנוחר והמעקר אין בו משום חולין בעזרה, ומליקה נמי כן הוא. רבנין דקיסרין אמרי בשם רבי יוסי בן חנינה. אפילו ספק אחד אינו. כמאן דאמר אין שחיטת העוף [דף כ עמוד א] מחוורת מדבר תורה דדרשינן [במדבר יא לב] וישטחו להם שטוח. וישטחו להם שחוט, ואן זה דאוריתא אלא אסמכתא. תנן, האיש מגלח על נזירות אביו. עד כדון בשוין שהוא ובנו נזרו אחת. הוא נזיר אחת ובנו נזיר שתיים, האם יכול לחלק את מעות אביו ולהביא בהם חובות שני נזירות? הוא נזיר טהור ובנו נזיר טמא. הוא נזיר טמא ובנו נזיר טהור, האם יכול לשנות מכסף שנועד לקרבנות נזירות טהרה לקרבנות נזירות טמאה או להפך? תנן, רבי יהודה אומר מי שהיה אביו נזיר, והפריש מעות סתומין על נזירותו ומת. ואמר, הריני נזיר על מנת שאגלח על נזירות מעות אבא. אמר רבי יוסי, הרי אלו יפלו לנדבה, ואין הוא מגלח על נזירות אביו. ואי זהו שהוא מגלח על נזירות אביו? מי שהיה הוא ואביו נזירים. והפריש אביו מעות סתומין לנזירותו ומת. זהו שהוא מגלח על נזירות אביו: הוון בעיי מימר. דרבי יודה ת"ק מודי לרבי יוסי כשהוא ואביו נזירים שמגלח על נזירות אביו. אלא דרבי יוסי הוא דפליג על רבי יודה בשלא היה הוא נזיר: אשכחו ברייתא דקאמר לא זה מודה לזה ולא זה לזה. דלרבי יוסי דוקא כשהיה הוא ואביו נזירים. ולרבי יהודה דוקא אם היה אביו נזיר לבדו. אבל אם היה הוא ואביו נזירים, מכיון שנתחייב בקרבן בפני עצמו בחיי האב אין זה הוא שמגלח על נזירות אביו:

הדרן עלך פרק מי שאמר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ה הלכה א

מתני: בית שמאי אומרים, הקדש טעות הקדש. ובית הלל אומרים, אינו הקדש. כיצד? אמר, שור שחור שיצא מביתי ראשון הרי הוא הקדש, ויצא לבן. בית שמאי אומרים, הקדש. ובית הלל אומרים, אינו הקדש. דינר זהב שיעלה בידי ראשון הרי הוא הקדש, ועלה של כסף. בית שמאי אומרים, הקדש. ובית הלל אומרים, אינו הקדש. חבית של יין שתעלה לידי ראשונה הרי הוא הקדש, ועלה של שמן. בית שמאי אומרים, הקדש. ובית הלל אומרים, אינו הקדש:

גמ': תמן תנינן במסכת תרומה, המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר. מעשר ואמר תרומה. עולה ואמר שלמים. שלמים ואמר עולה. לא אמר כלום עד שיהיו פיו וליבו שוים. אמר רבי ירמיה. על דעתיה דב"ש, אפילו בא לומר חולין ואמר עולה, קדשה. רבי יוסי אמר, במתכוין להקדיש אנו קיימין. אלא שהוא טועה משום דבר אחר. אבל אם בא לומר חולין ואמר הקדש, אפילו לב"ש אן בדבריו כלום. האי מתניתא דמסכת תרומה כמאן היא? על דעתיה דרבי ירמיה, שלב"ש אפילו התכוון לומר חולין ואמר הקדש, קדשה, במחלוקת שנויא ואתיא כב"ה. על דעתיה דרבי יוסי, דברי הכל, שכשהתכוון לתרומה ואמר מעשר, זה כמו כשהתכוון לומר חולין ואמר הקדש שגם לב"ש לא קדשו. [ויקרא ה ד] נפש כי תשבע לבטא בשפתים. שהוציא בשפתיו מה שבליבו. ולא שהיה בלבו לדבר אחד ואמר דבר אחר. יכול שאני מוציא את הגומר בלב אף שלא הוציא בשפתיו? ת"ל לבטא בשפתים. שמואל אמר הגומר בלב, אינו חייב עד שיוציא בשפתיו. והתני [שמות לה כב] כל נדיב לב, זה הגומר בלב. אתה אומר זה הגומר בלב, או אינו אלא המוציא בשפתיו? כשהוא אומר [דברים כג כד] מוצא שפתיך תשמור ועשית. הרי המוציא בשפתיו אמור. הא מה אני מקיים כל נדיב לב? זה הגומר בלב. [דף כ עמוד ב] מאי דאמר שמואל שרק אם הוציא בשפתיו. זה לחיבו קרבן אם עבר על שבועתו, אבל ודאי גם לשמאל ההקדש חל. תמן תנינן, המכנס מעות ואמר הרי אלו לשקלי. בית שמאי אומרים, מותרן נדבה. ובית הלל אומרים, מותרן חולין. אמר ר' יוסי בשם ר' אלעזר, מה פליגינן? במכנס פרוטרוט שמוסיף כל פעם פרוטה ואחר שעבר את הסכום הנדרש,

המשיך והוסיף את השאר בטעות. אבל באומר אלו לשקלי, כל עמא מודיי שמותרן נדבה. שהרי אמר על הכל שיהיו קדש. רבי חייא ור' ביבי אמרו בשם ר' אלעזר במה פליגינן? במכנס פרוטרוט. אבל באומר אלו לשקלי, כ"ע מודיי שמותרן חולין. שהרי הוא יודע שאסור לתת יותר ממחצית השקל ועל המותר הוא נחשב כמתנה על מה שכתוב בתורה שאינו כלום. א"ר חייא, מתניתא מסייעא לר' ביבי דתנן, אמר ר"ש, מה בין שקלים לחטאת? אלא שהשקלים יש להן קיצבה, ולחטאת אין לה קיצבה. מה אנן קיימין? אם באומר שאביא מהן שקלי, כל עמא מודיי שמותרן חולין. אם באומר שאביא מהן חטאתי, כל עמא מודיי שהמותר חולין. אלא כן אנן קיימין, באומר אלו לשקלי. שקלים, על ידי שקצבתן מן התורה, מותרן חולין שעל המותר נחשב כמתנה על מה שכתוב בתורה שאינו כלום. חטאת, ע"י שאין קצבתה מן התורה, מותרה נדבה. אבל לפי רבי יוסי בשם רבי אלעזר קשה. שהרי לפי בית שמאי אן שום הבדל בין שקלים לחטאת. שהרי בן אם אמר אלו לשקלי בן אם אמר אלו לחטאתי, אפילו במכנס פרוטרוט, מותרן נדבה. ובן שאמר שאביא מהן שקלי, בן שאמר אביא מהן חטאתי, מותרן חולין. אז על מה אמר ר"ש, מה בין שקלים לחטאת? הרי אן הבדל בניהם לדעת ב"ש. מה עבד לה רבי יוסי בשם רבי אלעזר? פתר לה במכנס פרוטרוט וכבית הלל שבשקלים שקצבתן מהתורה, מותרן חולים. חטאת שאן קצבתה מהתורה, מותרה נדבה. אבל לב"ש באמת אן הבדל. והא תנינן מותר שקלים חולין? קס"ד שמדובר באומר אלו לשקלי. והרי לדעת רבי יוסי באומר אלו לשקלי, כל עמא מודיי שמותרן נדבה. פתר לה במכנס פרוטרוט וכבית הלל. המפריש שקלו וסבר שהוא חייב, ונמצא שאינו חייב, לא קדש. המפריש שנים וסבר שהוא חייב שנים. ונמצא שאינו חייב אלא אחד. אותו השני מה את עביד ליה? נשמעינה מן הדא דתני, הפריש חטאתו וסבר שהוא חייב ונמצא שאינו חייב, לא קדשה. הפריש שנים, וסבר שהוא חייב שנים, ונמצא שאינו חייב אלא אחת, אותה שניה רועה. דכיוון שהקדיש את שניהם כאחד אף השניה מתקדשת. הכא נמי כיוון שהקדיש את שני השקלים כאחד הרי אלו לנדבה. וקשה לרב ביבא שלדעתו כשאומר הרי אלו נדבה, מותרן חולין כיוון שקצבתם מהתורה. ולמה כאן כשהפריש שני בהמות אחת לכל חטאת אף השניה מקודשת? תמן תנינן, האומר הרי עלי במחבת [דף כ"א עמוד א] והביא במרחשת. במרחשת והביא במחבת. מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא. אמר רבי יוסי בשם רבי שמעון בן לקיש, דבית שמאי היא. דבית שמאי אומרים, הקדש טעות הקדש. רבי זעירא בעא קומי רבי יוסי. ולמה לית אנן פתרינן לה כדברי הכל, באומר יודע אני שבמחבת אמרתי ואף על פי כן אני רוצה להביא במרחשת, דודאי לנדבה אחרת התכוון. אבל אם אמר הרי עלי במחבת והביא במרחשת, וחזר ואמר במרחשת התכוונתי כי חשבתי שאפשר להביא מרחשת במקום מחבת. דברי הכל חולין. כי אתו רבי חנינא ורבי יסא ואמרו בשם רבי יוחנן, דברי הכל היא. ר' ירמיה בעי, אמר הרי עלי להביא מנחה, או במחבת או במרחשת. וחזר ואמר במחבת. וחזר ואמר במרחשת. האם כיוון שלא קבע בתחילת הנדר אזה סוג. יכול להביא מה שירצה, ואן בדברים שאמר אחר כך לחייבו להביא מסוג זה או אחר, כיוון שכמו שהקן נקבע או בקניה או בעשית כהן. אף במנחה אפשר לקבוע את סוג המנחה או בזמן הנדר או בהבאה. אמר רבי יודה בר פזי בשם רבי אחא. ורבי חמא אמר בשם רבי יוסי, קובען אפילו בפה ואינו יכול לשנות. סברין מימר אפילו ימים טובים קובעין אפילו כלים קובעין שאם אמר שיביא ביו"ט או בכלי מסוים אינו יכול לשנות. תמן תנינן ר' יוסי בי ר' יודה אומר. עשה שוגג כמזיד בתמורה. ולא עשה שוגג כמזיד במוקדשין. אמר חזקיה, עשה שוגג כמזיד בתמורה. שאם חשב שאין איסור לאו להמיר והמיר, התמורה חלה. אבל לא עשה שוגג כמזיד במוקדשין, שאם חשב שאין איסור לאו הגמרא תסביר אזה לא תעשה יש. והקדיש, ההקדש לא חל. אבל אם בא לומר חולין ואמר עולה, אפילו בתמורה לא קדשה. ר' יוחנן אמר. בא לומר תמורת חולין ואמר תמורת עולה, קדשה. אבל אם בא לומר תמורת עולה, ואמר תמורת חולין, לא קדשה. ואתייא דעתיה דרבי יוחנן דרבי יוסי בי רבי יודה בתמורה, שאם בא לומר תמורת חולין ואמר תמורת עולה, קדשה, כפתרה דרבי ירמיה על דבית שמאי במוקדשין. דאמר רבי ירמיה. על דעתי דב"ש, אפילו בא לומר חולין ואמר עולה, קדשה. על דעתיה דר' יוחנן ניחא, עשה שוגג כמזיד בתמורה שאם בא לומר תמורת חולין ואמר תמורת עולה, קדשה. אבל לא עשה שוגג כמזיד במוקדשים שאם בא לומר חולין ואמר עולה, לא קדשה כשיטת ב"ה. על דעתיה דחזקיה שאמר ששגג בלא תעשה, קשיה. בשלמא בתמורה, שגג בלא תעשה של לא ימירנו. אבל במקדשין אזה לא תעשה יש? במקדש בכור לעולה. דכתיב [ויקרא כז כו] אך בכור אשר יבכר לה' בבהמה לא יקדיש איש אתו. ומי קדש? לא כן אמר רבי חייא, ורבי אחא ורבי יסא אמרו בשם ר' יוחנן. הקדיש בכור לעולה למזבח, אפילו לדמים לא קדש. הקדיש בעל מום למזבח אפילו בתמורה לא קדשה. כך שגם אי אפשר לומר שמדובר

בהקדיש בעל מום למזבח, כיוון שבזה לא רק בקדשים לא קדשה, אלא אפילו בתמורה לא קדשה. אלא במקדיש בעל מום עובר. שהתמורה תופסת בו אפילו בשוגג. ובמקדיש בשוגג אינו לוקה. ומחובר הוא למכות? הרי גם במזיד לא לוקה. אז אך אמר רבי יוסי שבמקדשים לא עשה שוגג כמזיד? אמר רבי יודן אבוי דרבי מתניה [דף כא עמוד ב] תיפטר במקדיש תמימין לבדק הבית, שבמזיד לוקה, בשוגג אינו לוקה. רבי יוסי בי רבי יודה, בשיטת אביו דתני, הקדיש תמימים לבדק הבית עובר בעשה, שנאמר ושור ושה שרוע וקלוט [היינו בעלי מומים] נדבה תעשה אותו. אותו אתה עושה נדבה לבדק הבית, ואי אתה עושה תמימים נדבה לבדק הבית, ולא הבא מכלל עשה, מניין שעובר בלא תעשה? תלמוד לומר [ויקרא כב יז] וידבר ה' אל משה לאמר. לאו אמור, דברי ר' יודה. רבי הוה יתיב מתני בפרשת אין ממירין בבכור. צהלין אפוי דבר פדיה, אמר הדין ידע מה אנא מתני. איתמר, וידבר ה' אל משה לאמר. לא ימר, דברי רבי יודה. וכתוב כן? אמר ליה אין. דאמר רבי אמי בשם רבי יוחנן, ניתן לדרוש על ידי שגורעין אות מתחילתה ומעבירין אותה לסופה. ואמר רבי חנינה בשם ר' ירמיה ואפילו לאמצע התיבה. כמו שכתוב [ויקרא ב ו] ויצקת עליה שמן, מנחה היא. וגורעים ודורשים כאילו כתוב ויצקת שמן על המנחה. לרבות את כל המנחות ליציקה. תמן תנינן. שום היתומין מכריזים שלשים יום. שום הקדש שישים יום. ומכריזין בבקר ובערב. המקדיש נכסיו והיתה עליו כתובת אשה. ר' אליעזר אומר, כשיגרש את אשתו ידיר הנאה כדי שלא יחזירנה לעולם. ר' יהושע אומר, אינו צריך לידור הנאה ממנה. אמר רבי מנא. רבי אליעזר חשש על הערמה. שמא יגרש את אשתו כדי שתגבה מההקדש ואח"כ יחזירנה ונמצא הקדש מפסיד. רבי יהושע לא חשש על הערמה, שאין אדם עושה קנוניה על הקדש. אמר רבי יוסי בי רבי בון. אתיא דרבי אליעזר כבית שמאי. ודרבי יהושע כבית הלל. דרבי אליעזר כבית שמאי. דבית שמאי אומרים, אין אדם נשאל על הקדישו. שהקדש בטעות הוא הקדש. וכיוון שאינו יכול להוציא מההקדש על ידי שאלה, חיישינן שמא אם ירצה להוציא מיד ההקדש, יעשה קנוניה עם אשתו. לכן הוא דהוה אמר צריך להדיר הנייה, ודרבי יהושע כבית הלל. דבית הלל אומרים, אדם נשאל על הקדישו. ואם ירצה להוציא מההקדש יכול ללכת לחכם. לכן הוא דהוה אמר אינו צריך להדיר הנייה. מה נפשך? תהא התחרט בו האישי הזה, שילך לחכם וישאל על הנייתו. מודה רבי יהושע בערב אם היה ערב על הכתובה שהוא צריך להדיר הנייה. שמא יעשה הוא ואשתו קנוניה על הערב. מה אמר רבי יהושע במתנה? מכיון שהוא נותן מתנה בעין יפה, אינו צריך להדיר הנייה. או מאחר שהורע כוחו שירד מנכסיו והוא חוזר בו, לכן צריך להדיר הנייה, שמא יגרש את אשתו כדי שתגבה מהמתנה? מה אמר רבי יהושע בבעל חוב? [דף כב עמוד א] נישמעניה מן הדא. קריביתה דרבי חגי"ה הוה בעלה חייב קרטס חוב בשטר אתא מרי חובא וטרף. כשעמד לגרש את אשתו, אתא עובדא קומי דרבי אחא. אמר. אין צריך להדיר הנייה. רבי יוסי אמר, צריך להדיר הנייה. אמרין חבריא קומי רבי אחא ורבי יוסי, יאות אמר ר' אחא שאין צריך להדיר הנאה ממנה? דהא אם חוזר הוא עליה ותהיה שוב אשתו, הרי הקרקעות שוב יהיו ברשותו, וכי לא אתי מרי חובה וטרף? אמר לון רבי יוסי, חיישינן שמא ימכור את הקרקע ועבדה לון תיקנה תכשיטין, עבדה לון פרה פרנן מדוניה, ולא יוכל לגבות מהם. אמר רבי חגי"ה, משה, יאות אמר רבי יוסי. אבל למעשה נפק עובדא כרבי אחא שאין צריך לדור הנייה. תמן במי שנדר בנזיר, ונשאל לחכמים והתירו, את אמר אפילו היתה לו בהמה מופרשת, תצא ותרעה בעדר. ובית שמאי מודים. והכא את אמר אכין שלבית שמאי הקדש טעות הוה הקדש ואין שאלה בהקדש? אמר רבי יוסי בי רבי בון. תמן לנזירותו נשאל, מכח נזירות יצאו קרבנותיו לחולין. אבל כאן שהקדיש בטעות חל ההקדש. אמר רבי ירמיה בשם רבי חונה, ורבי חזקיה ורבי אחא אמרו בשם רבי יוחנן. כל עמא מודיי שאין נשאל על תמורתו, שהרי תמורה בטעות הוי תמורה, שהתורה ריבתה שוגג כמזיד בתמורה. מה פליגין? בהקדישו. שבית שמאי אומרים. כשם שאין אדם נשאל על תמורתו, כך אין נשאל על הקדישו. בית הלל אומרים, אדם נשאל על הקדישו, ואין נשאל על תמורתו. תנן, שור שחור שיצא מביתו ראשון הרי הוא הקדש, ויצא לבן. אמר רבי שמעון בן לקיש בשם בר קפרא. לב"ש את תופשו משם שור ומשם ראשון. כיצד? אמר שור שחור שיצא מביתו ראשון ויצא לבן ויצאו שחורין אחריו. הלבן קדוש שיצא ראשון, והראשון בן השחורים קדוש, שאת תופשו משום ראש לשחורים. אמר שור לבן שיצא מביתו ראשון ויצא לבנים אחריו. הראשון השחור קדוש שהוא ראשון, והלבן הראשון קדוש שאת תופשו משום ראש ללבנים. אמר שור שעמד על האבוס יהיה קדוש, ונמצא רבוץ. רבוץ, ונמצא עומד לב"ש מי קדוש?. יהא בה, כהדא דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן. נתכוון לתרום כרי חטיין ותרם שעורים. בלילה, לא עשה כלום. ביום,

מה שעשה עשוי. **שכיוון שיכל לראות ולא הסתכל, אמרינן שהתכוון לתרום מה שיש ולא אכפת לו מה.** שחמתית חיטה חומה ונמצאת אגרון חיטה לבנה, אפילו ביום לא עשה כלום. **שאף ביום שמא לא הבחין בהבדל.** [דף כב עמוד ב] **אמר שור ויצא איל, לא כלום. יצא עגל כן, שגם עגל נקרא שור דכתיב [ויקרא ט ב] ועגל בן בקר לחטאת. יצא כבש, לא כלום. אמר דינר כסף שיעלה ראשון קדוש ועלו סלעים, לא כלום. פרוטרוט, לא כלום. דינר זהב קדש**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ה הלכה ב

מתני': מי שנדר בנזיר, ונשאל לחכמים ואסרו. מונה משעה שנזר. נשאל לחכמים והתירו, והיתה לו בהמה מופרשת. תצא ותרעה בעדר. אמרו בית הלל לבית שמאי. אין אתם מודין בזה שהוא הקדש טעות, שתצא ותרעה בעדר? מכאן שהקדש טעות אינו הקדש אמרו להן בית שמאי, אי אתם מודין במי שטעה וקרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי ולאחד עשר עשירי, שהוא מקודש? אמרו להן בית הלל. לא השבט קידשו. ומה אילו טעה והניח את השבט על השמיני או על שנים עשר, שמא עשה כלום? אלא כתוב שקידש את העשירי, והוא קידש את התשיעי ואת אחד עשר:

גמ': תנן מי שנדר בנזיר, ונשאל לחכמים ואסרו מונה משעה שנזר. תני, בית שמאי אומרים, משעה שנשאל. וב"ה אומרים, משעה שנזר. מה אנן קיימין? אם בשגילגל שלא הקפיד בנזרו, כל עמא מודיי משעה שנשאל. אם בשלא גילגל בנזרו, כל עמא מודיי משעה שנזר. אלא כי אנן קיימין, בשעתיד התכוון לישאל. בית שמאי אומרים, מכיון שעתידי לישאל, **מסתמא** מגלגל הוא **שחושב שהחכם יתיר לו.** ובית הלל אומרים. אילו גילגל, לא היה נשאל. **תני,** הרי שנזר והיה מגלגל בנזרו, אין נשאלין לו, אלא אם כן נהג בהן באיסור כימים שנהג בהן בהיתר, דברי רבי יודא. אמר רבי יסא. במה דברים אמורים? שאין נשאלין לו עד שיעשה כימים שגלגל בנזרו מרובה. אבל בנזרו ממועט, דיו שלשים יום. ומה בין נזרו מרובה לנזרו ממועט? הרי בנזירות מועטת לא יכל לגלגל יותר משלושים יום שהרי זה כל נזירותו **אלא אכן הוא.** במה דברים אמורים בזמן שגילגל בנזרו זמן מרובה. אבל גילגל בנזרו זמן ממועט, דיו שלשים. מה אנן קיימין? **אם** בשגילגל בטומאה, כל עמא מודיי שסתר הכל, **שהרי כתוב והימים הראשונים יפלו.** אם בשלא גילגל אלא בתגלחת. כל עמא מודיי שלא סתר אלא שלשים יום. אלא כן אנן קיימין, בשגילגל בין. **ודווקא** בעומד בתוך נזירותו. אבל בעומד לאחר נזירותו **ורק לא הביא קרבנות, אינו סותר** [דף כג עמוד א] תמן תנינן, קרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי, שלשתן מקודשין. התשיעי נאכל במומו, והעשירי מעשר, ואחד עשר קרב שלמים. **מ"ט? דתנן כתיב** [ויקרא ג א] **העשירי יהיה קודש.** משמע בין שהוא עשירי בין שקראו עשירי מלמד שהקדושה חלה על התשיעי ועל אחד עשר. יכול יקרבו שניהן? **ת"ל בשלמים** [ויקרא ג א] **אם מן הבקר קרבנו.** בקר לרבות אחד עשר. מן הבקר, להוציא את התשיעי. מה ראית לרבות אחד עשר, ולהוציא תשיעי? אחר שריבה הכתוב **ומיעט.** ומה ראית לרבות אחד עשר ולמעט **תשיעי?** שתימצא אומר, אימתי הקודש עושה תמורה, לפניו או לאחריו? הוי אומר לאחריו אחרי שכבר הקדיש בהמה לקרבן אבל לא קדם. מרבה אני אחד עשר שהוא אחר הקדושה. ומוציא אני את התשיעי שהוא לפני הקדושה. עד כדון, כסבור בו שהוא עשירי, **וקראו עשירי בשוגג.** היה יודע בו שהוא תשיעי, וקריין עשירי **במזיד, מה דינו?** חברייא אמרין קדש. רבי יודן אמר לא קדש. מתניתא מסייע לחברייא **דתנן,** אמרו בית הלל לבית שמאי. אין אתם מודין שתצא ותרעה בעדר? אמרו להן בית שמאי, אי אתם מודין במי שטעה וקרא לתשיעי עשירי, ולעשירי תשיעי, ולאחד עשר עשירי, שהוא מקודש. ואינן מקבלין מנהון **והסכימו שכך הדין אפילו במזיד. דאי לא כן,** יתיבונן. מה אתם משיבין אותנו מן דבר **שלא היה קדוש** אלא בטעות, על דבר שהוא קדוש בין בטעות בין שלא בטעות? **זה לא ראיא,** כיי **דאמר** רבי אמי, **עשירים הוו בתשובות שהיה להם תשובות הרבה וענו אחת.** או ייבא כיי **דאמר** רבי נסא. כאינש דאית ליה תרין טעמין, ומתיב חד מנהון.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ה הלכה ג

מתני': מי שנזר בנזיר והלך להביא את בהמתו ומצאה שנגנבה. אם עד שלא נגנבה בהמה נזר, הרי זה נזיר. אם משנגנבה בהמה נזר, אינו נזיר. זו טעות טעה נחום איש המדי. כשעלו נזירים מן הגולה ומצאו בית המקדש חרב. אמר להן נחום איש המדי, אילו הייתם יודעים שבית המקדש עתיד ליחרב, נוזרים הייתם? אמרו לו לאו. והתירן נחום איש המדי. וכשבא דבר אצל חכמים אמרו. כל שנזר עד שלא חרב בית המקדש, נזיר. ומשחרב בית המקדש, אינו נזיר:

גמ': מה אנו קיימין? אם בשראה בהמה עוברת בשוק ואמר הריני נזיר על בהמה זאת שעברה שאקננה לחובתי. אפילו משנגנבה הבהמה, נזירך שהרי ודאי כוונתו שאם לא ימכרו אותה לו יצא באחרת. אם כסבור שיש לו כסף לקנות בהמות לחובתו, ונמצא שאין לו. וכי כך אנו אומרים, שאם היה עשיר והעני, תיפקע ממנו נזירותו? אלא כן אנו קיימין. באומר במפורש הריני נזיר על הבהמה שיש לי בתוך הבית, והלך ומצאה שנגנבה. אם עד שלא נגנבה הבהמה נזר, הרי זה נזיר. אם משנגנבה הבהמה נזר, אין זה נזיר. תלמידוהי דר' חייה בר לוליינא אמרין. רבי יהודה שאל, החזירוה הגנבים בלילה. האם נחשב כאילו החזירוה למפרע וחזר עליו נזירותו, שנחשב שהייתה לו בהמה כשנזר ומונה משעה שנזר? או רק מיכן ולהבא הוא מונה נזירותו. אבל בכל מקרה הנזירות חלה? תנן, זו טעות טעה נחום איש המדי. מה טעה? שפתח להם [דף כג עמוד ב] בנולד. אמר להם נחום איש המדי. אילו הייתם יודעין שבית המקדש עתיד ליחרב. נודרין הייתם? אמר רבי זעירא. הוה צריך מימר לון, לא הייתם יודעין שכבר נתנבאו הנביאים לכם שבית המקדש עתיד ליחרב? ואז זה לא הוות כנוולד. אמר לון רבי הילא. עוד הוא כנוולד. דיכלין הוון מימר, ידעין הוינן. אלא הוינן סברין דמיליין רחיקין כדכתיב [יחזקאל יב כז] החזון אשר הוא חוזה לימים רבים. תני, שלש מאות נזירין עלו בימי שמעון בן שטח. מאה וחמשים מצאו להם פתח. ומאה וחמשים לא מצאו להם. אתא גבי ינאי מלכא, אמר ליה. אית הכא תלת מאוון נזירין בעיי תשע מאוון קרבנין. הב את פלגא מן דידך, ואנא פלגא מן דידי. שלח ליה ארבע מאה וחמשיין. אזל לישנא בישא אמר ליה, לא יהיב מדידיה כלום. שמע ינאי מלכא וכעס. שמע שמעון בן שטח וערק. לבתר יומין, סלקין בני נש רברבי ממלכותא דפרס. אמרו ליה, נהירין הוינן דהוה גברא חד סב. והוה אמר קומינן מילין דחכמה. תני לון עובדא. אמרו לון, שלח אייתיתיה. שלח יהב ליה מילה ואייתיתיה. אתא יתב ליה בין מלכא למלכתא. אמר ליה, למה אפליית שטייתיה בי? אמר ליה, אנא לא אפלייתי בך. את מממונך ואנא מן אוריית. דכתיב [קהלת ז יב] כי בצל החכמה בצל הכסף. אמר ליה, ולמה ערקת? אמר ליה שמעית דמרי כעס עלי. וקיימית הדין קרא [ישע' כו כ] חבי כמעט רגע עד יעבר זעם. וקרא עלוי [קהלת ז יב] ויתרון דעת החכמה תחיה בעליה שינאי ידע שבאמת התכוון להרוג אותו. אמר ליה, ולמה יתבת בין מלכא למלכתא. אמר ליה, בסיפרא דבר סירה כתיב. סלסלה ותרוממך ובין נגידיים תושיבך. אמר הבו ליה כסא וניבריך. יהבון ליה כסא ואמר נברך על המזון שאכל ינאי וחביריו. אמר ליה, עד כדון את בקשיותך? אמר ליה ומה נימור? נברך על המזון שלא אכלנו? אמר ייבון ליה ואכל ואמר, נברך על המזון שאכלנו. אמר רבי יוחנן, חלוקין על שמעון בן שטח. רבי ירמיה אמר על הראשונה שאמר נברך על המזון שאכל ינאי וחביריו. והוא אינו יכול להוציא אם לא אכל כלל. רבי אבא אמר, על השניה, שזימן אף שלא אכל פת. מחלפה שיטתיה דרבי ירמיה? תמן צריכא ליה אם מי שלא אכל לחם יכול לזמן או רק מצטרף, והכא פשיטא ליה שיכל לזמן אם שתה יין? הן דצריכא ליה, כרבנן, שאמרו שמצטרף גם אם לא אכל דגן, והספק האם יכול לזמן או רק מצטרף. הן דפשיטא ליה, כרבן שמעון בן גמליאל שאמר שמצטרף אף שלא אכל דגן, והא דאמר רבי יוחנן חלוקין על שמעון בן שטח, כחכמים. דתני עלה, היסב וטבל עמהן. אף על פי שלא אכל עמהן כזית דגן, מזמנין, דברי חכמים. רבי יעקב בר אחא אמר בשם רבי יוחנן. לעולם אין מזמנין עליו, עד שיאכל כזית דגן כר"ש בן שטח וכחכמים. והא דתני, שנים בפת ואחד בירק מזמנין. מתניתא, דרבן שמעון בן גמליאל היא

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ה הלכה ד

מתני': היו מהלכין בדרך ואחר בא כנגדן. אמר אחד מהן, הריני נזיר שזה איש פלוני. ואחר אמר הריני נזיר שאינו הוא. הריני נזיר שאחד מכם נזיר. שאין אחד מכם נזיר.

ששניכם נזירין. שכולכם נזירין. בש"א כולן נזירין שהזכיר נזירות. וב"ה אומרים, אין נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו. ורבי טרפון אומר, אין אחד מהן נזיר [דף כד עמוד א] הרתיע לאחוריו, אינו נזיר. ר"ש אומר. יאמר, אם היה כדברי הריני נזיר חובה. ואם לאו הריני נזיר נדבה. ראה את הכוי ואמר. הריני נזיר שזה חיה. הריני נזיר שאין זה חיה. הריני נזיר שזה בהמה. הריני נזיר שאין זה בהמה. הריני נזיר שזה חיה ובהמה. הריני נזיר שאין זה לא חיה ולא בהמה. הריני נזיר שאחד מכם נזיר. שאין אחד מכם נזיר. ששניכם נזירין. שכולכם נזירין. הרי כולן נזירין:

גמ': תנן וב"ה אומרים, אין נזיר אלא מי שלא נתקיימו דבריו. כיני מתניתא, מי שנתקיימו דבריו. לשון הפוך הוא כמו ששנים רגילות להישבע ולאמר לא לא תקבור את ברה אם היא משקרת, וכוונתה שתקבור. תני רבי יהודה אומר משום רבי טרפון. אין אחד מהן נזיר, שאין נזירות, אלא במקום ודאי, שאם התרו בו יהיה חייב, ולא בספק, שהתראת ספק לא שמיה התראה. הדא היא דרבי יהודה אומר, ספק נזירות מותר. תנן, הרתיע לאחוריו, אינו נזיר. מה אנו קיימין? אם בשזה אומר זה ראובן. וזה אומר אינו ראובן. מה נפשך. נמצא ראובן, זה שאמר ראובן הוא נזיר. נמצא שהוא שמעון. זה שאמר שאינו ראובן הוא נזיר. ויביאו קרבנות יחיד ויתנו שאם אני נזיר אלה קרבנותי ואם אתה נזיר אלו קרבנותיך. אלא כי אנו קיימין, בשזה אומר ראובן וזה אומר שמעון והרתיע לאחוריו. נמצא שאינו לא ראובן ודאי ולא שמעון ודאי, לכן ספק אולי אף אחד אינו נזיר. הדא היא דר"ש אומר אינו מביא קרבן ואינו יוצא מן ספק עד שיהיה מתני ויאמר, אם כדברי הרני נזיר חובה, ואם לאו הרני נזיר נדבה. תנן, ראה את הכוי ואמר. הריני נזיר שזה חיה. הריני נזיר שאין זה חיה. הריני נזיר שזה בהמה. הריני נזיר שאין זה בהמה. הריני נזיר שזה חיה ובהמה. הריני נזיר שאין זה לא חיה ולא בהמה. הריני נזיר שאחד מכם נזיר. שאין אחד מכם נזיר. ששניכם נזירין. שכולכם נזירין. הרי כולן נזירין: תני, וכולן יחד מונין תשעה נזירות. והא אינון עשר? אי אפשר שלא נתקיימו דברי אחד מהן. לכן זה שאמר שאף אחד אינו נזיר, ודאי אינו נזיר. אמר רבי יסא, דבית שמאי היא. דבית שמאי אומרים, הקדש טעות הקדש וכיוון שאמר הרני נזיר מיד חל עליו נזירות

הדרן עלך פרק בית שמאי

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה א

מתני': שלשה מינין אסורין בנזיר. הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן. וכל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה. ואינו חייב עד שיאכל מן הענבים כזית. משנה ראשונה עד שישתה רביעית יין. רבי עקיבה אומר, אפילו שרה פיתו ביין, ויש בה כדי לצרף כזית חייב.

[דף כד עמוד ב] **גמ':** טומאה דכתיב [במדבר ו] כל ימי הזירו לה' על נפש מת לא יבא. תגלחת דכתיב [שם ה] כל ימי נדר נזרו תער לא יעבר על ראשו. היוצא מן הגפן דכתיב [שם ד] כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגפן היין וגומר. תנא ר' זכאי קומי ר' יוחנן. זיבח קיטר וניסך בהעלם אחד, חייב על כל אחת ואחת. א"ל רבי יוחנן, בבליא. עברת בידך תלתא נהרין, ואיתבדת וטעיתה. אינו חייב אלא אחת. ועשה מאחת מהנה. ועשה אחת, ועשה הנה, ועשה מהנה. ועשה אחת, לחייב על כל אחת ואחת. בזדון שבת ושגגת מלאכות. ועשה הנה, לחייב על כולהן אחת. בזדון מלאכות ושגגת שבת. ועשה מהנה, לחייב על התולדות. מנין שהפסוק מדבר על איסורי שבת, אולי נימר שבעכו"ם הכתוב מדבר? דתני רבי זכאי קומי רבי יוחנן. זיבח קיטר וניסך בהעלם אחת, חייב על כל אחת ואחת. כבר נדחו דבריו. דאמר ליה רבי יוחנן, בבליא, עברת בידך תלתא נהרין ואיתבדת טעיתה אינו חייב אלא אחת. אף ללא דחית ר"י אי אפשר להעמיד את הפסוק בע"ז. דעד לא יתברינה רבי יוחנן בידיה, יש כאן אחת שהיא הנה. כפי שסבר רבי זכאי שחייב על כל אחת ואחת, ואין כאן הנה שהיא אחת שחייב אחת על כולם. מן דתברה בידיה. יש כאן הנה שהיא אחת כפי שסובר רבי יוחנן וחייב אחת

על כולם. ואין כאן אחת שהיא הנה שיהיה חייב על כל אחת ואחת. רבי אבא בר ממל בעא קומי דרבי זעירא. ויהא חייב על כל אחת ואחת. כמה דתימר גבי שבת [שמות כ י] לא תעשה כל מלאכה כלל. [שם לה ג] לא תבערו אש בכל מושבותיכם פרט. הלא הבערה בכלל היתה ויצאת מן הכלל ללמד לומר. מה הבערה מיוחדת מעשה יחידי, וחייבין עליה בפני עצמה. אף כל מעשה ומעשה שיש בו, חייב עליו בפני עצמו. אף הכא כתיב [שמות כ ה] לא תעבדם כלל. לא תשתחוה להם פרט. והלא השתחויה בכלל היתה, ולמה יצאת מן הכלל? ללמד על הכלל. מה השתחויה מיוחדת, מעשה יחידי וחייבין עליה בפני עצמו. אף כל מעשה ומעשה שיש בה, חייב עליו בפני עצמו. א"ל. בשבת כלל במקום אחד, ופרט במקום אחר. ואן דנים אותו בכלל ופרט אלא בדבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל. לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כולו יצא. ובעכו"ם, כלל שהוא בצד הפרט. ואתה דן אותו בכלל ופרט. א"ל והכתיב [שמות לד יד] לא תשתחוה לאל אחר, כלל. וכתיב [שמות כב יט] זובח לאלהים יחרם, פרט. הרי כלל במקום אחד ופרט במקום אחר. א"ל. כיון שפעם אחת התורה כתבה את הפרט בצמוד לכלל. גילתה התורה שאת לומד מצדו בכלל ופרט, ואפילו אם חזרה תורה וכתבה כלל במקום אחר, אי אתה למד ממנו אלא בכלל ופרט. חברייא אמרין. לא שנייא בין שהכלל במקום אחד והפרט במקום אחר, בין שהכלל והפרט במקום אחד. כלל ופרט הוא. בשבת כלל ואחר כך פרט. בעכו"ם פרט ואחר כך כלל. ר' יוסי אמר. לא שנייא בין כלל ואחר כך פרט, בין פרט ואחר כך כלל. בין כלל ופרט וכלל, כלל ופרט הוא. ואפשר ללמוד בדבר שיצא ללמד על הכלל כולו. והחילוק הוא שבשבת הכלל בעבודתה באיסור מלאכה שנאמר לא תעשה כל מלאכה, והפרט בעבודתה שנאמר לא תבערו אש בכל מושבותיכם. ואילו בעכו"ם, הכלל בעבודתה המיוחדת לה דכתיב לא תעבדם. והפרט בעבודת הגבוה דכתיב לא תשתחוה להם. והשתחויה זו עבודת גבוה. רבי מנא אמר. הבערה שלא לצורך יצאת. השתחויה לצורך יצאת. ללמד על עצמה שאף שאינה מעשה, [דף כה עמוד א] חייב עליה. אתיא כהוא דתני חזקיה [שם כב יט] זובח לאלהים יחרם. יצאת זביחה ללמד על הכל. יצאת השתחויה ללמד על עצמה שאף שאינה מעשה חייב עליה או חילוף? נאמר שזביחה יצאה ללמד על עצמה והשתחויה ללמד על הכלל? דבר שהוא מעשה מלמד. ודבר שאינו מעשה אינו מלמד. והבערה שלא לצורך יצאת? והא אמר רבי ירמיה, הבערה לצורך יצאת. ללמד על בתי דינים שלא יהו דנין בשבת. ומה טעמא? נאמר כאן [שמות לה ג] לא תבערו אש בכל מושבותיכם. ונאמר להלן [במדבר לה כט] והיו אלה לכם לחקת משפט לדדתיכם בכל מושבותיכם. מה מושבותיכם שנאמר להלן, בבתי דינין הכתוב מדבר. אף מושבותיכם שנאמר כאן, בבתי דינין הכתוב מדבר. א"ר שמואל בר אבדימא. אפילו תימר לצורך יצאת, כמי שיצאת שלא לצורך. שהרי יכל לאמר לא תעשו כל מלאכה בכל מושבותיכם. ודבר שיצא שלא לצורך מלמד. אף הכא נאמר, חרצנין וזגין בכלל כל היוצא מגפן היין היו, ויצאו מן הכלל, ללמד שחייבים על כל אחד ואחד בעצמו. ויחלקו ולא יצטרפו. ולמה שנינו שכל היוצא מן הגפן מצטרפין זה עם זה. א"ל. בשבת כלל במקום אחד, ופרט במקום אחר. ואן דנים אותו בכלל ופרט אלא בדבר שהיה בכלל ויצא. לא ללמד על עצמו יצא, אלא ללמד על הכלל כולו יצא. ובנזיר, כלל שהוא בצד הפרט. ואתה דן אותו בכלל ופרט. והא חברייא אמרין. לא שנייא בין שהכלל במקום אחד והפרט במקום אחר, בין שהכלל והפרט במקום אחד. כלל ופרט הוא. בשבת כלל ואחר כך פרט. ובנזיר פרט ואחר כך כלל. והא ר' יוסי אמר. לא שנייא בין כלל ואחר כך פרט, בין פרט ואחר כך כלל. בין כלל ופרט וכלל, כלל ופרט הוא. תמן שלא לצורך יצאו. הכא לצורך. ולאזה צורך יצאו? למעט העלים והלולבים. והא תני משום רבי אליעזר [שם ו ד] מכל אשר יעשה מגפן היין, מחרצנים ועד זג לא יאכל. אף העלים והלולבים במשמע? אלא תמן לצורך נכללו. שהכלל נאמר ללמד על כל מלאכות שבת, ברם הכא שלא לצורך נכללו, שהרי הכל נאמר. ולמה נאמר הכלל מכל אשר יעשה מגפן היין? לצירופין. אזהרה לאוכל נבילות מניין? כתיב [דברים יד כא] לא תאכלו כל נבילה. עד כדון נבילה. טריפה מניין? אמר רבי יוחנן. וכל נבילה לרבנות הטריפה. האוכל אבר מן החי מטריפה. רבי יסא אמר, אתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר חייב שתיים. ר' שמעון בן לקיש אמר, אינו חייב אלא אחת. מה טעמא דרבי יוחנן? אחת משום לא תאכל כל נבילה [שם יב כג] ואחת משום ולא תאכל הנפש עם הבשר. מה טעמא דר' שמעון בן לקיש? אמרו חברין קומי רבי יוסי. אתייא דרבי שמעון בן לקיש כהדא. דתני ר' אליעזר בן יעקב [שמות כב ל] ובשר בשדה טרפה לא תאכלו. אל תהא תולש ואוכל מן הבהמה, כדרך שאתה תולש מהקרקע ואוכל. מכאן שטרפה ואבר מן החי נאמרו בלאו אחד. רבי שמעון בן לקיש לא סבר שטריפה נלמדת מכל נבלה כרבי יוחנן. דאין יסבור כן יהא חייב שתיים על אבר מן החי ועל טרפה. שהרי הוא

עובר על שני לאוים [דף כה עמוד ב] אמר לון. אפי' דיסבור כן, לא יהא חייב אלא אחת. שנייא היא שחזר וכלל שבשר בשדה טרפה כולל גם איסור טרפה וגם איסור אבר מן החי, ואן חייבים על לאו שבכללות. התיבון [ויקרא ז כג] **כתיב** חלב לא תאכלו [שם כו] **וכתיב** ודם לא תאכלו. וכתוב [שם ג יז] כל חלב וכל דם לא תאכלו. מעתה, מכיון שחזר וכלל לא יהא חייב אלא אחת? אמר לון, אילו היה כתיב חלב ודם, יאות. לית כתיב אלא, כל חלב וכל דם. לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. והא כתיב [במדבר ו ג] וכל משרת ענבים לא ישתה. וכתוב [במדבר ו ד] מחרצנים ועד זג לא יאכל. מעתה, מכיון שחזר וכלל לא יהא חייב אלא אחת? אמר לון, אילו הוה כתיב מחרצנים וזג, יאות. לית כתיב אלא מחרצנים ועד זג. לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. רבי **אסי** אומר לחברייא. הוו ידעין דאיתפלגון רבי יוחנן ור' שמעון בן לקיש **באבר** מן החי. **אם חלקו** ואכלו, דברי הכל פטור. מה פליגין? בשחלקו בפיו ואכלו. ר' יוחנן עבד פיו כלפנים. רבי שמעון בן לקיש עבד פיו כלחוץ. אמרין ליה, את מה את אמר? אמר לון, אנא אמרי לכון, הרי רבי **יוחנן ור' שמעון בן לקיש עמודי** עולם פליגין ביה, ואתון אמרין אכן מה אני אומר? **וקשיא על ר"י דאמר דלא קפדינן אלא שיהנה גרונו באבר שלם, אם כן אפילו חלקו מבחוץ ונתן שני החלקים בפיו בבת אחת נמי יהא חייב? שניא כשחלקו בפה, שדרך אכילה היא. נמלה שחלקה בפיו ואכלה. תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי מיישא שאל לרבי זעירא, ענבה שחלקה בפיו ואכלה. תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש? אמר ליה, תמן באבר מן החי דבר שיש בו איסור וטומאה, כשנחתך אפילו בפה בטלה טומאתו. ר"ל סבר מקום שבטלה טומאתו בטלה איסורו. ברם הכא, יש כאן איסור ואין כאן טומאה. ואף ר"ל סובר שנשאר בו דין בריה. רבי אבא בן רבי מלל בעי [דף כו עמוד א] כזית מצה שחלקו בפיו ואכלו, תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש? אמר רבי יוסי בי רבי בון. אפילו לר"ל יצא, שמכל מקום לא נהנה חיכו מכזית?, רבנן דקיסרין אמרי, רבי ניסא שאל, פרידים של רימון של ערלה, שחלקו בפיו ואכלו, תפלוגתא דרבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש? מה אנן קיימין? אי משום משקה. כבר תנינן, דאין מטמא משם משקה, אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים. רבנן דקיסרין אמרין, תיפתר שחילקן בפיו ולא יצא מיץ ובלען. מי אמרין לר"ל בעינן שיבלע שלם. טריפה שעשאה נבילה. ר' יסא בר ברתיא דרבי יסא אמר בשם רבי ירמיה. איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אומר אינו חייב אלא אחת ששניהם נלמדו מפסוק אחד. ורבי שמעון בן לקיש אמר חייב שתיים. אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי, קומי רבי יוסי. ודא מסייעא לרבי יוחנן דתנן כתיב [ויקרא יז טו] וכל נפש אשר תאכל כל נבילה וטרפה ורחץ במים וטמא עד הערב. מה ת"ל וטריפה? אם מדבר בטריפה שעדין חיה. והלא כבר נאמר נפש אשר תאכל כל נבילה. נבלה מטמא ואין חיה מטמא. אם מדובר בטרפה שמתה, הרי היא בכלל נבילה, וימר נבילה היא, מכאן שטרפה שמתה נעשת נבלה. אמר ר' אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה. טעמא דרבי יוחנן דכתיב [שם כ כה] לא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא. והלא אין לך מטמא ברמש, אלא שמונה שרצים בלבד, ולמה נאמר בכל אשר תרמוש האדמה? אלא פתח באכילה וסיים בטמאה ללמדך שאלו שמתמאים, כשיעור טומאותיהן, כך הוא שיעור אכילתן. והאחרים בכזית. התיב רבי אלעזר, הרי איברי בהמה טהורין שנתלשו מן החי, מטמאין כל שהן, ואכילתן כזית משמע שאין קשר בן שיעורם לטמאה לשיעור איסור אכילתם? וקבלה. מהו וקבלה? כאיניש, דאמר בעל דינא קבליה, והוא שומע ואינו מגיב. התיב רבי חנינה, הרי שמונה שרצים מטמאין בכעדשה, ואכילת בשר מן החי מהם בכזית, בין לדם בין לבשר משמע שאין קשר בן שיעורם לטמאה לשיעור איסור אכילתם? . חיייה בר אבא אמר באמת כשיעור טמאתם כך שיעור אכילתם. ולכן נבלה שמתמאה בכזית איסור אכילתה בכזית. ולא קשה למה בשרצים שמתמאתם בכעדשה שיעור איסור אכילתם בכזית, משום דכתיב, לא תאכל כל נבילה. התורה השוותה כל האכילות של המטמאים טמאת נבלות שבתורה כאחת. ואף שרצים בכלל ואף איסור אכילתם בכזית [דף כו עמוד ב] רבי שמואל בר סוסרטי בעי, מעתה, האוכל אבר מן החי מן הטהורין שאף הם מטמאים טמאת נבלה, יהא חייב שתיים? משום [דברים יד כא] לא תאכלו כל נבילה. ומשום [שם יב כג] לא תאכל הנפש עם הבשר? ומשיבין מטהורין על הטמאים? אולי דוקא גבי שרצים מדמינן מגזה"כ אכילה לטומאה, וכיון דאבר מן החי של שרץ מטמא טומאת נבילה, צריך להיות איסור אכילתו כשיעור כל הנבילה. משא"כ במין טהורים. מנ"ל דמדמינן איסור אכילה לטומאתו? אולי רק לענין טומאה מטמא אבר מן החי שלו כנבילה, אבל האוכלו אינו עובר משום אוכל נבילה. וכי רבי אליעזר לא השיב טהורין על הטמאים? אם גזה"כ שאיסור אכילה כאיסור טומאה נאמר רק לענין שרצים. למה ר"א שאל למה אבר מן החי של טהורים מטמאין בכ"ש ואכילתן בכזית? מעתה האוכל אבר מן החי מן הטמאין יהא חייב שלש? משום לא תאכל כל נבילה,**

ומשום לא תאכל הנפש עם הבשר, ומשום [שם יד ח] מבשרם לא תאכלו. **אמר** רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינה. אכל ה' נמלים כאחת בהעלם אחד. חייב על כל אחת ואחת. משום ברייה. רסן ואכלן. אינו חייב אלא אחת. והוא שיהא בהן כזית. אכל מן הריסוסין ויש בהן כזית, חייב. אכל מן הריסוסין כזית, ונמלה. חייב שתיים. אין כיני, אכל מן הריסוסין פחות מכזית, והשלים להם נמלה חייב שתיים, אין כיני, אכל נמלה שיש בה כזית חייב שתיים. **ואף** בצירופי נזיר כן. אכל מן הצירופין ויש בהן כזית, חייב. אכל מן הצירופין כזית, וענבה, חייב שתיים. אין כיני, אכל ענבה כזית, חייב שתיים. **אמר** רבי אבהו בשם ר' יוחנן. כל האיסורין מצטרפין ללקות עליהן **בכזית**. אכל כזית **איסור** ונמלה חייב שתיים. אין כיני, אכל מן האיסורין פחות מכזית, והשלים להן נמלה חייב שתיים. **אמר** רבי אבהו בשם רבי יוחנן. ולא **איסור אם התבשל מן במינו** שאי אפשר לבדוק על ידי טעימת טבח גוי, משערין אותו כאילו **האיסור היה בצל**, כאילו הוא **קפלוט**. ואתייה כ"י **דאמר** ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה **דנבילה** שביטלה בשחוטה **כגון שהתערבבה חתיכה נבלה בשתי חתיכות כשרות**, בטל **טומאת מגעה** דבר תורה. שאף **שנבלה יכולה להעשות כשחוטה**, דלכי **מסרחת פרוחה טומאה ממנה והוה לה כמין במינו**. **הרי זה בטל**. ולא כדעת רבי יהודה שסובר שמין במינו לא בטל. **אמר רבי אבהו בשם ר' יוחנן**. כל נותני טעמים, אין לוקין עליהן, עד שיטעום [דף כז עמוד א] טעם ממשו של איסור. **התיב** רבי חייא בר יוסף קומי ר' יוחנן. הרי בשר בחלב. **והרי לא טעם טעם ממשו של איסור, שהחלב נבלע בבשר ואינו ניכר לעין**, ואת אמר לוקה? וקבלה. וא"ר בון בר חייא קומי רבי זעירא. מאי וקבלה? כאינש דאמר בעל דיניה קבליה **והוא שותק** אבל אין זו קושיה שהרי הבשר עצמו נעשה חתיכה דאיסורה ולא רק טעם איסור. **אמר** רבי אבהו בשם רבי יוחנן. כל נותני טעמים, אין לוקין עליהן. חוץ מנותני טעמים של נזיר. **אמר** רבי זעירא כוונת רבי יוחנן, כל נותן טעם אין לוקין עליהן, עד שיטעום טעם ממשו של איסור. ונזיר, אפילו לא טעם טעם ממשו של איסור. **אמר** ר' אבא בר ממל. לא זו כוונת רבי יוחנן שהרי טעם כעיקר אסור בכל האיסורים. והחידוש בנזיר שהתר מצטרף לאיסור כל נותני טעמים, אין איסור והיתר מצטרפין. והנזיר, איסור והיתר מצטרפין. מתניתא מסייעא לדין, ומתניתא מסייעא לדין. מתניתא מסייעא לר' זעירא **דתני**, כזית יין שנפל לקדירה, ואכל ממנה **הנזיר** כזית, פטור. עד שיאכל כולה. על דעתיה דר' **אבא** בר ממל מכיון שאכל ממנה כזית **היה צריך להיות חייב שההתר מצטרף לאיסור**. מתניתא מסייעא לרבי **אבא** בר ממל **דתנן**, ממשמע שנאמר [במדבר ו ג] וכל משרת ענבים לא ישתה, וענבים לחים ויבשים לא יאכל. וכי מה הניח הכתוב שלא אמר? אלא לפי שנאמר [שם ד] מכל אשר יעשה מגפן היין, מחרצנים ועד זג לא יאכל. וכתוב [במדבר ו ג] מיין ושכר יזיר. מה תלמוד לומר וכל משרת ענבים לא ישתה? אלא שאם שרה ענבים במים, ושרה פיתו בהן, ויש בהן כדי לצרף **לכזית**, חייב. **מכאן** את דן לכל האיסורין שבתורה. ומה היוצא מן הגפן, שאין איסורו איסור עולם. ואין איסורו איסור הנייה. ויש לו היתר אחר איסורו. עשה בו טעם כעיקר. שאר איסורין שבתורה, שאיסורן איסור עולם. ואיסורן איסור הנייה. ואין להן היתר אחר איסורן. **אינו** דין שנעשה בהן טעם כעיקר? **מיכאן** למדו חכמים, לכל נותני טעמים שהן אסורין. וקשיא על דרבי זעירא. **שהרי אמר שבכל** אתר את אמר עד שיטעום **ממשו של איסור חוץ מנזיר**. והכא את אמר **שמנזיר לומדים לכל התורה כולה שאפילו לא טעם ממשו של איסור, אסור**. וזה כר' אבא בר ממל, שטעם כעיקר אסור בכל התורה והחידוש בנזיר הוא רק שכל נותני טעמים, אין איסור והיתר מצטרפין. והנזיר, איסור והיתר מצטרפין. תנן, משנה ראשונה סברו שאין הנזיר לוקה עד שישתה רביעית יין. דהוון דרשין, שכר שנאמר בנזיר משכר שנאמר **בשתויי יין שניכנס למקדש**. מה שכר שנאמר להלן **אינו חייב עד שיתה** רביעית, אף כאן רביעית. חזרו לומר שבמקום ללמוד מגזרה שוה נלמד מהפסוק עצמו דכתיב, **כל היוצא מן הגפן לא יאכל וכל משרת ענבים לא ישתה**. מקיש אכילה **לשתיה**. מה אכילה כזית, אף שתייה כזית. רבי עקיבה אומר, אפילו שרה פיתו ביין, ויש בה כדי לצרף כזית, חייב. **אמר** רבי חנניה, והוא דשרייה בכזית יין. **אמר** רבי אימי בשם רבי יוחנן. כוס מזוג עם מים, לוקין עליו **משום משרה**. הדא דאת אמר **שהוא לוקה על המזוג**, בשהתרו בו משום משרה. אבל אם לא התרו בו משום משרה, **אינו לוקה**. כתיב וכל משרת ענבים לא ישתה. אין לי אלא משרת ענבים. משרת חרצנים מניין? תלמוד לומר [דף כז עמוד ב] משרת, וכל משרת. לרבות כל המשריות למשרה. משרת יין ששרה מים או דבר אחר ביין **ביין** מצטרפין. משרת ענבים בענבים מצטרפין. משרת ענבים ביין מהו שיצטרפו? **נשמעינה מהא דתני**, אכל חצי זית יין וחצי זית משרה, חייב. זה בפני עצמו וזה בפני עצמו פטור. מפני שצירף חייב. אכל כזית יין וכזית משרה אינו חייב אלא אחת. זה בפני עצמו וזה בפני עצמו, חייב שתיים. מפני שצירף לא יהא חייב אלא אחת?

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ב

מתני': וחייב על היין בפני עצמו ועל הענבים בפני עצמן ועל החרצנים בפני עצמן ועל הזגין בפני עצמן. ר' אלעזר בן עזריה אומר, אינו חייב עד שיאכל שני חרצנים וזוגן. אילו הן החרצנים ואילו הן הזגין? החרצנים אילו החיצונים. והזגין אילו הפנימיין דברי ר' יהודה. ר' יוסי אומר שלא תטעה, כזוג של בהמה. החיצון זוג והפנימי עינבול:

גמ': כתיב [במדבר ו ג] וענבים לחים ויבשים לא יאכל. ממשמע שנאמר ענבים, אין אנו יודעין שהן לחין ויבשים. מה תלמוד לומר ענבים לחים ויבשים? לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. ואתייא כהדא, דתני חזקיה, מה אם במקום שלא עשה פסולת פרי כפרי היינו בערלה דדריש פרי. פרי אתה פודה ואין אתה פודה לא בוסר ולא פגים, עשה לחים כיבשים. כאן שעשה פסולת פרי כפרי דכתיב, **ענבים יין וחומץ**, אינו דין שנעשה לחין כיבשין? מה תלמוד לומר לחים ויבשים? לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. ואתייא כההיא דאמר ר' הילא, [דברים כד ו] לא יחבול ריחים ורכב. ממשמע שנאמר רכב, אין אנו יודעין שהריחים בכלל? מה תלמוד לומר ריחים ורכב? לחייב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. לחים, לרבות את הבוסר. לחים, לרבות את הסמדר. מתניתא דרבי יוסי. דרבי יוסי אמר, סמדר אסור בנזיר, מפני שהוא פרי. יש אוכל אשכול, וחייב משום ענבים לחים, ויבשים, וחרצנים, וזגין. שריין, אף לשם משרה. סחטו, אף לשם יין. **ואם התרו בו משום** [במדבר ו ד] מכל אשר יצא מגפן היין, **לוקה אף עליו**. אמר ר' אבא בר אחא. **תנן, ר' אלעזר בן עזריה אומר, אינו חייב עד שיאכל שני חרצנים וזוגן**. טעמא דרבי **אלעזר בן עזריה**, משום ביריה, **דדמי לענב שלם**. ותני **מחרצנים ועד זג** להביא את השלש שבנתיים, היינו שני חרצנים וזג. וי"א שהכונה לגוף הענב והא תני בשם ר' אלעזר, מכל אשר יעשה מגפן היין. אף העלין והלולבין במשמע. **ואם כך חרצנים ועד זג אינו מיותר שצריך לגופו, שאחרת לא הייתי יודע שחייב. רבי אליעזר** כרבי ישמעאל. דרבי ישמעאל אמר, **פרט וכלל, הכל בכלל. ורובה מן דרבי ישמעאל דרבי ישמעאל** אמר. אפילו כלל ופרט, הכל בכלל. **אם כך על הכל חייב**, לאיזה דבר נאמר חרצנים וזגין? להביא השלש שבינתיים. [דף כח עמוד א] **לטעמא** דרבי יוסי אכל חצי זית חרצנים וזגין מענבה אחת. על דעתיה דרבי **אלעזר בן עזריה** חייב, על דעתיה דרבנן פטור. **לטעמא** דרבי יודה, אכל כזית חרצנים וזגין משתי ענבות, על דעתיה דר' **אלעזר בן עזריה** אינו חייב אלא אחת. על דעתיה דרבנן חייב שתיים שכל ענב נחשב כבירה. אמר רבי אבון אתייא דרבי **אלעזר בן עזריה** כרבי יוסי. **דאין תימר** כרבי יודה, **היה צריך לאמר אינו חייב עד שיאכל שני זוגין חרצנן**.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ג

מתני': סתם נזירות ל' יום. גילח או שגילחוהו ליסטיין, סותר שלשים יום. נזיר שגילח. בין בזוג, בין בתער, או שסיפסף עם האצבעות כל שהוא, חייב. נזיר חופף ומפספס, אבל לא סורק. ר' ישמעאל אומר. לא יחוף באדמה, מפני שהיא משרת את השער:

גמ': **תנן, נזיר שגילח. בין בזוג, בין בתער, או שסיפסף עם האצבעות כל שהוא, חייב**. כתיב [במדבר ו ה] תער לא יעבור על ראשו. הא עבר, חייב. **מנין שאם גילח סותר שלשים יום? דכתיב** [במדבר ו ה] גדל פרע שער ראשו. כמה הוא גידול שיער? שלשים יום. עד כדון למדנו שנזיר טהור שגילח סותר. נזיר טמא מנין שאם גילח בתוך שבעת ימי הטומאה שהוא סותר? דכתיב [שם ט] וגלח ראשו ביום טהרתו. מה תלמוד לומר ביום השביעי יגלחנו? **מיכאן שאם גילח קדם**, שהוא חוזר ומגלח אחר שבעה ימים, **בכדי שיהיה בשער כדי לכוף ראשו לעיקרו**. כתיב וגילח את ראשו. כולו ולא מקצתו. **מיכאן** שאם שייר שתי שערות, לא עשה כלום. כתיב תער לא יעבר על ראשו. אין לי אלא תער. מניין לרבות את המספסף ואת המספרים כבתער? תלמוד לומר, לא יעבור על ראשו [דף כח עמוד ב] כל המעבירין במשמע. **מה תלמוד לומר תער? מיכאן שאינו סותר בו**, אלא תער בלבד. ר' אבא בר ממל ורבי אילא בעון קומי ר' יסא, לא יסתרו בו שאר דברים חוץ מתער שלשים, אבל יסתרו בו שבעה? **על כרחך אינו סותר בו**, לא שבעה ולא שלשים. **דאין תימר לא יסתרו בו שלשים, אבל יסתרו בו שבעה. אם כן מה בין נזיר טהור לנזיר טמא? דתני** קל וחומר בנזיר טהור. קל וחומר בנזיר טמא. קל בנזיר טהור, שאינו סותר

אלא בתער. וחומר, שהוא סותר בו שלשים. קל בנזיר טמא, שהוא סותר בו שבעה. וחומר, שלא רק תער אלא כולן סותרין בו. אין תימר לא יסתרו בו שאר דברים בנזיר טהור שלשים, אבל יסתרו בו שבעה, מה בין נזיר טהור לנזיר טמא? אית דבעי מימר שכך ענה לו רבי יסא, אין זו קושיה שאם כן אפשר לשאול מה שני בין במספרים לבתער בנזיר טהור שגילח לאחר מלאת לרבי אליעזר? הרי גם אם גילח בתער אינו סותר אלא שבעה. תמן תנינן, שלשה מגלחין ותגלחתן מצוה. הנזיר, והמצורע, והלויים. וכולן שגילחו שלא בתער, או ששיירו שתי שערות, לא עשו כלום. אמר ר' אלעזר, מתניתא שאמרה שאם שייר שתי שערות לא עשה כלום, אבל בנזיר טמא. אבל בנזיר טהור, כיון שגילח רוב ראשו, אפילו שלא בתער, יצא. ר' אמי על הדא דאמר ר' אלעזר, בעי, כל עצמו אינו קרוי כתוב בקרא תער, אלא בנזיר טהור. דכתיב תער לא יעבר על ראשו עד מלאת הימים. הא אם השלים צריך תער, ואך אמרתה שיכול לגלח בכל דבר? דילמא לא איתאמרת אלא שבנזיר טמא אם שייר שתי שערות לא עשה כלום. אבל נזיר טהור אם גילח רוב ראשו יצא אבל חייב לגלח בתער. אמר ר' יוסי לרבי יעקב בר אחא. נהיר את דהויתון קיימין בנזיר. ואמרינן, לא שנייה בין מספרים לבתער. ואמר ר' אלעזר מתניתא שאמרה שאם גילח שלא בתער לא עשה כלום, זה דווקא בנזיר טמא. בנזיר טהור למה תער לא מעכב? נזיר טהור מגלח לאחר זריקה. כיון שקדש נזרו על ידי זריקת הדם, שלמה נזרו. וכנשור הוא. לכן אין הקפדה שיגלח בתער דווקא. אבל נזיר טמא, עדיין לא נשלמה נזירותו, שהרי צריך לחזור ולמנות, לכן תער מעכב. את אמר בנזיר טהור רוב ראשו מעכב בו. גילח שלישו [דף כט עמוד א] לא הספיק לגלחו, עד שגדל כולו. מגלח השאר שחסר להשלים לרוב ודיין? או צריך לגלח את כולו רובו מחדש? את אמר בנזיר טמא שתי שערות מעכבות בו. ואם גילח בתוך שבעת ימי טמאה שתי שערות, סותרות בו. וצריך להמתין שבעה. ודכותה בנזיר טהור למי שסובר ששתי שערות מעכבות בו, שתי שערות סותרות בו. אמר ר' יוסי בי ר' בון וכן הוא, ותני כן ר' שמעון בן יהודה אומר משם ר' שמעון כשם ששתי שערות מעכבות בו כך שתי שערות סותרות בו. ר' ירמיה בעי, גילח את כולו ושייר בו שתי שערות, והיה בהן כדי לכופ ראשו לעיקרו שני פעמים. וגלח מהן אורך של כדי לכופ ראשו פעם אחת. מאחר שגילח כדי סימן, יצא? או מאחר ששייר כדי סימן, לא יצא? רבי אילא אמר קומי רבי יוסי. למלקות, אפילו אם גילח שיערה אחת לוקה. לעיכוב בתגלחת טמאה או בסיום נזרו, שתיים. לסתירה אם גילח בתוך נזרו, שלש. א"ל אף למלקות בעינן שתי שערות. מתניתא פליגא על רבי יוסי שסובר שבשתי שערות עובר איסור, דתנן והוא שסיפסף כל שהוא חייב, משמע אפילו שיערה אחת. אמר רבי אבא בר ממל. פתר ליה רבי יסא, כל שהוא מזה וכל שהוא מזה מכל שיערה קצת ובלבד שתי שערות. מתניתא פליגא על רבי אילא שאמר שבשערה אחת מתחייב דתנן, יש תולש שתי שערות וחייב עליהן משם ארבעה לאוים. משם נזיר, משם מצורע, משם י"ט, משם מקיף. רואים שרק על שני שערות הוא עובר בלאו. ללאוים אתינן מיתני. אבל למלקות, לוקין אפילו על אחת. אית תני תני, מפספסין בקליקין שערות שהתחברו. ואית תני תני אין מפספסין. אמר רב חסדא. מאן דאמר מפספסין, בבריאי שלא פסיק רישא שיתלשו. מאן דאמר אין מפספסין, בתש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ד

מתני': נזיר שהיה שותה ביין כל היום, אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תשתה, אל תשתה, והוא שותה. חייב על כל אחת ואחת. היה מגלח כל היום, אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תגלח, אל תגלח, והוא מגלח, חייב על כל אחת ואחת. היה מיטמא למתים כל היום, אינו חייב אלא אחת. אמרו לו אל תיטמא, אל תיטמא, והוא מיטמא, חייב על כל אחת ואחת:

גמ': נזיר שקיבל נזירותו והוא בבית הקברות. ר' יוחנן אמר, מתרין בו על היין ועל התגלחת. ר' שמעון בן לקיש אומר, מאחר שאין מתרין בו על הטומאה, אין מתרין בו על היין. גרסינן שם כולא הילכתא לעיל פרק ג' הלכה ה'. היו לפניו צלוחיות שתיים. אחת של מים ואחת של יין. נטל ושתה של מים. אמרו לו, הוי יודע מה שאתה שותה, של מים. אם אתה שותה של יין, יש בה עשרה זתים, ואתה מתחייב עשרה מלקיות. אינו מקבל התרייה בדעת הזאת שאן זו התראה עד שיתרו בזמן שעושה איסור או

בא לעשות איסור. אבל אם היתה צלוחית אחת של יין. והתחיל לשתות בה. אמרו לו, תהא יודע אם תשתה את כולה, יש בה עשרה זתים ותתחייב עשרה מלקיות. מקבל התרייה בדעת [דף כט עמוד ב] הזאת. היו לפניו שני שפודין אחת של שחוטה ואחת של נבילה. נטל לאכול אותה של שחוטה. אמרו לו, תהא יודע מה שאתה אוכל, של שחוטה. **אבל אם אתה אוכל את הנבילה, יש בה עשרה זיתים, ואתה מתחייב עליה עשרה מלקיות.** אינו מקבל התרייה בדעת הזאת. אבל אם היה שפוד אחד של נבילה **והתחיל לאכול בו.** אמרו לו, תהא יודע משאת אוכל כולו, ויש בה עשרה זתים, ואתה מתחייב עשרה מלקיות. מקבל התרייה בדעת הזאת

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ה

מתני': שלשה מינים אסורין בנזיר. הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן. חומר בטומאה ובתגלחת, מביוצא מן הגפן. שהטומאה והתגלחת סותרים. והיוצא מן הגפן אינו סותר. חומר ביוצא מן הגפן, מבטומאה ומבתגלחת. שהיוצא מן הגפן, לא הותר מכללו. והטומאה והתגלחת הותרו מכללן בתגלחת מצוה ובמת מצוה. חומר בטומאה מן התגלחת, שהטומאה סותרת את הכל, וחייבין עליה קרבן. והתגלחת אינה סותרת אלא עד שלשים יום, ואין חייבין עליה קרבן:

גמ': תנן, שלשה מינים אסורין בנזיר. הטומאה והתגלחת והיוצא מן הגפן. הטומאה דכתיב [במדבר ו] כל ימי הזירו לה', על נפש מת לא יבוא. תגלחת דכתיב [שם ה] כל ימי נדר נזרו, תער לא יעבר על ראשו. היוצא מן הגפן דכתיב [שם ד] מכל אשר יעשה מגפן היין וגומר. חומר בטומאה ובתגלחת מביוצא מן הגפן. **שהטומאה והתגלחת סותרים.** הטומאה דכתיב והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו. **והתגלחת דכתיב כל ימי הזירו לה' וכ"ו** כי נזר אלוקיו על ראשו. חומר ביוצא מן הגפן מבטומאה שהותרה למת מצווה ובתגלחת שהותרה בצרעת. **שהיוצא מן הגפן, לא הותר מכללו** שמהפסוק מ"ן ושכר יזיר, למדנו לאסור יין מצוה כ"ן הרשות. הוון בע"י מימר שמה שלא הותר לשתות יין לצורך מצווה הכוונה **למצווה דרבנן כגון שלא הותר בארבעה כוסות שהם מדרבנן. אבל כשחייב לשתות מדאורייתא כגון מי שאמר שבועה שאשתה יין זה והפך נזיר, הייתי חושב שישתה ולא חלה הנזירות, אתא מימר, לא ישתה והנזירות חלה. תנן, הותר בתגלחת מצוה. לא סוף דבר שמתגלח כדי לטהר מנגעו, שהתגלחת היא חלק מהפעולות לטהרת המצורע, אלא אפילו כדי ליתן סימן לנתקו, כשמתגלח סביב הנתק כדי שיהיה ברור אם פשה ואם לא פשה. ובמת מצוה. הדא היא דתנינן, [משנה נזיר ז א] כה"ג ונזיר שהיו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה. רבי אליעזר אומר יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר וחכמים אומרים יטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול. אבל פשיטא שאם הנזיר לבד, הוא יטמא. חומר בטומאה ומבתגלחת. שהטומאה סותרת את הכל, וחייבין עליה קרבן. דכתיב, והימים הראשונים יפלו והביא כבש בן שנתו לאשם. חומר בתגלחת. שעשה בה המגלח כמתגלח. והטמא לא עשה בה המטמא כמיטמא**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ו

מתני': תגלחת הטומאה כיצד? היה מזה בשלישי ובשביעי, ומגלח בשביעי. מביא קרבנותיו בשמיני. ואם גילח בשמיני, מביא קרבנותיו בו ביום דברי ר' עקיבה. אמר לו ר' טרפון, מה בין זה למצורע שאם גילח בשמיני מביא בתשיעי? אמר לו, שזה הנזיר, טהרתו תלויה בימיו ולא בתגלחת. וזה המצורע, טהרתו תלויה בתגלחתו. ואחר תגלחתו טובל ואינו מביא את קרבנותיו אלא אם כן היה מעורב שמש, לכן אינו יכול להביא קרבנותיו עד למחרת

[דף ל עמוד א] **גמ':** כתיב [במדבר ו יב] וכיפר עליו מאשר חטא על הנפש. וקידש את ראשו ביום ההוא. והזיר לה' את ימי נזרו. והביא כבש בן שנתו לאשם. והימים הראשונים יפלו. ומתחיל למנות מיום הבאת קרבנותיו שזה ביום השמיני. שקודם נאמר וכיפר ואחר כך והזיר, דברי רבי. ר' יוסי בי ר' יהודה אומר, משעת תגלחתו. אמר ר' זעירא בשם רב הושעיה, ור' חיייה אמר בשם ר' יוחנן. מה פליגינן? בשגילח בשביעי,

והביא קרבנותיו בשמיני. אבל אם גילח בשמיני, והביא קרבנותיו בו ביום. כל עמא מודה שמתחיל נזירותו ביום הבאת קרבנותיו. אמר ר' יוסי, והוא שטבל בשביעי. אבל אם טבל בשמיני. נעשה שמיני שביעי, ותשיעי שמיני. ולרבי אינו מונה אלא מן התשיעי, ולר"י מהשמיני. ניטמא, וחזר וניטמא, מביא קרבן על כל אחד ואחד. אמר ר' זעירא. כרבי יוסי בי ר' יודה שהנזירות החדשה מתחילה ביום השביעי, ואם נטמא אח"כ הרי זה נזירות אחרת וחייב קרבן אחר. ברם כרבי, הרי הוא עומד בנזירות הטומאה עד שיביא קרבנותיו. וגם אם נטמא פעם נוספת אינו מביא אלא קרבן אחד. א"ר אילא אף כרבי אתיא, דבמה פליגין רבי ור"י? למנות לנזירות בטהרה. דכתיב והזיר לה' את ימי נזרו והביא את אשמו. רבי אמר עד שיביא ממש. רבי יוסי בי רבי יהודה אומר, אפילו ביום השביעי שנראה להביא. אבל קרבן טומאה, אם נטמא ביום השמיני בבקר לפני שהביא קרבן טמאה, כל עמא מודיי שזו טומאה חדשה ומביא קרבן טומאה חדש. ותני כן, ניטמא בשמיני, וחזר וניטמא בשמיני אחר שספר שבעה לטומאתו, מביא קרבן לכל אחד ואחד. על דעתיה דרבי זעירא, שלרבי רק אחר הבאת הקרבנות מתחילה נזירות שניה, ואפילו כשנטמא בשמיני קדם הבאת הקרבנות עדיין הוא בנזירות טמאה וכטמאה אריכתא דמיא ואינו מביא אלא קרבן טמאה אחד. אם הפריש קרבן נדחה הקרבן הראשון ומביא קרבן שני. על דעתיה דרבי יוסי בי ר' יהודה שכבר ביום השביעי אחר הגלחו מתחילה נזירות טהרה ואם נטמא, לא נדחה קרבן ראשון וצריך להביא עוד קרבן. על דעתיה דר' הילא, המשנה מדברת כשנטמא בשמיני קדם הבאת הקרבנות ודברי הכל לא נדחה ומביא אחר

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ז

מתני': תגלחת הטהרה כיצד? היה מביא שלש בהמות. חטאת עולה ושלמים. שוחט את השלמים ומגלח עליהן, דברי ר' יהודה. ר' אלעזר אומר, לא היה מגלח אלא על החטאת, שהחטאת קודמת בכל מקום. ואם גילח על אחת משלשתן יצא

[דף ל עמוד ב] גמ': תנן, שוחט את השלמים ומגלח עליהן, דברי ר' יהודה. מ"ט דרבי יהודה? ר' יהושע בן לוי אמר דכתיב [במדבר ו יז] ועשה את חטאתו ואת עולתו ואת האיל יעשה על סל המצות, ועשה הכהן את מנחתו ואת נסכו. מה תלמוד לומר יעשה? דהיה יכול לכתב ועשה את חטאתו ואת עולתו ואת האיל זבח שלמים. למה נוספה המלה יעשה? אלא להקדים בו עשיה. שישחוט את השלמים תחלה. התיב רבי חנינא קומי ר' מנא והא כתיב [במדבר ו טז] והקריב הכהן לפני ה' ועשה את חטאתו ואת עלתו? מעתה ועשה להקדים בו מעשה, ואף את החטאת והעולה צריך להקדים. מאי כדון? כי אתא ר' חנינא אמר בשם ר' יהושע בן לוי. בכולם כתוב ועשה ללמד שאם גילח על אחת משלשתן יצא. ובשלמים כתוב גם יעשה ללמד שהוא קדם. ר' זעירא בעא קומי רבי מנא. מאן תנא כל החטאות שבתורה קודמות לאשמות? ר' אלעזר דתנן, ר' אלעזר אומר, לא היה מגלח אלא על החטאת, שהחטאת קודמת בכל מקום. אמר ליה, דברי הכל היא. לא אמר אלא שכל החטאות שבתורה קודמות לאשמות. וכאן בנזירות טהרה אין אשם. שלמים קדמים

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ח

מתני': רבן שמעון בן גמליאל אומר, הביא שלש בהמות ולא פירש. הראויה לחטאת תיקרב חטאת, לעולה תיקרב עולה, לשלמים תיקרב שלמים. היה נוטל שער ראש נזרו ומשלח תחת הדוד. ואם גילח במדינה, משלח תחת הדוד. במה דברים אמורים? בתגלחת הטהרה. אבל בתגלחת הטומאה, לא היה משלח תחת הדוד. רבי מאיר אומר, הכל משלחין תחת הדוד, חוץ מן הטמא שבמדינה לבד:

גמ': תנן, רבן שמעון בן גמליאל אומר, הביא שלש בהמות ולא פירש. הראויה לחטאת תיקרב חטאת, לעולה תיקרב עולה, לשלמים תיקרב שלמים. הוון בעיי מימר, שלא פירש כשהביא לעזרה,

הא בתוך ביתו פירש. אבל אם לא פרש גם בביתו יכול לשנותם למה שירצה. חזרו ואמרו, אפילו אם גם בתוך ביתו לא פירש, הוקבעו למה שהן, שבהמה אין עליה הלכות סתומות כמו במעות, לפי שניכר למה היא מיועדת, איל לשלמים כבש לעולה וכבשה לחטאת. אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב, טובלו לשער ברוטב שופך על השיער מהרוטב. מה טעמא? דכתיב ונתן על האש אשר תחת זבח השלמים. שאף הזבח יהא באש. תני, הכל משלחין תחת הדוד, חוץ מן הטמא שגילח בגבולין. הטמא שגילח במקדש מביא את שערו שגילח ומשלחו תחת הדוד של אשם, דברי רבי מאיר. ר' יודה אומר, הטהור בן כר ובן כר מביא. הטמא בן כר ובן כר אינו מביא. וחכ"א, הטמא אף אם גילח במקדש, והטהור שגילח בגבולין, אינו מביא. אין לך משלח תחת הדוד, אלא המגלח בטהרה במקדש. דכתיב וגילח הנזיר פתח אוהל מועד. רבנין אמרין, עד שיהא ראוי וסמוך, ולא משלח אלא טהור שהוא ראוי לבא למקדש, וסמוך, שגלח במקדש. ור"מ אומר, ראוי אף על פי שאינו סמוך. סמוך אף על פי שאינו ראוי. ומשלח אם היה טהור אף אם גילח במדינה, והטמא דווקא אם גילח במקדש

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה ט

[דף לא עמוד א] מתני': היה מבשל את השלמים או שולקן. הכהן נוטל את הזרוע בשלה מן האיל, וחלת מצה אחת מן הסל, ורקיק מצה אחד. ונתן על כפי הנזיר, ומניפן. ואחר כך הותר הנזיר לשתות ביין וליטמא למתים. רבי שמעון אומר. כיון שנזרק עליו אחד מן הדמים, הותר הנזיר לשתות ביין ולהיטמא למתים:

גמ': מתניתא אמרה שהשלוך קרוי מבושל. דגבי נזיר כתיב ולקח הכהן הזרוע בשלה מן האיל ותנינן, היה מבשל את השלמים או שולק. וקרייא אמר שהצלו קרוי מבושל דכתיב[דברי הימים ב לה יג] ויבשלו את הפסח וגו'. אין תימר אולי באמת בישלו ממש ועשו שלא כהלכה. האמר רבי יונה בוצרייא כתיב כמשפט, ללמד שעשו כהלכה. מתניתא אמרה שהשלוך קרוי מבושל. וקרייא אמר שהצלי קרוי מבושל. והתנינן הנודר מן המבושל, מותר בצלי ובשלוך? אמר ר' יוחנן, הלכו בנדריים אחר לשון בני אדם. רבי יאשיה אמר, הלכו בנדריים אחר לשון תורה. מה נפיק מן ביניהון? אמר קונם יין שאיני טועם בחג. על דעתיה דרבי יוחנן אסור ביום טוב האחרון של סוכות. שדרך בני אדם לקרא חג לכל שמונת הימים. על דעתיה דרבי יאשיה מותר שרק לשבעת הימים קראה תורה חג. ולא היא דאף רבי יאשיה מודה שאסור ביום השמיני. שלא אמר ר' יאשיה אלא לחומרין. אמר ר' חיה בר אבא, ר' יוחנן אכל חליטא ואמר לא טעמית מזון בהדין יומא. והתנן, הנודר מן המזון מותר במים ובמלח? משמע שכל דבר חוץ ממים ומלח נקרא מזון. ואך ר' יוחנן אמר שלא טעם מזון? פתר לה לבריתא שאמרה שרק מים ומלח אינם נקראים מזון, כר' יאשיה דאמר, הלכו בנדריים אחר לשון התורה. מניין שבלשון תורה כל הדברים קרויין מזון? אמר רבי אחא בר עולא דכתיב, [בראשית מה כג] ועשר אתונות נושאות בר ולחם ומזון. מה תלמוד לומר ומזון? אלא מיכן שכל הדברים קרויין מזון. כתיב [במדבר ו יט] ולקח הכהן את הזרוע בשלה מן האיל. אי בשלה, יכול שמבשלה בפני עצמה? תלמוד לומר מן האיל. הא כיצד? חותכה לפני בישולה עד שהוא מניח בה רק כשעורה מחובר. ונמצאו שני הכתובים מתקימים. ולא הקודש בולע מן החול. ולא החול בולע מן הקודש. חילפיי שאל לר' יוחנן ולרשב"ל. טבל, מהו שיאסר ביותר ממאתים? אמר ליה, אין טבל ביותר ממאתים. והא תנינן כל המחמץ והמטבל והמדמע בתרומה ובערלה ובכלאי הכרם אסור. אין תימר שהכוונה שהם אוסרים למאה ולמאתים, הרי סתם תרומה אוסרת במאה. וסתם ערלה אוסרת במאתים, אפילו לא מחמץ אפילו לא מטבל, ולמה אמרה המשנה המחמץ והמטבל? אלא מה שאמר חילפי שאן נותן טעם ביותר ממאתים, זה רק בענבים [דף לא עמוד ב], אבל תבלינים נותנים טעם אף ביותר ממאתים. אמר ר' יוסי בשם ר' יוחנן. אף בענבים דווקא בשלא צימקו. אבל אם צימקו, יש טבל ביותר ממאתים. ור' חיה אמר בשם רבי יוחנן. בשלא בישלו ביחד, אבל אם בישלו יש טבל ביותר ממאתים. רבי יסא ורבי יהושע בן לוי אמרו בשם בר פדייה. כל נותני טעמים עולים באחד ממאה. ורבי חיה אמר בשם רבי הושעיה בן לוי בשם בר פדייה. כל נותני טעמים עולים באחד מששים. אמר רבי שמואל בר רב יצחק לרבי חיה בר אבא. הא רבי יסא פליג עלך ואמר באחד ומאה. והא מתניתא פליגא על תריכון. דתנן כל המחמץ מטבל

מדמע בתרומה ובערלה ובכלאי הכרם אסור. אין תימר למאה למאתים, אפי' לא חימץ אפי' לא טיבל. אלא ביותר אגן קיימין. אמר רבי ירמיה, תיפטר שמה שאמרו בשם בר פדיה שבטל בשישים או במאה, מדובר בבשר איסור שהתערב בבשר כשר. רבי יוסי אמר, הוא בשר בבשר, הוא שאר כל האיסורין. דאמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן. אם נתערב איסור מן במינו, ואי אפשר לעמוד עליו. משערין אותו כאילו האיסור היה בצל כאילו קפלוט. מאי כדון? אהן אמר נותני טעמים אחד ממאה. ואהן אמר נותני טעמים אחד מששים. ושניהן למידין מאיל נזיר. מאן דאמר נותני טעמים אחד ממאה. את עושה את הזרוע אחד ממאה לאיל. ומאן דאמר נותני טעמים אחד מששים, עושה את הזרוע אחד מששים לאיל. מאן דאמר נותני טעמים אחד ממאה. את מוציא מהזרוע את העצמות. ומאן דאמר נותני טעמים אחד מששים, אין את מוציא מן הזרוע את העצמות. אם כך. כשם שאת מוציא את העצמות מן הזרוע, כך תוציא מן את העצמות מין האיל ולא יהיה שישים? לית יכיל, דתני, אין טינופת של תרומה כגון הסובין והמורסן, מצטרפת עם התרומה לאסור את החולין. אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין, להעלות את התרומה. רב ביבי בעי, טינופת של תרומה. מהו שתצטרף עם החולין להעלות את התרומה? מן מה דאמר רב הונא, קליפי איסור מצטרפין להתר. הדא אמרה, טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה. תני ר' חזקיה. כל מה שאסרתי לך בתערובת איסור במקום אחר, התרתי לך כאן באיל. לפי שבכל מקום, מאה אסור, מאה ועוד מותר. והכא אפילו מאה מותר. רב אמר, תנופה מעכבת בנזיר. והתני, זאת תורת הנזיר. בין שיש לו כפים בין שאין לו כפים. מה דאמר רב שתנופה מעכבת, בנזיר שיש לו כפים. ותני כן, הראוי לתנופה, תנופה מעכבת בו. שאין ראוי לתנופה, אין תנופה מעכבת בו. שמואל אמר [דף לב עמוד א] שיער מעכב בנזיר, כתנופות וכבהונות של מצורע, שאם אין לו ידיים להניף או בהונות אן לו טהרה עולמית. והתני, זאת תורת המצורע. בין שיש לו בהונות, בין שאין לו בהונות? פתר לה כרבי אליעזר, דאמר. נותן על מקומן, ושמאל כת"ק שאם אין לו בהונות אן לו טהרה עולמית.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה י

מתני': גילח על זבח ונמצא פסול. תגלחתו פסולה, וזבחיו שהקריב אחר כך לא עלו לו. גילח על החטאת שלא לשמה, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמה. תגלחתו פסולה, וזבחיו לא עלו לו. גילח על העולה ועל השלמים שלא לשמן אף שאינם נפסלים אלא שלא עלו לבעלים, ואחר כך הביא קרבנותיו לשמן. תגלחתו פסולה וזבחיו לא עלו לו. ר' שמעון אומר, אותו הזבח לא עלה לו לחובה, ושאר כל הזבחים עלו לו. ואם גילח אחר שהקריב שלשתן, ונמצא אחד מהן כשר. תגלחתו כשרה, ויביא שאר הזבחים:

גמ': הא דאר"ש שאר זבחיו עלו. לאו דוקא זבחיו, אלא אפי' תגלחתו עלה לו. דאי ס"ד אין תגלחתו כשרה, אף שאר זבחיו לא יעלו. דהא תנן ברישא אם גילח על זבח פסול אף שאר זבחיו לא עלו לו. רבי יוחנן בעי, לר"ש מהו לגלח על שלמי חגיגה או שלמי נדבה אף שלא הביאם לנזירותו? ולא מתניתא היא? ר' שמעון אומר, אותו הזבח לא עלה לו. ושאר כל הזבחין עלו לו. ואפילו שחטן לשמן, לא כשלמי נדבה הן? הדא אמרה, שהוא מגלח על שלמי נדבה לרבי שמעון. רבי יוסי בר אבון אמר. פליגי בא רב אדא בר אחא ורבי יוחנן. רב אדא בר אחא מספקא ליה אם גילח על שלמי נדבה יצא, ורבי יוחנן פשיטא ליה שיצא,

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ו הלכה יא

מתני': מי שנזרק עליו אחד מן הדמים וניטמא. רבי אליעזר אומר, סתר את הכל שהתגלחת מעכבת. וחכמים אומרים, יביא שאר קרבנותיו כשיטהר. אמרו לו, מעשה במרים התדמורית, שנזרק עליה אחד מן הדמים. ובאו ואמרו לה על בתה שהיא מסוכנת, והלכה ומצאתה שמתה. ואמרו חכמים, תביא שאר קרבנות כשתטהר:

גמ': תנן, מי שנזרק עליו אחד מן הדמים וניטמא. רבי אליעזר אומר, סתר את הכל. מחלפא שיטתיה דרבי אליעזר? תמן הוא אמר, שאם נטמא ביום מלאת לא סתר אלא שלושים. והכא הוא אמר אכן שסותר את הכל? אמר רבי יוחנן אן הכוונה שסותר את כל הימים אלא שסותר כל קרבנותיו. פשיטא דא, דאם גילח אחר קרבן אחד ולא נטמא, שאר קרבנות כשרים. שהמגלח אחר קרבן אחד יצא, והשאר למצוה הן ולא לעכב. ולמה לא הוא הדין בדא שגילח אחר קרבן אחד כשר, ואחר כך ניטמא? וכי לא הוי זה הנזיר כמי שכבר סיים נזירותו וניטמא אח"כ? ואמאי סותר הקרבן שהקריב? אמר ר' חנינא [דף לב עמוד ב] ולא רבי אליעזר היא? ורבי אליעזר שמותי הוא. ולב"ש תגלחת מעכבת. דתני, נזיר ממורט בית שמאי אומרים צריך להעביר תער על ראשו וכיוון שאינו יכול אין לו טהרה עולמית. בית הלל אומרים, אין צריך להעביר תער על ראשו. כן היא מתניתא, יטהר ויביא שאר קרבנו. כן היא מתניתא, טהר ותביא שאר קרבנה

הדרן עלך פרק שלשה מינין אסורין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ז הלכה א

מתני': כהן גדול ונזיר, אינן מיטמאין בקרוביהן. היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה. ר' אליעזר אומר, יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר. וחכמים אומרים, יטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול. אמר להן רבי אליעזר, יטמא כהן שאינו מביא קרבן על טומאתו. ואל יטמא נזיר שמביא קרבן על טומאתו. אמרו לו, יטמא נזיר שקדושתו קדושת שעה. ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם:

גמ': תנן, כהן גדול ונזיר, אינן מיטמאין בקרוביהן. כתיב בכהן גדול [ויקרא כא יא] ועל כל נפשות מת לא יבוא. מה אן קיימין? אם לאוסרו על הרחוקים, הרי הוא בכלל כהן הדיוט. אלא אם אינו עניין לרחוקים, תניהו עניין לקרובים. תנן, היו מהלכין בדרך ומצאו מת מצוה. ר' אליעזר אומר, יטמא כהן גדול וכ"ו. כתיב ועל כל נפשות מת לא יבא. ואת אמר אכן שנטמא למת מצוה? א"ר חיייה בר גמדה, אן איסור אחר איסור בתורה אלא להתיר. כאן אחר שכתב על כל נפשות מת לא יבא למה כתב לאביו ולאיימו לאחיו ולאחותו? להתיר מת מצוה. אית דבעי נישמעניה מן הדא [שם ד] לא יטמא בעל בעמיו להחלו. כשהמת נמצא בעמיו ויש לו קוברים אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה. אית דבעי מישמעניה מן הכא כתיב להחלו. [דף לג עמוד א] להחלו אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא על מת מצוה. כי כאשר אן למת קוברים אחרים, אן זה זלזול בכהונה אם כה"ג יעסוק בקבורה. אית דבעי מישמעניה מן הדא דכתיב [דברים כא כג] כי קבור תקברנו ביום ההוא, כי קללת אלהים תלוי. את שהוא מוזהר על קללת השם, מוזהר הוא על מת מצוה. ושאינו מוזהר על קללת השם, אינו מוזהר על מת מצוה. התיבון הרי עכו"ם שמוזהר על קללת אלקים ואינו מוזהר על מת מצוה? כתיב תלוי. אילו שמיתתן בתלייה. יצא זה שמיתתו בסייף. כתיב כי קבור תקברנו. קבור. מכאן למצות עשה לקבור את המת. מניין את מרבה שמצווה לקבור, סייף שנהרג בו. עץ שנתלה בו. סודר שנחנק בו? ת"ל תקברנו. יכול יקברו הכל עם עצמו באותו קבור? ת"ל [דברים כא כג] כי קבור תקברנו קבורה לו בנפרד, ולעצו ולאבנו בתפוסתו אבל בנפרד. הא כיצד קבורתם? מעמיק שלשה כדי שלא תעלם המחרישה ודיו. תקברנו כולו ולא מקצתו. תקברנו. מיכן שאם שייר ממנו לא עשה כלום שנאמר, כי קבור תקברנו. מיכן שאינו נעשה מת מצוה עד שיהא ראשו ורובו. תני רבי יסא קומי רבי יוחנן. כשם שאדם מיטמא למת מצוה. כך אדם מיטמא על אבר מת מצוה. אמר ליה רבי יוחנן. ויש כן זו להלכה? הרי למדנו שאינו מטמא אלא לשלם. אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבי זעירה, תיפטר בחוזר. שכיוון שכבר עסק בקבורת המת השלם. אם נמצא שלא קברו כמה אברים חוזר וקברם. תני ר' יוסי אומר, אין אדם מיטמא על אבר מן החי מאביו, אבל אדם מיטמא על עצם כשעורה מאביו. רבי יודה אומר, כשם שאדם מיטמא על עצם כשעורה מאביו, כך מיטמא על אבר מן החי מאביו. מעשה ביוסי בן פכסס, שעלת על רגלו נומי. ונכנס הרופא לחותכה. אמר לו, כשתניח בו כחוט השערה הודיעני. חתכה והניח בה כחוט השערה והודיעו. קרא לנחונייה בנו אמר לו, נחונייה בני. עד כאן הייתה חייב ליטפל בי. מיכן ואילך צא. שאין אדם מיטמא על אבר מן החי מאביו. וכשבא דבר אצל חכמים אמרו. על זה נאמר [קהלת

ז טו] יש צדיק אובד בצדקו. אף כשהצדיק אובד, צדקו עמו. **שעם כל הכאב דאג להזהיר את בנו שלא יטמא.** אי זהו מת מצוה? כל שהוא צווח ואין בני העיר באים. באו בני העיר, הרי זה מושך את ידו. עד היכן? עד כדי נושאי המיטה וחילופיהן וחילופי חילופיהן. בשאינן צריכין לו. אבל אם היו צריכין לו, לא בדא. בשאינן מכירין אותו. אבל אם היו מכירין אותו, לא בדא. בשאינן כבודו ביותר מנושאי המיטה וחילופיהן. אבל אם היה כבודו אכן, לא בדא. והנשיא כבודו לכן. ומהו שיטמא כהן לכבוד [דף לג עמוד ב] הנשיא? כד דמך רבי יודן נשייא. אכריז רבי ינאי ואמר, אין כהונה היום. כד דמך רבי יודן נשייא, בר בריה דרבי יודן נשייא. דחף רבי חייה בר אבא לרבי זעירא, בכנישתא דגופנא דציפורין וסאביה. כד דמכת נהוראי, אחתיה דר' יהודא נשיאה. שלח רבי חנינא בתר רבי מנא שהיה כהן **שיבא ויטמא לכבוד הנשיא, דאחות מלך כמלך.** ולא סליק. א"ל. **מלך מטמאים לו בחיו כדי לכבדו. אחות מלך אן מטמאים לה בחייה כדי לכבדה. אם בחייהו אן מטמאין להו כדי לכבדן,** כ"ש במיתתן. אמר רבי נסא. אף על פי כן צריך להטמא להן במוותן במיתתן עשו אותן כמת מצוה. כהן מהו שיטמא לכבוד רבו י"א שכל הדין בפרק הזה בטומאה דרבנן? **חמוי דר' ינאי זעירא דהוא הוה נמי רביה, דמך. אתא שאל לר"י ואסר ליה.** שמע ר' אחא ואמר, יטמאו לו תלמידיו. **ר' יוסי כד דמך, נטמאו לו תלמידיו ואכלו בשר ושתו יין.** אמר לון ר' מנא. חדא מן תרתיה לא פליט לכון מאחד משני עבירות לא תנצלו. אם אבילים אתם, למה אכלתם בשר ולמה שיתם יין? ואם אין אתם מתאבלים, למה נטמאתם? מהו שיטמא כהן לתלמוד תורה? רבי יוסי הוה יתיב מתני, ועאל מיתא לבית מדרש לחדר פנימי אחד והם למדו בחדר פנימי אחר, שהטומאה רק דרבנן משום סוף טומאה לצאת. וכוון שהסתפק בדבר, מן דנפק מי שיצא, לא א"ל כלום. ומן דיתבי, לא א"ל כלום. רבי נחמיה בריה דרבי חייא בר אבא אמר. אבא לא הוה עבר תחות כפיתיה שער דקיסרין כשהיה מת בעיר משום דסוף טומאה לצאת שהיו עתידים להוציא את המת לקבורה דרך שם, ויש אומרים שהיה ספק טומאה שם. רבי אמי ר' חזקיה ר' כהן ור' יעקב בר אחא הוו מטיילין באילין פלטינותא דקיסרין. הגיעו לכיפה שהיה שם ספק טומאה, ופירש ר' כהן. הגיעו למקום טהרה וחזר אצלן. אמר לון במאי עסקין? אמר רבי חזקיה לר' יעקב בר אחא, לא תימר ליה כלום. ולא ידעינן אי משום דבאש ליה דפריש כעס עליו על שפרש, דהוא סבר שמטמאין לתלמוד תורה. ואי משום דהוה סייסין וכחן. תני. מטמא כהן ויוצא חוצה לארץ לדיני ממונות, ולדיני נפשות, ולקידוש החודש, ולעיבור שנה, ולהציל השדה מיד גוי. ואפילו ליטור לתבוע אף שלא ברור שיזכה, יוצא ועורר עליה, וללמוד תורה ולישא אשה. רבי יהודה אומר אם יש לו מהיכן ללמוד, אל יטמא. רבי יוסי אומר. אפילו יש לו מהיכן ללמוד תורה, יטמא. שלא מכל אדם זוכה ללמוד. אמרו עליו על יוסף הכהן שהיה מטמא ויוצא אחר רבו לצידון. אבל חכמים אמרו, אל יצא כהן לחו"ל אלא א"כ הבטיחו לו אשה, אבל לא יצא כדי לחפש אשה. מהו שיטמא כהן לנשיאת כפים? מגבילה אחוי דר' אבא בר כהן אמר קומי רבי יוסי בשם ר' אחא. מיטמא כהן לנשיאת כפים. שמע ר' אחא ואמר. אנא לא אמרית ליה כלום. חזר ואמר, דילמא לא שמע מיני, אלא כהא. דאמר ר' יודא בן פזי בשם רבי אלעזר. כל כהן שהוא עומד בבית הכנסת ואינו נושא את כפיו, עובר בעשה. וסבר מימר, שמצות עשה דוחה למצות לא תעשה. [דף לד עמוד א] אבל אנא לא אמרית ליה כלום. דבאמת אן כאן עשה דוחה לא תעשה שאינם כאחד. שלא התירו אלא כגון כלאים בציצית שבזמן שלובש כלאים גם מקיים מצוות לבישת ציצית או מילה בצרעת שכשחותך את הצרעת גם מקיים מצוות מילה. אבל כאן קדם נטמא ורק אחר כך נושא כפיו. אייתוניה ואנא אלקוניה על שאמר בשמי: רבי אבהו הוה יתיב מתני בכנישתא בחדא מדרתה בחדר אחד בקיסרין. והוה תמן מיתא בחדר אחר, שסוף טומאה לצאת דרך בית הכנסת. אתת ענתא דנשיאת כפים, ולא שאלון ליה. אתת ענתא דמיכלא ושאלון ליה האם מותר לעבור דרך בית הכנסת לביתם כדי לאכול. אמר לון. על נשיאת כפים לא שאלתון לי, ולמיכלא שאלתון לי? כיון דשמעו כן, הוה כל חד וחד שמיט גרמיה וערק מבושה. אמר רבי ינאי, מטמא כהן לראות את המלך. כד סליק דוקליטינוס מלכא להכא, חמון ראו לר' חייא בר אבא מיפסע על קברים דצור בגין מחמוניה. ר' חזקיה ור' ירמיה אמרו בשם ר' יוחנן, מצוה לראות גדולי המלכות. לכשתבוא מלכות בית דוד, יהא יודע להפריש בין מלכות למלכות. מהו שיטמא כהן לכבוד אביו ואמו בחייהם? רבי יסא שמע דאתת אימיה לבוצרה. אתא שאל לרבי יוחנן מהו לצאת? א"ל אם אתה חושש לאמך מפני סכנת דרכים, צא. אי משום כיבוד אב ואם, איני יודע. אטרח עליו. אמר לו. אם גמרת לצאת, תבוא בשלום. אמר רבי שמואל ב"ר יצחק. עוד היא צריכה ספק האם מותר לצאת משום כבוד הורים. שלא התיר רבי יוחנן אלא בגלל שהפציר בו הרבה. שמע רבי אלעזר ואמר, אין רשות גדולה מזו. מהו שיטמא כהן לכבוד הרבים? תני. היו שם שתי דרכים מתאימות. אחת רחוקה וטהורה, ואחת קרובה וטמאה. אם היו הרבים הולכין ברחוקה, הולך ברחוקה. אם לאו, הולך בקרובה מפני כבוד הרבים, עד כדון בטומאה של דבריהם כטומאת ארץ העמים ושדה פרס. האם אפילו טומאה שהיא מדברי תורה יכול להטמא?

מן מה דאמר ר' זעירא. גדול כבוד הרבים, שהוא דוחה מצוה בלא תעשה שעה אחת. הדא אמרה, אפילו בטומאה שהיא מדבר תורה. ר' יונה ור' יוסי גליליא אמרו בשם רבי יסא בר חנינא. אין שואלין הלכה לפני מיטתו של מת. והא רבי יוחנן שאל לר' ינאי קומי ערסיה דר' שמואל בן יוצדק. הקדיש עולתו לבדק הבית. האם יש התפסה לבדק הבית בדבר שכבר קדוש למזבח? והוא מגיב ליה. נימר **אולי** כד הוה רחיק ארבע אמות, או כד הוון מסקין ליה לסדרה **שער** של בית העלמין והיתה חומה מפרידה. והא ר' ירמיה שאל לר' זעירא קומי ערסיה דר' שמואל בר רב יצחק? **נימר אולי** כד הוה רחיק הוה מגיב ליה, כד הוה קריב לא הוה מגיב ליה. תני, הכתפים אסורין בנעילת הסנדל. שמא יפסוק סנדלו של אחד מהן, ונמצא מתעכב מן המצוה. **רבי** זעירא שרע **נפל בדיבורא בהספדים**, אתון בעיין מיזקפניה, ואשכחניה איעני **חלוש ולא מסוגל לעמוד**. אמרו ליה מהו כן? אמר לון. **כיוון שעסקנו במספד הרהרתי בדברים ונחלשתי. לכן קרה לי מה שקרה, על שם** [קהלת ז ב] והחי יתן אל לבו המוצא מת מצוה, הרי זה מיטפל בו וקוברו במקומו. אימתי? בזמן שמצאו חוץ לתחום. אבל אם מצאו בתוך התחום, הרי זה מביאו במקום הקברות וקוברו. אמר רבי עקיבה. כך היתה תחילת תשמישי לפני חכמים. פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ומצאתי מת מצוה. וניטפתי בו כארבעת מיל, עד שהבאתיו למקום הקברות וקברתי. וכשבאתי אצל ר' אליעזר ואצל ר' יהושע. אמרתי להם את הדבר. אמרו לי, על כל פסיעה ופסיעה שהיית פוסע, מעלין עליך [דף לד עמוד ב] כאילו שפכת דמים. אמרתי, אם בשעה שנתכונתי לזכות, נתחייבתי. בשעה שלא נתכוונתי לזכות, על אחת כמה וכמה. באותה שעה לא זזתי מלשמש חכמים. הוא היה אומר, דלא שימש חכימאי, קטלא חייב. מת מצוה קנה מקומו ארבע אמות, אפילו שדה מלא כורכמין. שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ. אימתי? בזמן שמצאו בשדה. אבל אם מצאו **באמצע דרך**, קוברו או לימין הדרך או לשמאל הדרך. שדה בור ושדה ניר, קוברו בשדה בור. שדה ניר ושדה זרע, קוברין אותו בשדה ניר. שדה כרם ושדה זרע, קוברו בשדה זרע. שדה כרם ושדה אילן, אית תניי תני, קוברו בשדה כרם. אית תניי, תני קוברו בשדה אילן. מאן דאמר קוברו בשדה כרם, אבל בשדה אילן לא, מפני אהל טומאה. מאן דאמר בשדה אילן אבל בשדה כרם לא, מפני הכשר בצירה **שהענבים מוכשרים מהמיץ שיוצא מהם ויטמאו מיד**. אם החליף. אמר ר' אימי בשם ר' שמעון בן לקיש, עובר משום [דברים כא כג] לא תטמא את אדמתך. היו שתיהן בור. שתיהן ניר. שתיהן זרע, קוברו באיזה שירצה. כהן ולוי. יטמא לוי. לוי וישראל. יטמא ישראל. ולא הוא לוי הוא ישראל? אמר ר' אבין, בשעת דוכן שנינו. **תנן, ר' אליעזר אומר, יטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר. וחכמים אומרים, יטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול**. מודין חכמים לרבי אליעזר בכהן גדול **טמא ונזיר טהור**, שיטמא כהן גדול ואל יטמא נזיר. ומודה ר' אליעזר לחכמים בכהן גדול **טהור ונזיר טמא**, שיטמא נזיר ואל יטמא כהן גדול. **תנן, יטמא נזיר שקדושתו קדושת שעה. ואל יטמא כהן שקדושתו קדושת עולם**. הגע עצמך שהקדישו אביו מרחם **קדושת עולם? אעפ"כ זו קדושתו מהתורה, וזו אן קדושתו מהתורה**. אמר רבי הונא בשם רב יוסף. אתיא דר' אליעזר כבית שמאי. כמו דבית שמאי אומרים, תדיר ומקודש **מקודש קודם** ולכן מקדש על היום ואחר כך על היין. כן ר' אליעזר אומר, תדיר ומקודש **מקודש קודם לכן יטמא כהן**, שכהן תדיר ונזיר מביא קרבן שהוא מקודש. נזיר שלשים ונזיר מאה, יטמא נזיר שלשים. נזיר מאה ונזיר עולם, יטמא נזיר מאה. נזיר עולם ונזיר נזירות הרבה נזירות כגון של חמש שנים כל אחת. אית תניי תני, יטמא נזיר עולם. ואית תניי תני, יטמא נזיר נזירות. מאן דאמר לא יטמא נזיר עולם, אלא נזיר נזירות, מפני שתגלחתו מרובה. **שנזיר נזירות מגלח** אחת לחמש שנים. ונזיר עולם אינו מגלח אלא מקל אחת לשנים עשר חדש. ובזה קדושתו חמורה. מאן דאמר לא יטמא נזיר נזירות אלא נזיר עולם. מפני שקרבנותיו מרובין, שנזיר עולם בכל שנה כשמקל בשערו מביא קרבנותיו, ונזיר נזירות כל חמש שנים כשמגלח מביא קרבנותיו. אם החליף? ייבא כהדא, דאמר ר' אמי בשם ר' שמעון בן לקיש. עובר משום לא תטמא את אדמתך. **אף הכא כן** עובר איסור אבל אינו לוקה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ז הלכה ב

מתני': על אילו מהטמאות הנזיר מגלח. על המת, ועל כזית מן המת, ועל כזית נצל, ועל מלא תרווד רקב. [דף לה עמוד א] ועל השזרה ועל הגולגולת, ועל אבר מן המת, ועל אבר מן החי שיש עליהם בשר כראוי, ועל חצי קב עצמות, ועל חצי לוג דם. על מגען ועל משאן ועל אהילן. ועל עצם כשעורה על מגעו

ועל משאו. על אילו הנזיר מגלח, ומזה בשלישי ובשביעי, וסותר את הקודמים, ואינו מתחיל למנות עד שיטהר ויביא את קרבנותיו:

גמ': תנן, על אילו מהטמאות הנזיר מגלח. על המת, ועל כזית מן המת. חד סב שאל מר' יוחנן. כזית מן המת מטמא, כולו לא כ"ש? אמר לו, להביא את הנפל שאין בו כזית. חזר ושאל. אבר מן המת מטמא, כולו לא כל שכן? אמר לו, להביא את הנפל שלא קרשו איבריו ולא נקרמו גידיו. אמר רבי יוסי. לא חכים הוא ההן סבא, דלא חכים משאיל. מכיון דשאל לקדמיתא, לא הוה צריך מישאל תינייתא שהרי אם אין בכל המת כזית ודאי שאין בו גידים ועצמות ואי בעי מישאל תרתיהון, הוה ליה לשאל תינייתא, וחזר מישאל קדמיתא. **כתלמידוי דר' יוסי בן חלפתא דשאלון קדמיתא, ולא שאלון תינייתא.** דהא פשיטא לון מכיון שאין בו כזית, דבר בריא הוא שלא קרשו איבריו. אמר רבי מנא לר' חזקיה. נהיר את דהוה ר' יעקב בר אחא קאים הכא. **ואת תרתין שאילתא דהן סבא שאל על מסכת אהילות.** [משנה אהלות ב א] אלו מטמאין באהל המת וכזית מן המת וכזית נצל ומלוא תרווד רקב השדרה והגלגולת אבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהן בשר כראוי רובע עצמות מרוב הבנין או מרוב המנין ורוב בנינו ורוב מנינו של מת אף על פי שאין בהם רובע טמאין כמה הוא רוב מנינו מאה ועשרים וחמשה. להדא מילה שאל ולא על המשנה שלנו שעוסקת בטמאות שהנזיר מגלח עליהן. ועוד ראה שהוא שאל על אהלות ולא על המשנה שלנו מן הדא, דאמר ר' יוחנן. הייתי סבור שאין הנפלים מהתורה אלא שחכמים גזרו לענין טמאה, אבל ממה שהנפל מושיב את אימו ימי טוהר, הדא אמרה שהנפלים תורה ואילו מהמשנה שלנו פשיטא שהם דאורייתא שאם לא כן לא היה הנזיר מגלח. תני, ר' שמעון בן יוחי אומר. מפני מה אמרו השרץ מטמא בכעדשה, מפני שהשרץ תחילת ברייתו בכעדשה. ר' יודן בעי, אי הכי, המת יטמא פחות מכזית, דא"ר יוחנן, להביא את הנפל שאין בו כזית. ונבילה תהיה מטמא כאפון. דאמר ר' חנינה, אני ראיתי עגל כאפון בשפיר. מאי כדון? למה לא נלמד כמו שר"ש דרש לגבי שרץ לשאר בעלי חיים? דברי ר"ש אינם תורה, אלא מדרשות, בבחינת דרוש וקבל שכן. וכל השיעורים הלכה למשה מסני. אי זהו נצל? בשר המת שנמוק שניתך ונימוח, והמוהל מים היוצאין מבשר המת שקרש. הא עודהו מחוי לא? לא כן אמר ר' חנינה בשם ר' חלבו. המת שהתיכו, הרי זה טמא אף אם לא קרש? חתכו לחתיכות שאין בהם כזית והתיכו, הרי זה טהור. ר' יודן ור' יוסי. חד אמר, לא נאמר קרוש אלא להוציא מי בשר שבו, אבל בשר אף כשנימוח מטמא. וחרנה אמר, שמא שנאמר שקרש, אן הכוונה שרק קרוש מטמא, אלא שיהיה בליחה שנמוחה כמות שאם [דף לה עמוד ב] יקרש ויהא בו כזית יהא מטמא. תנינן רבי יוסי אומר, בשר המת שיבש ואינו יכול להשרות ולחזור כמות שהיה, טהור. מאי טעמא דרבי יוסי? מן הנבילה למד, מה נבילה אם יבשה טהורה. אף המת אם יבש יהא טהור. רבי אמי בעי, אי מה הנבילה אם נסרכת טהורה. אף המת אם נסרח יהא טהור? מעתה אין נצל כרבי יוסי. אשכח תני בשם רבי יוסי יש נצל שאין הלימוד מנבלה לכל ענין. חברייא בעון קומי רבי יוסי. אי מה הנבילה אין לה רקב. אף המת אין לו רקב. אמר לון. לא למד המת מן הנבילה לעצמות, אלא לבשר. אין רקב לבשר, יש רקב לעצמות. כהדא דתני בר קפרא [משלי יד ל] ורקב עצמות קנאה. רבי ינאי אמר כתיב [במדבר יט טז] או בקבר. אפילו נגע בקבר אדם הראשון, אף שמת קדם מתן תורה. חברייא אמרין, סרס קרא ודרוש. או בקבר, או ברקב הוא, מכאן רמז לרקב מהתורה. וכן תני בר קפרא. או בקבר, או ברקב. אמר רבי יודה בן פזי. מלא תרווד אחד נטל הקדוש ברוך הוא ממקום המזבח, וברא בו אדם הראשון. אמר, הלואי ייברא ממקום המזבח ותהא לו עמידה. הדא הוא דכתיב [בראשית ב ז] וייצר ה' אלהים את האדם, עפר מן האדמה. וכתיב [שמות כ כא] מזבח אדמה תעשה לי. מה אדמה שנאמר להלן, מזבח. אף כאן מזבח. כתיב [בראשית ו ג] והיו ימיו מאה ועשרים שנה. קרוב לאלף שנה חיה אדם הראשון, ואת אמר והיו ימיו מאה ועשרים שנה? אלא שלאחר המוות הגוף מחזיק מאה ועשרים שנה, לסוף ק"כ שנה הוא חוזר למלוא תרווד אחד רקב. וקשיא, עוג מלך הבשן מאה ועשרים שנה. ותינוק בן יומו מאה ועשרים שנה? עוג מלא תרווד רקב, ותינוק בן יומו מלא תרווד רקב? מלא תרווד רקב שאמרו, מדתה, מקישרי אצבעותיו ולמעלה, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, מלא היד הגדולה כל כף היד. רבי זעירא ורבי חייא אמרו, רבי הוה מחוי. הדא דרבי מאיר הכין, והדא דרבנן הכין. אי זהו מת שיש לו רקב? הנקבר ערום בארון של שייש, או על גבי ריצפה, או על גבי טבלה של שייש. אבל נקבר בכסותו על ארון של עץ, או ע"ג טבלה של עץ. אין זה רקב, אלא עפר קברות, ואינו מטמא עד שיהיה בו מלא תרווד ועוד. רבי יוחנן אמר, נקבר עמו אפילו גילגלין חגורה קטן, אין זה רקב. אמר ר' יסא בשם רבי יוחנן. שני מתים שקברן זה בצד זה. זה נעשה גילגלין לזה, וזה נעשה גילגלין לזה. ממה נפשך, שאי אפשר שיהיה גילגלין לזה ולא לזה לכן אין לשניהם רקב. התיב אבא בר נתן. הגע עצמך שהביא חצי תרווד רקב מזה, וחצי תרווד רקב מזה,

ועירבן זה בזה **הרי מטמאים. אז למה אמרתה שמשני מתים אין רקב?** והוה עיינן של אבא בר נתן גדולות ואיתחמי גחיק, ואיקפד עלוי רבי יוחנן ומית. אמר רבי יוסא [דף לו עמוד א] הא אזיל גוברא שמת אבא בר נתן, ולא שמעינן כלום, שאין אנו יודעים מה השיב רבי יוחנן. מאי כדון מה ההבדל בן תרווד משני מתים שנקברו יחד שאינו מטמא, ושני חצאים משני מתים שחיברם לתרווד אחד שכן מטמאים? תמן אין כל אחד ראוי למלא תרווד רקב. ברם הכא, כל אחד ואחד ראוי למלא תרווד רקב. נחתכה רגלו. מארכובה ולמעלה, אין לו רקב. מארכובה ולמטה, יש לו רקב. נקברה עמו. מארכובה ולמטן, היא נעשית לו גילגלין. מארכובה ולמעלן, אין נעשית לו גילגלין. חברייה בעו קומי רבי שמואל בר אבדומא. נחתכה מן ארכובה ולמטן וחזר וקשרה, נעשה גילגלין? ואמר לון, אינה נעשת גלגולין, דאין כיני, אפילו לא נחתכה, אראה אותה כאילו היא חתוכה, שהרי תמיד כשהגוף נרקב האברים מתפרדים ותיעשה לו גילגלין. אלא ודאי מכיון שהיא מחוברת לו, כולו גוף אחד הוא. חסר מהו שיהיה לו רקב? נישמעניה מן הדא דתנן, חסר, אין לו רקב, ואין לו תפישת קבר, ואין לו שכונת קברות. רבי יוחנן בעי. כמה יחסר ולא יהיה לו רקב? יבא כ"י דתנינן תמן, כדי שיינטל מן החי וימות. אף הכא כן. הגע עצמך שניקב וושטו. הרי אינו חסר, ואינו חיה האם גם זה אין לו רקב?. לית לך אלא כהדא דתנן, נחתכה רגלו. מן הארכובה ולמטה, יש לו רקב. מן הארכובה ולמעלן, אין לו רקב. היינו רק אם חסר איבר שהנשמה תלויה בו אין לו רקב. נקברה עמו. מן הארכובה ולמטן, נעשית לו גילגלין. מן הארכובה ולמעלן, אין נעשית לו גילגלין. נפלים. מהו שיהא להן רקב? למאן דאמר דמן מטמא ברביעית, ברור שיש להן רקב, שהרי הושוו לגדול לכל ענין. השאלה למאן דאמר שאין דמן מטמא ברביעית אלא בפחות, שלא הושוו לגדול לכל הדינים, האם יש להם רקב או לא? נישמעניה מן הדא דתנן, עפר תלוליות. למה הוא טמא? מפני שהנשים קוברות שם נפליהן. וקס"ד שגזרו משום רקב. אמר רבי יודן אבוי דר' מתנייה. לא מסתברא דא, אלא דמוכי שחין קוברין שם איבריהן. אית לך מימר משם רקב? הרי אן רקב לאברים, אלא משם מגע עצם כשעורה. והא תני, נטל ממנו עפר וסמכו לו בעפר אחר, טהור. האם לא בגלל שכשנתן עפר אחר נעשה זה כגלגולין ולכן טהור? תיפתר כהדין תניא דתני, עקרו לעפר בית הפרס ממקומו, טמא שאולי נשאר שם עצם כשעורה. רבן שמעון בן גמליאל מטהר. אף בתל כשנתן שם עפר טהור. תנן, על השדרה ועל הגולגולת. אמר רבי שמעון בן אלעזר. וירדו בשיטת ר"ש דתני, השזרה והגולגולת, אפי' מכותתין, אפי' מפורקין טמא. שהקבר מצרפן משום אדם באהל שהשדרה ועל הגולגולת רובו של אדם. הא אם היו שלמים מטמאים כמות שהם בלא צרוף קבר [דף לו עמוד ב] תנן, חצי קב עצמות וחצי לוג דם. מתניתא דר' אלעזר בן עזריה דתני, אמר ר' אלעזר. בראשונה היו בתי דינין חלוקין. מקצתן אומרים רביעית דם, ורובע עצמות. מקצתן אומרים, חצי לוג דם, חצי קב עצמות. לנזירות. ורביעית דם ורובע עצמות לטומאת מקדש וקדשיו. אמר ר' יעקב בר אידי בשם ר' שמעון. מדרש אמרוה מפי חגי זכריה ומלאכי. חצי קב עצמות וחצי לוג דם לנזיר.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ז הלכה ג

מתני': אבל הסככות, והפרעות, ובית הפרס, וארץ העמים, והגולל, והדופק, ורביעית דם, ואהל רובע עצמות, וכלים הנוגעין במת, וימי ספירו לפני שנטהר, וימי גמרו מוחלט, על אילו אין הנזיר מגלח. ומזה בשלישי ובשביעי, ואינו סותר את הקודמים. ומתחיל ומונה מיד, וקרבתן אין לו. באמת אמרו, ימי הזב והזבה, וימי הסגירו של מצורע, הרי אילו עולין לו:

גמ': בנתיים מה שלא נמנה עם אלו שהנזיר מגלח עליהם ולא עם אלו שאין הנזיר מגלח עליהם מהו? ר' יוחנן אמר בנתיים להקל, רבי שמעון בן לקיש אמר בנתיים להחמיר. מהו בנתיים? זה אבר מן המת ואבר מן החי שאין עליהן בשר כראוי. ר' יוסי בעי, מניין לעצם כשעורה שמטמא? לא מן הדין קרייה דכתיב [במדבר יט טז] או בעצם אדם. הכא את עבד לה שאינו מטמא אלא כשעורה. והכא גבי אבר מן החי שנלמד מאותו פסוק את עבד לה שמטמא אפילו פחות מכשעורה? תני רבי שמואל בר אבדומא. אבר מן החי לא נלמד מהמלה עצם, אלא מהמילה [במדבר יט טז] בחלל. דתני, בחלל, כל שהוא חלל אפילו פחות מכשעורה. בחלל זה אבר מן המת, ואבר מן החי שאין עליהם בשר כראוי. אמר ר' יוחנן סככות ופרעות תורה הן אצל תרומה, ואעפ"כ אין הנזיר מגלח עלהן. רבי ירמיה בעי, לאזה ענין אמר רבי יוחנן שהם דבר תורה לענין

תרומה? אם לשרוף, אפילו על ספק דבריהן שורפין. אם ללקות על אכילת תרומה או כניסה למקדש, הרי אין לוקים דתני רבי צידינדיה קומי ר' ירמיה, מתניתין פליג על ר' ירמיה. דתנן כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליו, חייבין עליה על ביאת המקדש. וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, אין חייבין עליה על ביאת המקדש. תנן אבל סככות וכ"ו אין הנזיר מגלח עליהם. אמר ר' יוחנן. רובדי אילן שיש בהן ארבעה על ארבעה, הנזיר מגלח. שהם אהל מדאוריתא. אמר רבי יוסי אמר ר' יוחנן. היה רובד שאין בו ארבעה טפחים מאהיל על המת. והיתה ידו אחת [דף לז עמוד א] תחת הרובד שלא כנגד המת, וידו השניה בצד זו מעל לרובד כנגד הטומאה, אין הנזיר מגלח. ר' יוסי בעי. ממה נפשך טמא. אם הרובד חוצץ הוא בפני הטומאה ולכן היד שמעליה לא נטמאת, יאהיל על המת והיד שמתחת הרובד נטמא. ואם אינו חוצץ בפני טומאה ולכן אינו מאהיל על המת ולכן היד שתחתיו לא נטמאת, אל יחוצץ בפני טהרה ותטמא היד שמעליו. אמר רבי יוחנן. המת בבית והנזיר תחת המיטה, נזיר מגלח. שהכלים מביאים את הטמאה ואינם חוצצים בפני הטמאה. כל שכן המת תחת המיטה והנזיר בבית מגלח שגם אם היה חוצץ הרי סוף טומאה לצאת. אמר ר' יוחנן. המת והנזיר תחת כרעי המיטה. תחת מעי הגמל. תחת השקוף. תחת מלתריות. אין הנזיר מגלח. ולא תחת כל דבר שלא נעשה להגן לגור תחתיו. שמע חזקיה ואמר, טהרו מתים. אמר ר' יוחנן, המת בבית והנזיר בטריקלין חדר פנימי שגם הקירות וגם הגג עשויים חלונות חלונות קטנים הנזיר מגלח. וכל שכן המת בטריקלין והנזיר בבית שהנזיר מגלח, שסוף טמאה לצאת. ר' מנא בעי, אם אהל לחוץ יהא אהל להמשיך אם אינו אהל להמשיך תיפקע טומאה. למה אם הנזיר בפנים והמת בבית הנזיר טמא. הרי אם הגג נחשב אהל להביא טומאה למרות שהוא עשוי כרשת הרי הקיר נחשב מחיצה לחסום את הטמאה אף שהוא עשוי כרשת. ואם אין הקיר נחשב מחיצה כיוון שהוא עשוי כרשת ולכן הטומאה ממשיכה לטרקלין, הרי גם הגג שהוא עשוי כרשת לא נחשב אהל, וממה נפשך הנזיר שבטרקלין לא נטמא

[משנה אהלות ו ג] כותל המשמש את הבית ידון מחצה למחצה כיצד כותל שהוא לאויר והטומאה בתוכו מחציו ולפנים הבית טמא והעומד מלמעלן טהור מחציו ולחוץ הבית טהור והעומד מלמעלן טמא מחצה למחצה הבית טמא והעומד מלמעלן ר"מ מטמא וחכמים מטהרין רבי יהודה אומר כל הכותל לבית:

אמר ר' יוחנן. טומאה בתוך כותל הבית. מחצי כותל ולחוץ, אם עמד הנזיר מעליו הטמאה דאוריתא והנזיר מגלח. אמר ר' יאשיה, טומאה טמונה בקרקעו של בית, נזיר מגלח. אמר ר' יעקב בר אחא בשם ר' יאשיה. רוב בניינו ורוב מיניינו של מת אם אין שם רובע קב, אין הנזיר מגלח באמת. אמר ר' אליעזר. כל מקום ששנינו באמת, הלכה למשה מסיני כתיב [במדבר ו יב] והימים הראשונים יפלו כי טמא נזרו. מיכן שימים טמאים נופלים. ויסתור ימים טמאים שנמנו במשנה? אין לך סותר אלא ימי המת בלבד דכתיב כי ימות מת עליו. ולמה לא יעלו ימי ספירו לפני שנטהר, ימי גמרו כשהוא מוחלט? הרי הדין נותן, מה אם ימים של זב וזבה שעושין משכב ומושב, את אומר עולין. ימים אילו שאין עושין משכב ומושב, אינו דין שיעלו? מה חמית מימר שאין עולין? אמר רב בשם רבי שמעון בן לקיש דכתיב [שם ה] גדל פרע שער ראשו. ימים של גידול שיער עולין. ולכן טהור מתוך הסגר שאינו מגלח, עולים לו ימי הסגרו. ימים של [דף לז עמוד ב] העברת שיער, אין עולין, לכן ימי ספרו שבסופם מגלח אן עולים לו. עד כדון בימי ספירו, בימי גמרו מניין שאינם עולים? הרי לא בהכרח שיגלח בהם שהרי אולי ישאר טמא לעולם או לפחות עד אחר הנזירות אמר ר' יוחנן בשם ר' ינאי דכתיב [במדבר יב יב] אל נא תהי כמת. מה ימי המת, אין עולין. אף ימי החלט אין עולין. חד בי רבי אמר הדא דר' יוחנן קומי ר' שמעון בן לקיש, ולא קיבל עליו. אמר ליה, הכא את עבד לה הסגר. שאתה דורש מהפסוק על ימי החלט כמו שאמרתה, והכא את עבד לה הסגר כמו שנראה? לית יכיל, דאמר ר' יוחנן בשם ר' ינאי. אל נא תהי כמת וכ"ו וכתוב תסגר. מה ימי הסגר שבעה אף ימי אבלות המת שבעה:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ז הלכה ד

מתני': ר' אלעזר אמר משום רבי יהושע. כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה, חייבין עליה על ביאת מקדש. וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, אין חייבין עליה על ביאת המקדש. אמר ר' מאיר, לא תהא זו קלה מן השרץ. אמר ר' עקיבה. דנתי לפני רבי אליעזר. מה אם עצם כשעורה שאינו מטמא את האדם באהל, הנזיר מגלח על מגעו ועל

משאו. רביעית דם שהיא מטמא את האדם באהל, אינו דין שיהא הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה? אמר לי, מה זה עקיבה? אין דנין כאן מקל וחומר. וכשבאתי והרציתי את הדברים לפני ר' יהושע אמר לי. יפה אמרת, אלא כך אמרה הלכה:

גמ': תמן תנין, שנים טמאין במת. אחד שנגע במת טמא טומאת שבעה, ואחד שנגע בו טמא טומאת ערב. שלשה טמאים במת. שנים טמאים טומאת שבעה, וא' טמא טומאת ערב. ד' טמאים במת. ג' טמאים טומאת ז', וא' טמא טומאת ערב. כיצד שנים? הנוגע במת, טמא טומאת שבעה. ואדם הנוגע בו, טמא טומאת ערב. כיצד שלשה? אדם נגע במת, וכלים באדם, טמאים שבעה, והשלישי בין אדם שנגע בכלים בין כלים שנגעו בכלים, טמאים טומאת ערב. וכן לארבעה. אמר ר' יוחנן בשם רבי ינאי. וכולהון תורה הן אצל תרומה. אבל על ביאת המקדש, אינו חייב אלא על אדם שני שנגע באדם הראשון שנגע במת, שהוא ראשון לטומאה, אבל אם נגע בכלי שנגע באדם שנגע במת. אף שגם הוא ראשון לטומאה, אינו חייב על ביאת מקדש. מה טעם? דכתיב [שם יט כ] ואיש אשר יטמא ולא יתחטא וכ"ו את מקדש ה' טמא. הנוגע באדם הטעון חיטוי, חייב על ביאת מקדש. ושאין טעון חיטוי, אינו חייב על ביאת המקדש. התיבון הרי אדם הנוגע בכלים הנוגעים במת. טעון חיטוי, והוא שני ולדבריו אינו עובר על ביאת מקדש? אמר ר' אבין בר חייה. לרבי יוחנן דווקא בטומאת איש באיש הטעון חיטוי, חייב על ביאת מקדש, ולא בטומאת איש בכלים, שאפילו הטעון חיטוי, אינו חייב על ביאת מקדש. דכתיב איש אשר יגע. מילתיה דרבי אבין בר חייה אמרה, דאינו חייב אלא על הנוגע בראשון שנגע במת בלבד. מאחר שאילו אדם באדם אינו חייב אלא על הנוגע בראשון שנגע במת בלבד. אף הכא אינו חייב אלא על הנוגע בראשון [דף לח עמוד א] בלבד אף שגם האדם שנגע בכלי טעון חיטוי, הנוגע בו כבר לא חייב. אמר רבי יוסי, מה שפטרנו אדם שנגע באדם שנגע בכלים שנגעו במת אף שהוא ראשון לטומאה כיוון שהוא שלישי לנגיעה זה דווקא והוא שטבל, שאז טומאתו חלשה. אבל אם לא טבל, אם הוא ראשון לטומאה, חייב מכל מקום. שאם לא טבל, הדא היא דרבי, דרבי אמר. כל הטמאים בטומאתן עד שיבואו במים. אמר ר' אילא. הוא עצמו שנגע בטמא מת חייב. אמרה ואמר טעמא. דכתיב איש אשר יטמא. שנגע באיש שנגע במת שהוא ראשון לטומאה, והוא שני למגע המת, ולא שנגע בכלי שנגע באדם שנגע במת שהוא שלישי בסדר, אף שגם הוא ראשון לטומאה, כדאמר רבי אבון בר חייה, בטומאת איש באיש ולא בטומאת אדם בכלים. אמר רבי זריקא בשם רב המנונא. תנא תמן פליג על רבי אילא דתנן, כלי שחציו מן החלמה חרס שליבנו בביצה וי"א מן מתכת וחציו מן הגללים. אין חייבין עליו על ביאת המקדש. מפני שחציו מן החלמה וחציו מן הגללים, אבל אם היה כולו מן החלמה, חייב. מנו חייב? לא הנוגע? ולא שני שנגע בראשון הוא? שהכלי נגע באדם שנגע במת. נמצא שהכלי שני בסדר, והנוגע בכלי יהיה שלישי בסדר, וראשון לטומאה? א"ר פינחס קומי רבי יוסי. תיפתר, בשזרקו. אמר ליה, אי בשזרקו הרי אין בו כרת. כהדא דתני על רחיצת גופו אם לא טבל ונכנס למקדש ענוש כרת, ועל בגדיו בארבעים. שעל הכנסת כלים טמאים אין כרת. א"ר אלעזר בי רבי יוסי קומי ר"י. אוף אנן תנינן תניי דמסייעא להדין תנייא קדמייא שעל טמאת כלים לא חייבים כרת על ביאת מקדש דתני, ר' אלעזר אמר משום ר' יהושע. כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה, חייבין על ביאת מקדש. וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה. אין חייבין עליה על ביאת המקדש. נגע בראשון שנגע במת, שהנזיר מגלח עליו, חייבין עליו על ביאת מקדש. נגע בשני בכלי שנגע באדם שנגע במת, שאין הנזיר מגלח עליו, אין חייבין עליו על ביאת המקדש. מכאן שאין הנזיר מגלח על טמאת כלים, וממילא אין חייבים על ביאת מקדש. אמר רבי יוחנן אין מכאן ראייה. שהמשנה לא אמרה את הכלל הזה אלא גבי טמאות הפורשות מן המת ונצרכה לרביעית דם ורובע עצמות שאין הנזיר מגלח עליהן, אין חייב עליהן. חצי לוג דם וחצי קב עצמות שהנזיר מגלח עליהן, חייבין עליהן על ביאת המקדש. אמר רבי ירמיה. הוינן סברין מימר, מה פליגי? לקרבן [דף לח עמוד ב] אבל למלקות, לוקין אפילו על השלישי אפילו על הרביעי בסדר אם הוא ראשון לטומאה. תני ר' יוסי צידידיה קומי רבי ירמיה ופליג על רבי ירמיה, דתני, כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה, לוקין עליה על ביאת המקדש. וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה, אין לוקין עליה על ביאת המקדש, משמע שפטור לגמרי בן מקרבן בן ממלקות. אמר ר' יוסי בי ר' בון ור' ינאי אמר בשם ר' יוחנן. אין מכאן ראייה. שהמשנה לא אמרה את הכלל אלא גבי טמאות הפורשות מן המת ונצרכה לרביעית דם ורובע עצמות שאין הנזיר מגלח עליהן, אין לוקין עליהן. חצי לוג דם וחצי קב עצמות שהנזיר מגלח עליהן, לוקין עליהן:

הדרן עלך פרק כהן גדול

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ח הלכה א

מתני': שני נזירין שאמר להן אחד, ראיתי אחד מכם שניטמא ואיני יודע אי זה מכם מביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה. ואומר, אם אני הוא הטמא, קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך. ואם אני הוא הטהור, קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך. וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר. אם אני הוא טמא, קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי. ואם אני הוא הטהור, קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך, וזה קרבן טהרתך. מת אחד מהן. אמר ר' יהושע. יבקש אחד מן השוק וידור כנגדו נזיר ויאמר. אם טמא הייתי, הרי אתה נזיר מיד. ואם טהור הייתי, הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום. וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ויאמר. אם אני הוא הטמא, קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך. ואם אני הוא הטהור, קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק. וסופרים שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר. אם אני הוא טמא, קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך, וזה קרבן טהרתי. ואם אני הוא טהור, קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה בספק, וזה קרבן טהרתך. אמר לו בן זומא, מי שומע לו שידור כנגדו? אלא מביא חטאת העוף, ועולת בהמה ואומר. אם טמא הייתי, החטאת מחובתי והעולה נדבה. ואם טהור הייתי, העולה מחובתי והחטאת בספק. וסופר שלשים יום ומביא קרבן טהרה ואומר. אם טמא הייתי, העולה ראשונה נדבה וזו חובה. ואם טהור הייתי, העולה ראשונה חובה, וזו נדבה. וזה שאר קרבני. א"ר יהושע, נמצא זה מביא קרבנותיו חציים. אבל הודו חכמים לדברי בן זומא:

גמ': ולא סוף דבר כשאמר להן אחד ראיתי את אחד מכם שניטמא ואיני יודע אי זה מכם. אלא אפילו אמר להם ראיתי אחד מכם שנזר ואיני יודע אי זה מכם, שניהן נוהגין נזירות על פיו. בשאינן מכחישינן אותו. אבל אם מכחישינן אותו, לא בדא. היו שני עדים מכחישינן אותו, יבא כהדא דתנן, עד אומר ניטמא, והוא אומר לא ניטמאתי, טהור. ב' אומרין ניטמאת, והוא אומר לא ניטמאתי. שניהן נאמנין ממנו דברי ר"מ. וחכ"א הוא נאמן ע"י עצמו. אמר רב יהודה בשם רב [דף לט עמוד א] כיני מתניתא. רבי מאיר מטמא ורבי יהודה וחכמים מטהרים. אמר ר' יוחנן כיני מתניתא ר"מ מטמא ור' יהודה מטהר. מיליהון דרבנן מסייעין לר' יוחנן, שאין חכמים מסכימים לשיטת רבי יהודה. דא"ר גוריון בשם ר' יוסי בן חנינה. לא א"ר יודה אלא בטומאה ישנה, שיכול לומר נטמאתי ונטהרתי, ומגו שאם היה טוען כך היה נאמן, אף באומר לא נטמאתי נאמן. אבל בטמאה חדשה כגון שאמר לו עכשיו נטמאתה, אין לו מיגו ואינו נאמן. ותני כן, ומודים חכמים בחלבים שנאמן לאמר לא אכלתי במיגו שיכול לאמר מזיד הייתי ופטור מקרבן. הוא הדבר אכילת חלב הוא הדבר על ביאת המקדש, אבל לא בטומאה. ואם היו חכמים כרבי יהודה, ויודון ליה בטומאה? מפני טומאת נזיר שאין לו מיגו שאם יטען שנטהר, אומר לו איכן הוא קרבנך שהבאת? ויודון ליה בתרומה? רואים שחכמים חולקים על רבי יהודה ורק כשיש מיגו סוברים כמותו עד כאן קשי רבי חנינה. ר' מנא שמע לן שאין חכמים מסכימים לשיטת רבי יהודה כשיטת רבי יוחנן מן דבתרה דתנן, שנים אומרים אכלת חלב והוא אומר לא אכלתי, ר"מ מחייב וחכמים פוטרים. אמרו לו, מה אם ירצה לומר מזיד הייתי?, משמע שדווקא אם יש לו מיגו הוא נאמן, אבל אם אין מיגו חכמים כרבי מאיר. בשפחה חרופה איזה מיגו אית לך? הרי שוגג חייב ומזיד חייב. שיכול לומר הערתי אבל לא גמרתי [דף לט עמוד ב] יבא כ"י דאמר רשב"ל. שיכול לומר נאנסתי מפני כשפים שעשת לי ופטור באונס. בנזירות מה אית לך?, הרי שוגג חייב, מזיד חייב, אנוס חייב. דכתיב [במדבר ו ט] בפתע. לרבות השוגג. בפתאום. לרבות האונס. שיכול לומר, תנאי היה בלבי, לכשאטמא תיפקע נזירותי ממני, ויאמרו לו אם פקעה, למה אתה נוהג נזירות עכשיו? שיכול לומר תניי היה בלבי. לכשאטמא תפקע נזירותי ממני ומיד תחול עלי נזירות אחרת. בשבועות מה אית לך? הרי שוגג חייב, מזיד חייב. ואן אפשרות לתרץ כמו שתרצנו בנדריים שהיה לו תנאי. שהרי תניי

בנדירים ואין תניי בשבועות שהרי משביעין אותו על דעתם. אף בשבועות יש מיגו, ואתייא כ"י דאמר רבי אבא אמר רב יהודה. מה שנאמר שבשבועות חייב בקרבן בן בשוגג בן במזיד הכוונה בשוגג, בקרבנה, ובמזיד בקרבנה. אבל אם אמר סבור הייתי שאין זו שבועה, פטור. ואף בשבוע יש מיגו שיכול לטעון לא ידעתי שזו שבוע. מכל אילין מיליאי לא מצי תנייה אי מודו ליה רבנן לרבי יהודה או לא, דבכל הני איכא מיגו, ואפילו נגד שני עדים נאמן הוא. אבל הכא מצי תנייה שאם אין לו מיגו אפילו עד אחד נאמן. דר"י אמר, עד אחד אמר פלוני אכל חלב והתירתי בו, אינו לוקה דכתיב לא יקום עד אחד באיש לכל עוון ולכל חטאת. אמר לו אחד חלב הוא. כיוון שעד אחד נאמן באיסורים. התרו בו שנים, לוקה. ועיקר עידותו לא בעד אחד הוא? ואף על פי כן הוא לוקה, כיון שהתורה האמינה עד אחד באיסורין. שהרי עד אחד נאמן בסוטה, אף אם מזה יצא שתפסיד את כתובתה. אבל אם מעיד רק להפסיד כתובתה אינו כלום. וכן ממה דר' יודה אומר. אמר עד אחד פלוני נזיר וניטמא התירתי בו, אינו לוקה. אמר לו אחד נזיר אתה, והיה נוהג בנזירות על פיו. שמה יין וניטמא למתים והתרו בו שנים לוקה. ועיקר עדותו, לא בעד אחד הוא? וכן ממה דר' מנא אמר. אמר עד אחד פלנית כהנת זזינת, ובא עליה בעלה כהן והתירתי בו, אינו לוקה. נסתרה בפני שנים. אמר אחד אני ראיתיה שניטמאת, ובא עליה בעלה כהן והתרו בו שנים לוקה. עיקר עדותו לא בעד אחד הוא? תנן, שני נזירין שאמר להן אחד, ראיתי אחד מכם שניטמא ואיני יודע אי זה מכם. מביאין קרבן טומאה וקרבת טהרה. הדא דתימר בעומד בסוף שלשים של שניהם. שאם לא כן, זה שלא נטמא אסור בתגלחת תוך ימי נזרו, אלא ממתינין עד שיכלה זמן נזירותו ואח"כ מגלחין. בשהיה זה נזיר שלשים וזה נזיר שלשים. אבל אם היה זה נזיר שלשים וזה נזיר מאה. ממתינין לו עד מאה, שמא זה שנזר מאה טהור ואסור בתגלחת תוך ימי נזרו. ר' יעקב דרומיא בעא קומי ר' יוסי. אותו שנזר שלשים וממתין עד שיכלו מאה של חברו, אם ניטמא באותן הימים מה הן? אמר לו, כיוון שעכשיו אולי שניהם טמאים, אין להם תקנה אלא לעשות כמו מי שמת חברו שמבקש לו אחד [דף מ עמוד א] מן השוק. שמה יין בתוך שלשים יום הראשונים, לוקה. בתוך שלשים יום האחרונים, אינו לוקה. הבא מן השוק אינו לוקה. לא על הראשונים ולא על האחרונים, דלעולם התראת ספק היא אצלו. שהוא מתנה ואומר לו, אם טמא הייתי, הרי אתה נזיר מיד. ואם טהור הייתי, הרי אתה נזיר לאחר שלשים יום. עד כדון בשהתרו בו על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. התרו בו על שניהן כאחד, פלוגתא דר' יוחנן ורשב"ל. דאיתפלגון בשני ימים טובים של גליות. ר' יוחנן אמר, מקבלין התרייה על ספק שמתרים על שני הימים כאחד ואומרים לו אם תעשה מלאכה גם ביום הראשון וגם ביום השני תלקה. רשב"ל אמר, אין מקבלין התרייה על ספק. אמר נזרתי ואיני יודע מה נזרתי. אם לעכשיו, אם לאחר זמן. אמרים לו שינהג שני נזירות, זו לעכשיו וזו לאחר זמן. ומביא קרבן אחד על שניהם. שמה יין בתוך שלשים ימים הראשונים אינו לוקה, שמא לא נדר אלא לאחר שלשים. בתוך שלשים האחרונים לוקה. וחש לומר שמא הראשונים בתוך נזירותו והאחרונים לאחר נזירותו וכבר סיים נזירותו ולמה ילקה? כתיב כל ימי נזרו. לעשות ימים שלאחר מלאכה, כבתוך מלאכה עד שיביא קרבן ליון לטומאה ולתגלחת. תנן, א"ר יהושע, נמצא זה מביא קרבנותיו חציים. ומה בכך אם יביא קרבנותיו חציים? באמת אן בכך כלום, אלא שרבי יהושע שאל, כדי שלא תנעול תשובה מבית הוועד. שילמדו התלמידים לשאול גם שאלות פשוטות. נזיר שנטמא בספק רשות היחיד ואינו בפסח. ר' הושעיא רבה אמר, הנזיר מגלח שספק טומאה ברשות היחיד כודאי טמא. ר' יוחנן אמר, אין הנזיר מגלח. דתנינן תמן. כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה, חייבין עליה על ביאת מקדש. וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה. אין חייבין עליה על ביאת מקדש. ולפי שאם נטמא בספק טומאה ברה"י ונכנס למקדש אינו חייב, גם הנזיר לא מגלח עליה. יחיד שנטמא בספק טמאה ברשות היחיד בפסח. רבי הושעיא אמר, ידחה לפסח שני, שספק טמאה ברשות היחיד כודאי טומאה. רבי יוחנן אמר, עדיין היא ספק ומשלחין אותו לדרך רחוקה. ואתייא כ"י דאמר רבי יוחנן. ניטמא טומאת התהום, משלחין אותו לדרך רחוקה. רוב ציבור שניטמא בספק רשות היחיד בפסח. ר' יוחנן אמר, יעשה בספיקן, וינהגו בו בטהרה שמא הם טהורים, והמעוט שהם טהורים יעשו את הפסח בטהרה. והמיעוט שהם ודאי טמאים לא יעשו. ור' הושעיא אמר, יעשה בטומאה. אף ר' הושעיא רבה מודי שיעשו בספיקן. לא אמר ר' הושעיא [דף מ עמוד ב] אלא לחומרין. שנזיר מגלח ויחיד נדחה לפסח שני. אבל לקולה שיעשו בטמאה, לא אמר. ר' יוחנן אמר בשם רבי בנייה. ישראל ערל שנטמא במת מזין עליו. שכן מצאנו שקיבלו אבותינו במדבר הזייה ערלים. שהרי לא מלו במדבר מחמת הדרך, והיו טמאי מתים לאבותיהם. והיו טעונים הזייה, והיזו עליהם בהיותם ערלים שנאמר [יהושע ד, יט] והעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון. ובעשרה לחדש לא מלו

משום חולשת הדרך, ומלו בי"א בניסן, ואם לא הזו עליהם כשהיו ערלים, לא נמצאו להם ארבעה ימים עד י"ד הדרושים בין הזאת ג' להזאת ז'. אלא ודאי הזו עליהם בהיותם ערלים. אמר רב חסדא, **אתיא כמאן דאמר, באחד עשר מלו ברם כמאן דאמר בעשירי מלו, לא קיבלו הזייה ערלים** שמלו בעשרי והיזו עליהם. אמר רבי אבון, **מכל מקום לא מנו להזייה ערלים? שהרי שלושה ימים ראשונים שמנו ודאי היו ערלים.** אמר ר' אלעזר בשם ר' חנינה, מעשה בכהן ערל שהיזה, והוכשרו הזיותיו. **ותני כן, ר' אליעזר בן יעקב אומר איסרטיטוטות** שומרים י"א שראל ערלים וי"א גויים שהתגירו **היו שומרי צירין** שערים **בירושלם, ומלו וטבלו ואכלו פסחיהן לערב.** שישראל שמל לא צריך הזיה

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

אם נטמא בנזירות ונטהר מצרעתו. קדם פועל כמצורע שנטהר שצריך להתגלח ולהביא שתי ציפורים ולחכות שבעה ימים ושוב להתגלח ולהביא אשם חטאת ועולה. ואם הוא דל מביא שני תורים אחד לחטאת ואחד לעולה ואשם אח"כ ימתין שבעה ימים ויגלח עבור תגלחת נזירות טמאה. שתגלחת הצרעת אינה עולה לו. אח"כ עוד שלושים יום לנזירותו ומביא חטאת ועולה ושלמים ומגלח יחד ארבעים וארבע ימים

אם ספק אם נטמא בנזירותו וספק אם היה מצורע ונטהר. צריך לגלח לצרעתו אבל אינו יכול לגלח שמא הוא נזיר טהור, לכן ממתין שלושים יום ומגלח עבור הצרעת ומביא שתי ציפורים וסופר שבעה ימים וצריך וצריך להתגלח תגלחת שניה לצרעת. אבל שמא לא היה מצורע אלא נזיר טמא, והתגלחת הראשונה הייתה תגלחת הטמאה ומיד התחילה נזירות הטהרה ואסור בתגלחת. לכן ממתין עד שלושים יום לתגלחת שניה לצרעתו ונמצא שיכול לאכול בקדשים אחר שישים יום. וצריך למנות שבע ימים ולגלח שמא הוא גם נזיר טמא, אבל כיוון שאולי הוא לא היה טמא אלא רק מצורע ומיד אחד תגלחת שניה של מצורע התחילו שלושים ימי נזירותו ואסור בתגלחת, לכן מגלח רק אחר שלושים יום. ולאחר מכן סופר עוד שלושים יום לנזירות טהרה ומגלח ומביא קרבנות נזירות טהרה נמצא שותה יין אחר מאה עשרים יום

פרק ח הלכה ב

מתני': נזיר שהיה טמא בספק, ומוחלט בספק. אוכל בקדשים לאחר ששים יום, ושותה ביין ומיטמא למתים אחר מאה ועשרים יום. שתגלחת הנגע דוחה לתגלחת הנזיר, בזמן שהיא ודאי. אבל בזמן שהיא ספק אינה דוחה:

גמ': אי זהו מוחלט מספק? שנים שבאו אצל כהן ולשניהם היה נגע, והחליט את אחד מהן, ולא הספיק להחליט את השני עד שנחלפו לו נמצא ששניהם ספק. זהו מוחלט בספק. הדא היא דתני רבי חייה. ספק נזיר טמא ספק נזיר טהור, אבל נזיר ודאי היה. ספק מצורע טמא ספק מצורע טהור, אבל מצורע ודאי היה. אוכל בקדשים אחר ששים יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ ימים. כיצד? אמרו לו נזיר טמא אתה, צא ומנה שבעה. והזה ושנה וגלח והביא קרבנות טמאה. מנה שבעה ורצה לגלח, אמרו לו, **אולי נזיר טהור אתה ואין נזיר טהור מגלח קדם שלושים.** צא והשלימן לשלשים. מנה שלשים ורצה לגלח.

אמרו לו, נזיר טהור אתה ואין נזיר טהור מגלח אלא על מיני דמים. דין נזיר טהור ג' בהמות החטאת והעולה והשלמים ודין נזיר טמא חטאת העוף ועולת העוף וכבש לאשם. ודין המצורע שתי צפרים בתגלחת הראשונה ולאחר ז' מגלח תגלחת שניה מביא שלש בהמות החטאת והאשם והעולה. ואם דל הוא, מביא כבש לאשם וחטאת העוף ועולת העוף. ה"ז מביא עולה ומגלח עליה. **שהרי תגלחת זו היא ספק תגלחת נזיר טהור, וספק תגלחת נזיר טמא, וספק תגלחת מצורע מוחלט. ומביא עולת בהמה משום ספק נזיר טהור. שאף שצריך שלש בהמות אם גילח על אחד משלשתן יצא.** [דף מא עמוד א] **וחטאת העוף שמא היה נזיר טמא ומתנה עליה ואומר. אם טמא הייתי, החטאת מחובתי והעולה נדבה, שהטמא מביא שתי תורים אחד לעולה ואחד לחטאת.** אם טהור הייתי, העולה מחובתי והחטאת ספק ואינו מתנה שאם הוא טהור תהיה לחטאת של נזירות טהרה, כיוון שבנזירות טהרה שצריך להביא בהמה. כיצד עושין לו להחמיר? **קדם שמגלח מביא שתי ציפורי דרור. שוחט אחד מהן על כלי חרש על מים חיים, חופר וקוברו בפניו ואסורה בהנייה, ואת השנייה משלח.** וגילח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שמצורעין מגלחין אותה. **ומונה שלשים יום, ומביא עולת בהמה אחרת. ומתנה עליה ואומר, אם טמא הייתי, העולה הראשונה נדבה וזו חובה, וחטאת העוף שהבאתי קדם מחובתי.** ואם טהור הייתי, העולה הראשונה חובה, וזו נדבה, והחטאת ספק. **ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו, כדרך שמצורע מגלח דשמה תגלחת שניה של מצורע היא.** ר"ש אומר. למחרת הוא מביא אשמו ולוג שמן על גביו כמו מצורע ביום השמיני, ומתנה עליה ואומר. אם מצורע הייתי, הרי הוא חובתי. ואם לאו, הרי הוא ספיקי **וילך לשלמי נדבה.** וישחוט בצפון, וטעון מתן בהונות, ונאכל לזכרי כהונה ליום ולילה עד חצות. אבל חכמים לא הודו לרבי שמעון, שהוא מביא את הקדשים לבית הפסול, שממעט באוכלין ובזמן אכילתן. **להביא חטאת בהמה, אינו יכול, שמא לא היה מצורע מוחלט, ולא מוטל עליו חובה להביא חטאת בהמה. חטאת העוף, אינו יכול.** שהרי עשיר שהביא קרבן עני לא יצא. כיצד יעשה? יכתוב נכסיו לאחר, ויביא קרבן עני. נמצא עשיר מביא חטאת עוף. ומתנה עליה ואומר. אם טמא הייתי **שהייתי מוחלט, הרי זה חובתי.** ואם לאו,

הרי הוא ספק. ואוכל בקדשים מיד. לשתות יין וליטמא למתים אינו יכול, **שלא יכל להתחיל ספירת ימי נזירותו בן של טומאה בן של טהרה כל עוד לא נטהר מצרעתו**. שאין נזירותו עולה לו מתוך צרעתו. כיצד עושין לו? כדברי בן זומא שאמר שאינו יכול למצא אחד מן השוק שיזיר כנגדו, דמי שומע לו שידור כנגדו. הרי זה מונה שלשים יום. ומביא עולת בהמה, ומגלח עליה. **וחטאת העוף ומתנה עליה ואומר**. אם טמא הייתי, החטאת מחובתי והעולה נדבה **שהרי נזיר טמא אנו מביא בהמה לעולה**. אם טהור הייתי, העולה מחובתי וחסאת ספק. מונה שלשים יום, ומביא קרבנותיו שלמין ומתנה עליהן ואומר. אם טמא הייתי, העולה הראשונה נדבה, וזו חובה. ואם טהור הייתי, העולה הראשונה חובה [דף מא עמוד ב] וזו נדבה, והחטאת **שהבאתי ספק**. ומגלח שותה יין ומטמא למתים מיד. בד"א? בזמן שנזר **שלושים יום**. אבל אם נזר שנה, אוכל בקדשים לאחר שתי שנים. שותה ביין ומטמא **למתים** אחר ד' שנים. אמר רבי יוחנן. זו דברי בן זומא **שסובר כרבי שמעון, שיכול להביא אשם ולהתנות שאם אינו טמא יהיה לשלמים. אבל לדברי חכמים, לעולם הוא בחליטו עד שיניף האשם**. רבי ירמיה בעי, **כיוון שאנו חוששים שמא יניחו מלאכל אשם זה יבא לבית הפסול**, יהא זה בחליטו? אמר ליה רבי יוסי. למה לא יהיה נדחה **מספק זה?** הרי מצינו כמה אשמות דוחין מפני ספיקות. דתנינן תמן. אשם שנתערב בשלמים. רבי שמעון אומר, שניהם ישחטו בצפון, ויאכלו כחומר שבהן. אמרו לו, אין מביאין קדשים לבית הפסול. רבי יעקב דרומיא בעא קומי רבי יוסי. ויעשו לו תקנה ליינו **שלחכמים יעשו הכל כדעת בן זומא רק לא יביאו אשם, ובכך אף שלא יוכל לאכול קדשים לפחות יהיה מותר ביין**. אמר ליה כתיב [במדבר ו יח] וגלח הנזיר פתח אהל מועד. הראוי לבוא אל פתח אהל מועד **וכ"ו ואחר ישתה הנזיר יין**. יצא זה שאינו ראוי לבוא אל אהל מועד. אמר רבי זעירא בשם רבי יודן. מתניתא אמרה כן. דתנן רבי שמעון אומר. **כיון שנזרק עליו אחד מן הדמין, הותר הנזיר לשתות יין, וליטמא למתים**. משמע שצריך לבא אל פתח אהל מועד כשזורקים את הדם ^{שיהיה כעין עליו}. תגלחת מצורע מותר בהנאה, ותגלחת נזיר אסור בהנאה. **נזיר מצורע** שערו מהו? אמר רבי יעקב בר אחא, איתפלגון רבי יוחנן ורבי שמעון בן לקיש. רבי יוחנן אמר, שערו אסור. רבי שמעון בן לקיש אמר, שערו מותר. רבי זעירא בעי. במצורע שנזר פליגין? או בנזיר שנצטרע פליגין? אין תימר במצורע שנזר פליגין. הא בנזיר שנצטרע, דברי הכל הוא אסור. אין תימר בנזיר שנצטרע פליגין, הא במצורע שנזר, דברי הכל מותר. רבי ירמיה פשיטא ליה **דבמצורע שנזר פליגין הא בנזיר שנצטרע דברי הכל אסור**. תגלחת מצוה של ספק מצורע. מהו שתדחה לאיסור תגלחת הראש והזקן? נישמענה מן הדא דתנן, ומגלח ראשו וזקנו וגבות עיניו כדרך שמצורעין מגלחין. ולמה לא חש לומר שמא אין זו תגלחת מצוה מצורע. ואינו אסור משום בל תשחת? **רואים שמספק מותר**. שמואל בר אבא אמר תיפתר בסריס. והא תנינן זקן אית לך מימר סריס? [דף מב עמוד א] לית לך אלא כדאמר רבי יעקב בשם רבי יוחנן. נטלן מלמטן למעלן אסור. אבל אם גילח את הראש ואחר כך את הזקן אינו אסור. רבי יוסי בר אבין אמר לא שנייא היא למטן למעלן היא למעלן למטן. **רואים שמספק מותר. נזיר שהיה טמא בספק ומוחלט ודאי, אוכל קדשים לאחר שמונה ימים, ושותה יין ומיטמא למתים לאחר שישים ושמונה ימים**. שתחילה מגלח תגלחת ראשונה של מצורע ואחר שבעה ימים תגלחת שניה של מצורע ואז הוא מותר בקדשים. אבל אנו יכול לגלח לטומאה שמא אינו טמא ואסור בתספורת. לכן ימתין שלושים יום ויגלח לספק טומאה ושוב יספור שלושים לנזירות הטהרה. **טמא וודאי ומוחלט בספק אוכל בקדשים לאחר שלושים ושבעה ימים**. ושותה יין ומיטמא למתים לאחר **שבעים וארבע ימים**. שסופר שבעה שמא הוא טמא ומגלח ועולה לו לתגלחת ראשונה של מצורע אבל אינו יכול לגלח אחר שבעה ימים תגלחת שניה של מצורע שמא התחילו נזירות טהרה לכן מגלח אחר שלושים יום ואז הוא מותר בקדשים. וסופר שבעה ומגלח לטומאה ממא נפשך שאם הוא היה מצורע הרי הם לטמאתו ואם לא היה מצורע כבר סיים הכל וסופר עוד שלושים לנזירות טהרה ומותר ביין **טמא ודאי ומוחלט ודאי**. אוכל בקדשים לאחר שמונת ימים. שותה ביין ומיטמא למתים אחר מ"ד יום. מגלח תגלחת ראשונה של מצורע ואחר שבעה ימים מגלח תגלחת שניה של מצורע ומותר בקדשים. אח"כ ימתין שבעה ימים ויגלח עבור תגלחת נזירות טמאה. שתגלחת הצרעת אינה עולה לו. אח"כ עוד שלושים יום לנזירותו אמר רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי. זאת אומרת, שהתער סותר בנזיר טמא שבעה. **שאם לא כן, יזה בשבעה הימים שאחר תגלחת ראשונה של מצורע ויגלח בשביעי לצרעתו ולטמאתו, ואם צריך לגלח במיוחד לטמאה שיגלח בשמיני לטומאתו. אלא ודאי תער סותר לנזיר טמא וצריך להמתין אחר התגלחת**

שבעה.

הדרן עלך פרק שני נזירין

פרק ט הלכה א

מתני': העכו"ם אין להן נזירות. נשים ועבדים יש להן נזירות. חומר בנשים מבעבדים, שהוא כופף את עבדו לעבור על נזירותו וממשיך נזירותו ואינו כופף את אשתו. חומר בעבדים מבנשים. שהוא מיפר נדרי אשתו ואינו מיפר נדרי עבדו. היפר לאשתו, היפר לה עולמית. היפר לעבדו, כשיצא לחירות השלים את נזירותו. עבר מכנגד פניו ברח ר"מ אומר לא ישתה. ור' יוסי אומר ישתה:

גמ': כתיב [במדבר ו] **דבר אל בני ישראל ואמרתה אליהם איש כי יפליא לנדור נדר.** בני ישראל נודרין בנזיר ואין העכו"ם נודרין בנזיר. **ואמאי?** כמה דאת אמר [ויקרא כב יח] **איש איש מבית ישראל ומן הגר בישראל אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעולה.** מה ת"ל איש, להביא העכו"ם שנודרין נדרים ונדבות כישראל. אמור אף הכא כן? שנייא היא דכתיב בתגלחת הטמאה [במדבר ו יא] **וכפר עליו מאשר חטא על הנפש.** את שיש לו כפרה. יצאו עכו"ם שאין להן כפרה [דף מב עמוד ב] **תמן תנינן,** העכו"ם. רבי מאיר אומר, נערך אבל לא מעריך בני ישראל ללמד שגויים לא מעריכין. ר' יהודה אומר, מעריך אבל לא נערך דכתיב בני ישראל ללמד שגויים לא נעריכין. **זה וזה מודין שהן נודרין ונידרינן.** ר' ירמיה בעי. **האם גם גבי נזירות** דכתיב בני ישראל **נאמר** דמ"ד תמן מעריך והכא מזיר. מ"ד נערך הכא ניזור? ניזור היך איפשר? **אם תאמר שישראל מזיר את העכו"ם.** וכי ישמע הוא ליה? אלא בשאמר ישראל הריני נזיר. ושמע העכו"ם ואמר, מה שאמר זה הקרבנות שלו עלי. אינו אלא כפורע חוב. מזיר. היך איפשר עכו"ם מזיר את ישראל? **הרי ישראל לישראל אינו מזיר,** ועכו"ם מזיר את ישראל? אלא בשאמר העכו"ם הריני נזיר. ושמע ישראל ואמר, מה שאמר זה עלי. **אם כך משמע שנזירות חלה על גוי אם כן כשאמרה המשנה העכו"ם אין להן נזירות,** מה מיעטת בו? **אלא** ישראל בבל יחל, ואין העכו"ם בבל יחל אבל נזירות חלה עליו. אמר רבי יונה. ישראל יש להן היתר חכם. עכו"ם אין להן היתר חכם. אמר רבי יוסי, ישראל צריכין היתר חכם. והעכו"ם אין צריכין היתר חכם. ואתיין דרבי יוסי כדרבי אבהו. **דחדא** נכרית אתת לגבי רבי אבהו. אמר לאבימי בר טובי פוק ופתח לה בנולד, **אף שלישראל אן פותחים בנולד.** ודרבי יונה כרבי אחא. דאמר, הוא לבן, הוא [שופטים ג ח] כושן רשעתיים. ולמה נקרא שמו כושן רשעתיים? שעשה שתי רשעיות. אחת שחילל את השבועה **שנשבע ליעקב בגלעד.** ואחת ששיעבד בישראל שמונה שנה, **ולמה נקרא רשע אולי התירו לו את נדרו,** מכאן שאין התר לגוי. **תנן, ואינו כופף את אשתו שנזרה.** ויכופף את אשתו. לא כן אמר רבי הונא. הנייתי עליך, כופה ומשמשתו. הנייתך עלי, הרי זה יפר. שנייה היא **תשמיש** שהוא הנייתו והנייתה **לכן אינו צריך להפר שהיא משועבדת לו.** אבל נזירות אינה משועבדת לו ואינו יכול לכופף, רק להפר. **תנן, שהוא כופף את עבדו.** ולא יכופף את עבדו? שנייא היא דכתיב [במדבר ו ז] **כי נזר אלהיו על ראשו.** את שאין לו אדון אחר. יצא עבד שיש לו אדון אחר. **ואף אם היה חזק ויכול למחות על דבר רבו,** אומר לו הלכה היא, שמע לדברי רבך. כפפו רבו **לעבור על נזירותו ולהיטמא וניטמא.** מהו שיביא קרבן טומאה? וכי נזיר במת מצווה לא את הוא שגזרתה עליו **שיטמא?** [דף מג עמוד א] **ואת אמר שמביא קרבן טומאה, אף הכא מביא קרבן טומאה.** כפפו רבו **לעבור על נזירותו וניטמא,** מהו שיסתור? וכי נזיר במת מצווה לא את הוא שגזרתה עליו שיטמא? **ואת אמר שסותר, אף הכא סותר.** פשיטא הדא מילתא. **שאם** נייטמא **העבד** ואחר כך יצא לחירות, מביא קרבן טומאה. **האם דווקא** בשכפפו רבו או אף בשלא כפפו רבו? אין תימר בשכפפו, הא אמרנו שמיד מביא קרבן טומאה כשהוא תחת רבו. אין תימר בשלא כפפו רבו, **למה ממתין עד שישתחרר?** שיביא קרבן טמאה וישלים נזירותו כל זמן שהוא תחתיו. אמר רבי יוסי. בשכפפו רבו מתחילה לעבור על נזירותו אן קיימין. שלא תאמר הואיל ותחת רבו לא נהג נזירותו שהרי רבו חייבו להטמא ויצא לחירות. כאילו לא חלה עליו נזירות בבית רבו, ויתחיל נזירות טהרה מיד. לפום כן צריך מימר מונה לנזירות בטומאה ומביא קרבנותיו, ואחר שיטהר משלים נזירות טהרה. אמר ר' יוסי. עבד שאמר הריני נזיר לכשאצא לחירות. **אם ישתחרר כופים אותו לנזירות** ולא אמרינן שהוי תולה בדבר שלא בא לעולם. **האדון כופה עבד לעבור על הנזירות,** ואינו כופה לא לנדרים ולא לשבועות. רבי ירמיה בעא קומי ר"ז. [דף מג עמוד ב] **כפפו רבו להיטמא וחזר וניטמא מעצמו,** מהו שילקה? או אינו אלא הלכה? מה אן

קיימין? אם בשנזירותו הלכה למשה מסני, וגם הלכה למשה מסני שיש כח לרב לכוף, פשיטא שלוקה. ואם אילו ואילו מדבריהם, שגם נזירות העבד וגם זה שהאדון יכול לכוף את העבד זה רק מדרבן, פשיטא שלא ילקה. אמר רבי מנא, וכי לוקין על ההלכה? אלא אכן הוא. אם בשנזירותו תורה, והלכה למשה מסני שיש כח לרב לכוף, לוקה. ואם אילו ואילו מדבריהן, לא ילקה. כפפו רבו לדבר אחד, מהו שנתיחס כאילו כפף אותו לכל הדברים לתמיד, ויהיה מותר תמיד? באנו למחלוקת רבי מאיר ורבי יוסי דתנן, עבר מכנגד פניו, רבי מאיר אומר לא ישתה. ר' יוסי אומר ישתה. מה אבן קיימין? אם בשאמר לו האדון בציווי, בין בפניי בין שלא בפניי שתה. אף רבי מאיר מודה שיכול לשתות. אם באומר לו, בפניי שתה שלא בפניי אל תשתה. אף רבי יוסי מודה שלא ישתה. אלא כן אבן קיימין, באומר סתם שתה. רמ"א, בפני שתה ושלא בפני אל תשתה. רבי יוסי אומר, כאומר בין בפניי בין שלא בפניי שתה.

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ט הלכה ב

מתני': נזיר שגילח ונודע שהוא טמא. אם טומאה ידועה, סותר. ואם טומאת התהום, אינו סותר. אם נודע לו מהטמאת תהום עד שלא גילח, בין כך ובין כך סותר. כיצד? ירד לטבול במערה, ונמצא מת צף על פי המערה אחר שגילח, טמא. נמצא משוקע בקרקע המערה. אם ירד להקר, טהור. ליטהר מטומאת המת, טמא. שחזקת טמא טמא וחזקת טהור טהור, שרגלים לדבר:

גמ': תנן, נזיר שגילח ונודע שהוא טמא. אמר רבי יוחנן מאן תנא שתלה את סיום הנזירות בגילוח אם גילח ואם לא גילח? רבי אליעזר. ברם כרבנין סיום הנזירות תלוי בזריקת הדם עד שלא נזרק הדם עליו. אמר עולא בר ישמעאל בשם רבי אלעזר. טעמא דרבי אליעזר שתלה את סיום הנזירות בגילוח דכתיב [במדבר ו יח] וגילח הנזיר את שער ראש נזרו מכאן שכל עוד לא גילח נקרא נזיר אף שכבר הביא קרבנותיו, התורה תלת לנזירותו בשערו. השלים לנזירותו ולא הספיק לגלח עד שנודע לו בספק קבר התהום, פשיטא שעל דעת ר"א סותר. לרבנן דאמרי עד שיזרק הדם. הפריש קרבנותיו, ולא הספיק להקריב עד [דף מד עמוד א] שנתוודע לו קבר התהום מהו? אמר רבי זעירא קומי רבי מנא ולא מתניתא היא? דתנן, עד שלא גילח, בין כך ובין כך סותר. ולא הוא גילח הוא לא גילח, לרבי אליעזר, הוא עד שלא נזרק עליו הדם הוא משנזרק עליו הדם כרבנין? מניין לספק קבר התהום שנזיר ועושה פסח אינם נפסלים בכך לפי שהציץ מרצה? אמר רבי יעקב בר אחא בשם רבנין, דכתיב [במדבר ט י] או בדרך רחקה לכם, מה דרך בגלוי, אף כל דבר שהוא בגלוי, יצא קבר התהום שאינו בגלוי. עד כדון עושי פסח. נזיר מניין? אמר רבי יוחנן בשם רבי, דכתיב [שם ו ט] וכי ימות מת עליו, מה עליו שהוא בגלוי, אף כל דבר שהוא בגלוי, יצא קבר התהום שאינו בגלוי. ציבור שננטמא בספק התהום, מהו שירצה עליו הציץ והבשר יותר באכילה? קל וחומר. מה אם היחיד שהורעת כוחו בטומאה ידועה שדחה לשני, ייפיתה כוחו בספק קבר התהום. ציבור שייפיתה כוחו בטומאה ידועה, אינו דין שייפיתה כוחו בספק קבר התהום? קל וחומר פירכה הוא, שהרי קל שאת מיקל ביחיד, יגרום שאת מחמר בציבור. קל שאת מיקל ביחיד, שאם לאחר זריקה נתוודע לו שננטמא בטמאת תהום לפני זריקה, יעשה כמי שננטמא לאחר זריקה בשביל שלא ידחה לפסח שני. אם תנהג כך גם בציבור, נמצא את מחמיר עליו בצבור. כיוון שאם נאמר שאם נתוודע לו לאחר זריקה שננטמא קדם זריקה, יעשה כמו שננטמא לאחר זריקה, לא יאכל הבשר. כמו ציבור שננטמא אחר זריקת הדם. והוא הדין גבי נזיר. קל שאת מיקל בנזיר טהור, שאם נתוודע לו לאחר זריקה שננטמא לפני זריקה, יעשה כמי שננטמא לאחר זריקה, שלא יביא קרבן טומאה ויסתור נזירותו. אם תנהג כך גם בנזיר טמא, נמצא את מחמיר בנזיר טמא, כיוון שאם כאשר נתוודע לו לאחר זריקה שננטמא לפני זריקה, יעשה כמי שננטמא לאחר זריקה. הרי נעשה כמו שננטמא וחזר ונטמא, שמביא קרבן טומאה על כל אחד ואחד. כהדא דתנא, נטמא וחזר ונטמא, מביא קרבן טומאה על כל אחד ואחד. עובד כהן של פסח מהו שירצה עליו הציץ אם נטמא טמאת תהום? קל וחומר, ומה אם הבעלים שהורעתה כוחן בזקן ובחולה שאם אינם יכולים לאכול הקרבן פסול. ייפיתה כוחן בספק קבר התהום. עובד שייפיתה כוחו שעבודתו כשרה בזקן ובחולה. אינו דין שתייפה כוחו בספק קבר התהום? לא אם אמרת בבעלים, שייפיתה כוחן בשאר כל הטמאות שבשנה, שהרי טמאים משלחים קרבנותהם ואוכלים לערב. תאמר

בעובד שהורעתה כוחו בשאר כל הטמאים שבשנה? הואיל והורעת כוחו בשאר כל הטמאות של כל השנה, תורע כוחו בטמא מת בפסח. מ"י כדון? [דף מד עמוד ב] אמר ר' נחמן בשם ר' מנא, כתיב או בדרך רחוקה לכם. לכם בלשון רבים, בין לו בין לעובד שלו עד כדון עושי פסח, נזיר מניין? אמר ר' יוסה בשם רב חסדא, היוין סברין מימר שהציץ לא ירצה, כיוון דילפינן היתר טמאת תהום בניזיר מדכתיב, כי ימות מת עליו, עליו ולא על העובד שלו. מן מה דתני, היא נזיר היא עושה פסח דתנן נזיר ועושה פסח הציץ מרצה. הדא אמרה מה דנפל לדין נפל לדין. איזהו קבר תהום? המת שנקבר בקש ובתבן ובעפר ובצרורות, אבל אם נקבר במים ובאפילה ובנקיקי הסלעים, אינו עושה קבר התהום. כללו של דבר, כל שאי את יכול עשוי לפנותו, עושה קבר תהום. וכל שאת יכול לפנותו, אינו עושה קבר התהום. וקש ותבן אין את יכול לפנותו? אם כך מתניתא דלא כרבי יוסי, דרבי יוסי אמר [דף נב עמוד א] תבן וביטלו בטל אבל בסתם אינו בטל לפי שהוא עומד להתפנות. אמר רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חסדא, דברי הכל היא. מה דאמר רבי יוסי שסתם תבן לא בטל, בשביל בעפר והכינו לבנין. אבל תבן בלא עפר, גם לרבי יוסי אפילו בסתם בטל. כדתני, יש תבן שהוא כעפר ויש עפר שהוא כתבן. תבן שאין את עתיד לפנותו הרי הוא כעפר. עפר שאת עתיד לפנותו הרי הוא כתבן. תנן התם, חריץ שבין שתי חצירות, עמוק עשרה ורחב ארבעה. מערבין שנים ואין מערבין אחד, אפילו מלא קש או תבן. דבית ר' ינאי אמרו. חיפהו לחריץ במחצלות, ביטל. איתא חמי. מילהו מחצלות, לא ביטל. חיפהו מחצלות ביטל? והדברים נדחו מילהו חריות ענפי דקל צריכה. רבי זריקן ורבי אמי אמרו בשם ריש לקיש. אפילו רוק הוה סתימא לשעתו וממעט את החריץ. איזהו קבר התהום? כל שאין אדם זוכרו. וחש לומר שמא אחד בסוף העולם יודע? ואן לומר שאף אם ידע שמא כבר מת, שכן חזקת החי כחי. תיפתר שמצאו קמצוץ מכופף שקרוב לודאי שנפל עליו הגל בפתע ואיש לא הכיר בו. תני אין לך עושה קבר תהום אלא המת בלבד. הא נבלה לא? והא ק"ו הוא, מה אם המת שמטמא באהל עושה קבר תהום. נבלה שאינה מטמאה באהל, אינו דין שתעשה קבר התהום? לאי זה דבר נאמר, אין לך דבר עושה קבר תהום אלא המת בלבד? להוציא משכב ומושב טומאת זיבה. מלמד שאן שוחטין על זב אפילו זב קטן אף שאינו מחוסר כיפורים בשביעי שלו שמא יראה ויסתור אף שזה כטמאת תהום שהרי אן אדם בעולם שידע שיראה ויטמא למפרע. רבי יוסי בי ר' בון אמר, בר פיקה שאל לרבי. [דף מה עמוד א] עד כדון שאמרנו שטמאה צפה מטמא זה מובן במערה מקורה. שאפילו לא נגע טמא משום אהל. אבל למה החמירו אפילו במערה שאינה מקורה? הרי ספק טומאה צפה על פני המים טהור. שסבר בר פיקה אין ספק טומאה צפה על פני המים מטמא, אפילו במת. אמר ליה רבי. עדיין בר פיקה עומד בשטותו. אין ספק טומאה צפה על פני המים טהור אלא שרץ, אבל במת כעומד הוא. כהדא דתני, כל הנזרקין ספיקן טהור. שהם כטמאה צפה, חוץ מכזית מן המת שזרקו וספק נגע. וכל המאהילין כגון שקפץ מעל המת, וספק אהל. או שהן מטמאין מלמטן למעלן כזב וזבה. תנן, נמצא משוקע בקרקע המערה. אם ירד להקר, טהור. ליטהר מטומאת המת, טמא. שחזקת טמא וטמא וחזקת טהור טהור, שרגלים לדבר. לית הדא פליגא על רבי יאשיה? דרבי יאשיה אמר. טומאה טמונה בקרקעו של בית, אין הנזיר מגלח. אמר רבי יוחנן, כאן מן הצד, וכאן מכנגדן. ר' עזרה אמר בשם רבי יודן. ואפילו תימר, כאן וכאן מן הצד או תימר כאן וכאן מכנגדן. מהו טמא? טמא ואינו מגלח

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ט הלכה ג

מתני': המוצא מת בתחילה מושכב כדרכו, נוטלו ואת תפושתו שלוש אצבעות אדמה תחתיו. מצא שנים, נוטלן ואת תפושתן. מצא שלשה. אם יש בין זה לזה, מד' אמות ועד שמונה כמלוא המיטה וקובריה. הרי זו שכונת קברות. בודק ממנו ולהלן עשרים אמה. מצא אחד בסוף עשרים אמה, בודק הימנו ולהלן עשרים אמה. שרגלים לדבר. שאילו בתחילה מצאו נוטלו ואת תבוסתו:

גמ': אי זהו מושכב כדרכו? רגליו מפושטות וידיו על לבו. אבל אם מצאו קמצוץ מכווץ שהראש מונך על רגליו אני אומר גל נפל עליו והרגו. והתני מצא שנים ראשיהם בצד מרגלותיהם נוטלן ואת תפוסתן. סברין מימר קמצוץ? שהראש מכווץ ומונך על רגליו. לא, מהו ראשיהם בצד מרגלותיהם. כדאמר רבי יצחק בי רבי אלעזר [דף מה עמוד ב] כגון אילין נוניא דגים. צלייא רישי דהן גבי עוקציה דהן, עוקציה דהן גבי רישיה

דהן. כך אותם אנשים נקברו ראשו של זה כנגד רגליו של זה. **תנן התם [משנה אהלות טז]המפנה קברו מתוך שדהו מלקט עצם והכל טהור.** רבי יצחק בר גופתא בעא קומי רבי מנא. תמן את אמר, מלקט עצם והכל טהור. **והכא את אמר הכין, שצריך ליטול גם את תפוסתו?** אמר ליה, אמור דבתרה אימא סיפא **רבי שמעון אומר** אם התקינו לקבר מתחילה, יש לו תפוסה. **וכאן הרי הוכן לקבר, לכן צריך ליטול גם את תפוסתו.** כמה הוא תפוסת קבר? קולף שלשה אצבעות **מהקרקע** עד מקום שהמוהל יורד. אמר רבי חסדא. **הדא אמרה,** מת מצוה מותר לפנותו? אמר רבי זעירא תיפתר, שנקבר שלא ברשות, או שנקבר **בהשאלה של המקום לזמן קצר.** וחש לומר שמא מת מצוה הוא? סבר ר' זעירא שאין מיתי מצוה מצויין, **ולמעוט לא חיישינן. תני,** נמצאתה אומר, שלשה מיני קברות הן. קבר הנמצא, מפנין אותו. פינהו, מקומו טהור **מותר** בהנייה, שלא נקבר שם אלא בגזל, או לפי שעה. קבר הידוע שנקבר באישור, אין מפנין אותו. פינהו, מקומו **טמא, ואסור בהנייה,** אף שמחובר לאדמה. מגזרת חכמים שלא יפנו קברים סתם. קבר שהוא מזיק את הרבים אפילו שנקבר באישור, מפנין אותו. פינהו, מקומו **טהור ואסור** בהנייה. הורה רבי אבא בר כהן בכפר עקביה. בקבר **שמזיק את הרבים ופינוהו,** מקומו מותר בהנייה. **ולא פליג,** כאן בשקדם הוא את העיר, וכאן בשקדמתו העיר. תני, קבר שהקיפתו העיר משלש רוחות, מפנין אותו. משתי רוחות, אית תני תני, **מפנין אותו. אית תני תני,** אין מפנין אותו. אמר רב חסדא. מאן דאמר מפנין אותו, בנתון בתוך שבעים אמה ושיריים. מאן דאמר אין מפנין אותו, בנתון חוץ לשבעים אמה ושיריים. מאן דאמר מפנין אותו, בעשוי כמין ג"ם[ר]. מאן דאמר אין מפנין, בעשוי כמין היא ו. כל הקברות מתפנין, חוץ מקברי המלך ומקברי הנביא. אמרו לו לר"ע, והלא קיברי בני דוד **פינו אף שהם בני מלכים,** וקיברי בני חולדה שלא היו לא נביאים ולא בני מלכים, היו בירושלים. ולא נגע אדם בהן לפנותן מעולם? אמר להן ר' עקיבה. משם ראייה? מחילה היתה שם. ומשם היתה טומאה מקדדת ויוצאה לנחל קדרון. **תנן מד' אמות ועד שמונה כמלוא המיטה וקובריה.** תמן תנינן, **המוכר מקום לחבירו לעשות לו קבר.** עושה תוכה של מערה ד' על שש אמות, ששם נמצאים הכוכים, ופותח שם שמונה כוכים, ג' מכאן ג' מכאן וב' באמצע. ר' שמעון אומר עושה תוכה של מערה שש אמות על שמונה אמות **ועושה חצר על פתח המערה שש על שש כמלא המיטה.** והכא הוא אמר הכין **שמלא המיטה שמונה אמות?** תמן מלא המיטה עומדת. **כיוון שמדובר באחד שמכר סתם, דאמרינן דלא יפחת לו מכר.** ברם הכא מלוא מיטה חוזרת, **שנותנים לה רווח שיכול להסתובב.** עד איכן? עד כדי נושאי המיטה וחילופיהן וחילופי חילופיהן שמונה אמות. תמן תנינן, כרם שהוא נטוע על פחות מארבע אמות. ר"ש אומר, אינו כרם. וחכ"א כרם [דף מו עמוד א] ורואין את האמצעיות כאילו אינן. **אמר רבי שמעון בר אבא בשם רבי יוחנן.** כשם שהן **חלוקין כאן האם אומרים רואים את האמצעיות כאילו אינן,** כך **חלוקין בשכונת קברות.** דתנן, המוצא מת בתחלה מושכב כדרכו נוטלו ואת תבוסתו. מצא שנים נוטלן ואת תבוסתן. מצא שלשה, אם יש בין זה לזה מארבע אמות ועד שמונה, הרי זו שכונת קברות. ואם היו רצופים חכמים אומרים שרואים את האמצעיות, כאילו אינן. אמר רבי יונה ולא דמייא תמן **גם כאשר הם צפופים יש עליהן שכונת קברות שהרי יתכן שנקברו כך מחוסר מקום** ברם הכא אין עליה את הטעם של שכונת קברות **שהרי הם עומדים לעקירה.** אמר רבי יוסי ולא דמייא תמן **בגפנים שהיו מרווחין ורצפן במחלוקת.** רצופין וריווחן דברי הכל **כרם.** ברם הכא **בשכונת קברות מה פליגי?** בשבא ומצאן רצופין. רבי שמעון אומר. **אומר אני,** גל נפל עליהן ורצפן. ורבנן אמרי, מרווחין היו ורצפן: **תנן מצא אחד בסוף עשרים אמה, בודק הימנו ולהלן עשרים אמה.** עד כמה מטריחין עליו? **אמר רבי יוסי בשם רבי מיישא בר ירמיה,** עד ארבעים אמה. **עשרים אמה לכל כיוון** בדק עשרים ומצא. **בודק עוד עשרים.** בדק מצד שני עשרים ומצא. **בודק עוד עשרים.** אית תני תני, **שמה שנאמר בודק עשרים הכוונה שבודק עשר מכל צד היינו בדק עשר ומצא. בודק עוד עשר. בדק עשר מצד שני ומצא, בודק עוד עשר:**

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ט הלכה ד

מתני': כל ספק נגעים בתחילה טהור, עד שלא נזקק לטומאה. משנזקק לטומאה, ספיקו טמא. בשבעה דרכים בודקין את הזב עד שלא נזקק לטומאה. במאכל, במשתה, במשא, בקפיצה, בחולי, במראה, ובהירהור. ומשנזקק לטומאה, אין בודקין אותו. אונסו וספיקו ושכבת זרעו טמאים, שרגלים לדבר:

גמ': תנן כל ספק נגעים בתחילה טהור דכתיב[ויקרא יג כב] וטמא אותו. את הוודאיי הוא מטמא, ואינו מטמא את הספק. דלעולם הוא בטהרתו עד שידע שנטמא. דכתיב [שם כג] וטיהרו. את הוודאיי הוא מטהר, ואינו מטהר את [דף מו עמוד ב] הספק. לעולם הוא בטמאתו עד שידע שניטהר. כתיב [ויקרא טו לג] והדוה בנידתה והזב את זובו. מה נידה מטמא מאונסים, אף הזב מטמא מאונסים. מעתה אפילו מראייה הראשונה? אמר רבי זעירא, לא הוקש לנדה שמטמא באונס, אלא כשייעשה כנידה. היינו אחר שתי ראיות, מאי אונסו? אמר רבי אלעזר אונסו ממש, כגון שהכוהן. ספיקו? ספק זוב ספק קרי. ושכבת זרעו בלא כך אינו מטמא? אלא שאין תולין בה מעת לעת. שאם ראה שכבת זרע, טיפת זיבה הבאה אח"כ בתוך מעת לעת אינה מטמאה בזיבה. שתולין שבאה מחת הקרי. אבל משנזקק לטומאה אין תולין

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ט הלכה ה

מתני': המכה את חברו ואמדוהו למיתה. היקל ממה שהיה ולאחר מיכן הכביד ומת, חייב. רבי נחמיה פוטר, שרגלים לדבר:

גמ': כיני מתניתה. ר' נחמיה פוטר וחכמים מחייבין, שרגליים לדבר. שמסתמה מת מחמת המכה. רבנין אמרין שני אומדין שעשו לו, אומד ראשון מיד אחר המכה ואומד השני לבסוף כשמת שבשניהם אמדוהו למיתה, גוברים על אומד אחד שאמדוהו באמצע שיכל לחיות, והולכים אחר רוב האומדנות והרי הוא רוצח. רבי נחמיה אומר אומד האמצעי שאמדוהו לחיים גובר על שניהם. מה טעמא דרבי נחמיה דכתיב[שמות כא יט] אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו ונקה המכה. וכי עלת על דעתך שיהא זה מהלך בשוק והלה נהרג על ידיו? אלא כיוון שאמדוהו לחיים, אפילו מת לבסוף כמו שאמדוהו בתחילה, פטור. מה טעמון דרבנין? דכתיב, ולא ימות ונפל למשכב. וכי אין אנו יודעים שאם אינו מת, שהוא נופל למשכב? אלא בשלא אמדוהו באומד ראשון למיתה, אלא רק למשכב. אם בשלא אמדוהו למיתה, האם על כזה מקרה כתבה התורה, אם יקום והתהלך בחוץ על משענתו, משמע הא אם לא קם חייב מיתה? אמאי והרי אמדוהו לחיים? אלא אף לרבנן[דף מז עמוד א] בשאמדוהו למיתה. אם בשאמדוהו למיתה, הה"ד רק שבתו יתן? הרי רוצח הוא. וכבר נפטר כשאמדוהו למיתה בקים ליה בדברא מיניה? אמר ר' אילא בשם רשב"ל. חידוש מקרא הוא שאף שאמדוהו למיתה, ישלם כל עוד הוא חי. אמר ר' אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה. משלם כי הוברר שאומד הראשון היה טעות, שהרי הוא חי. מה נפק מביניהון? אם הקל ממה שהיה וחזר והכביד ומת. מ"ד חידוש מקרא הוא שיתן, אם נתן נתן. אם לא נתן, יש ספק מהו שיתן. שאולי גזרת הכתוב שאף במקרה כזה אומרים לו שיתן. למ"ד אומד של טעות. אם לא נתן, אין אומרין לו שיתן, שהרי הוברר שאומד ראשון היה נכון. אלא שיש מקום להסתפק, למ"ד אומד של טעות, נתן מהו שיטול? מתניתא מסייע לדין ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייע לרבי יוסי בן חנינה דתנן, אמדוהו לחיים ומת. מאימתי הוא נפטר מתשלומי שבת? משעה שיכביד. הדא אמרה, אומד של טעות היה. דאין תימר חידוש מקרא הוא, חייב לתת שכבר נתחייב משעה הראשונה. מתניתא מסייעא ליה לרשב"ל דתנן, אמדוהו למיתה וחיה. מאימתי נותנין לו? משעה שיכביד. ואמר רבי יוסי. לית כאן משעה שיכביד, אלא משעה שיקל. וזה כדעת רשב"ל שאמר שחידשה תורה שישלם. שאם לא כן, לא היה לו לשלם עד שיבריא ממש. דהא אם יכביד אחר מכן ומת יהיה פטור. דאמרין, אומד האמצעי בטעות היה. הכהו על ידו וצמתה, ואמדוהו למיתה מחמת אותה מכה. ואמרין אסייא, אין מקטעה היא, חיייה הוא. מהו שיתן דמי היד? נישמענה מן הדא כתיב[שמות כא כב] וכי ינצו. וכתיב וכי יריבון. והלא היא מצות היא מריבה, היא מריבה היא מצות. מה ת"ל וכי ינצו וכי יריבון? אלא ליתן את המתכוין על שאינו מתכוין, דקרא דוכי יריבון איירי במתכוין וכתיב ביה ריפוי ושבת. וכי ינצו איירי באינו מתכוין אלא שכיון להרוג את זה והרג את זה, וכתיב ביה זק וצער ושינה לשונו ליתן את הכתוב במתכוין דהיינו ריפוי ושבת על שאינו מתכוין ואת הכתוב באינו מתכוין על המתכוון. אם בשאינו מתכוין הוא חייב, לא כ"ש במתכוין? אלא כיני. מקרה כזה כוונה התורה לרבות. כגון שהכהו על ידו וצמתה ואמדוהו למיתה, ואמרין אסייא. אין מקטעה היא, חיה הוא. מהו שיתן דמי היד? כמה דאת אמר תמן, חידוש מקרא הוא שיתן דמי וולדות אף שכוונתו הייתה להרוג את השני, כל עוד לא נהרג אדם צריך לשלם. אף הכא חידוש מקרא הוא שיתן דמי היד:

תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת נזיר

פרק ט הלכה ו

מתני': נזיר היה שמואל כדברי רבי נהוריי שנאמר [שמואל א א יא] ומורה לא יעלה על ראשו. נאמר בשמשון מורה, ונאמר בשמואל מורה [דף מז עמוד ב] מה מורה האמורה בשמשון, נזיר. אף מורה האמורה בשמואל, נזיר. אמר רבי יוסי, והלא אין מורה ^{שאמרה חנה ומורה לא יעלה על ראשו} אלא של בשר ודם. אמר לו רבי נהוראי. והלא כבר נאמר [שמואל א טז ב] ויאמר שמואל איך אלך ושמע שאול והרגני? וכבר היה עליו מורא של בשר ודם:

גמ': אמר רבי ינאי כתיב [ישעי' ז כה] וכל ההרים אשר במעדר יעדרון, לא תבוא שמה יראת שמיר ושית. מה הדין ביזרא ^{זרע} דחיל מן הדין שמיר ושית, אף הדין שערה דחיל מן הדין פרזלא ^{מספרים}:

הדרן עלך פרק העכו"ם אין להם נזירות

וסליקא לה מסכתא דנזיר ברחמי שמיא